

ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಪದ-3

ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯ

ಜಿ.ಎಸ್.ಆರ್.ಎ.ಸೀ./ ಜಿ.ಎಸ್.ಸೀ./ ಜಿ.ಎಸ್.ಆರ್.ಎಸ್.
ಮೂರನೇ ನೆಮಿಸ್ಟರ್ - ಎಸ್.ಇ.ಹಿ.ಪರ್ಮತ್ರಮ

ಪ್ರಥಾನ ಸಂಪಾದಕರು
ಡಾ. ಎಚ್. ಶೈಕ್ಖಳಾ

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಎಸ್. ಮನೋನ್ಯನ
ಡಾ. ಜಿ.ವಿ. ಇಗರ್ಡಿಂಶ್ ಬಾಬು
ಡಾ. ಸಿ.ಎಚ್. ಹೆಚ್‌ಎಚ್
ಪ್ರೊ. ವಸಂತ ಕುಮಾರಿ

ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಪದ - 3

ಬಿ.ಎಸ್.ಆರ್.ಎ.ಸಿ./ ಬಿ.ಎಸ್./ ಬಿ.ಎಸ್.ಆರ್.ಎಸ್

ಮೂರನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್, ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪತ್ರೀ

ಎಸ್.ಇ.ಪಿ ಪತ್ರಕ್ತಮ

ಪ್ರಥಾನ ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಎಚ್. ಶಶಿಕಲಾ

ಸಂಪಾದಕರು

ಡಾ. ಎಸ್. ಮನೋನ್ಯನ್

ಡಾ. ಜಗದೀಶ್ ಬಾಬು ಬಿ.ವಿ.

ಡಾ. ಸಿ.ಎಚ್. ಹೇಮಾವತಿ

ಡಾ. ವಸಂತ ಕುಮಾರಿ

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ಸೆಂಟ್‌ಲೂ ಕಾಲೇಜು ಆವರಣ, ಬೆಂಗಳೂರು

KANNADA BHASHA PATHYA- VIJNANA SAMPADA 3:
A Prescribed Text Book for BCom Degree Course III Semester

Chief Editor : Dr. H.Shashikala, Professor of Kannada, Centre for
Kannada Studies, Bangalore University, Bangalore

Edited by : Dr.S. Manonmani, Dr. Jagadeesh Babu B.V.
Dr. C.H. Hemavathi, Prof. Vasantha Kumari

Published by: BANGALURU CITY UNIVERSITY, BENGALURU

Pp: 14+104=118

First Publication: 2025

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕರು:

ಡಾ. ಎಚ್. ಶಶಿಕಲಾ

ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲನೆ ಸಮಿತಿ:

ಕನ್ನಡ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಂಡಳಿ ಸದಸ್ಯರು

ಪ್ರಕಾಶಕರು:

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಕುಲಪತಿಗಳ ಸುದಿ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ವೇಗವಾಗಿ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಮೃಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿಯೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬೇರೂರಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಹೊಣೆ ಹೊತ್ತಿದೆ. ಹೊಸ ಹೊಸ ಸಾಟ್‌ಅಪಾಗಳ ತಾಣವಾಗುತ್ತಿರುವ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ದಿನ ದಿನವೂ ಹುಟ್ಟಿಹಾಕುತ್ತಿದೆ. ಕನ್ನಡವು ತನ್ನ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಕಾಲದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ವೃತ್ತಿರಂಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅದರ ಸಾಫ್ ದೃಢವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾದ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಕನ್ನಡದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸಿಕೊಂಡ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಮನಗಂಡಿದೆ.

ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಯುವಜನಾಂಗದ ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪರ್ಯಕ್ಷಮವಾಗಿ ಮೂರ್ಕೆಸುವ ಆಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕಾಲದ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಭಾಷೆಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಪರತೆಯನ್ನು ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ತನ್ನ ಮೂರನೇ ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕೌಶಲ್ಯಮೂರ್ಚಾವಾಗಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕನ್ನಡದ ಸುದೀರ್ಘ

ಪರಂಪರೆಯು ಸೃಜನಶೀಲ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಾ, ತಾವು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವ ವಿವಿಧ ಬಗೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಹುರಿತು ಅಲೋಚಿಸುತ್ತಾ, ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಾ, ವಿಷಯವನ್ನು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಸ್ವತಃ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಅರಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಇಂತಹ ಬಗೆಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಕನ್ನಡ ಸಾತಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಂಡಳಿಯು ಮಾಡಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಂಡಳಿಯ ಪ್ರಥಾನ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಡಾ.ಎಚ್.ಶ್ರೀಕಲಾ ಅವರಿಗೂ, ಬಿ.ಎಸ್. ಪದವಿ ಪಠ್ಯ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಡಾ. ಎಸ್. ಮನೋನ್ಯನೀ, ಡಾ. ಜಗದೀಶ್ ಬಾಬು, ಬಿ.ವಿ. ಡಾ. ಸಿ.ಎಚ್. ಹೇಮಾವತಿ, ಮೊ. ವಸಂತ ಕುಮಾರಿ ಅವರಿಗೂ ಹೃತ್ಯಾವರ್ವಕ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

ಭಾಷೆಯ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿ ದೊರಕಲಿ!

ಡಾ. ಕೆ.ಆರ್. ಜಲಜಾ

ಪ್ರಭಾರ ಕುಲಪತಿಗಳು

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಬೆಂಗಳೂರು

ಪ್ರಥಾನ ಸಂಪಾದಕರ ನುಡಿ

ಭಾಷೆಯು ಮಾರ್ಯಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಅಗತ್ಯಗಳು ಸಂದರ್ಭದೊಡನೆ ಸಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಜೆಂಗಳೂರು ನಗರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ತನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯು ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಅರಿತು ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆಯನ್ನು ಮನಗಂಡಿದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ, ಅದರಂತೆ ತಾವು ಗ್ರಹಿಸಿರುವುದನ್ನು ಅಭಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡುವ ಕುಶಲತೆಯನ್ನೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅನುಭವದಿಂದಲೇ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿರುವ ತುರ್ತನ್ನು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಅರಿತಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವು ಕನ್ನಡ ಬೋಧನೆಯ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಹೆಚ್ಚೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದೆ.

ಮೂರನೇ ಸೆಮಿಸ್ಪರ್ಶ ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯ ಪಠ್ಯಮುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೋಧನೆ ಹಾಗೂ ಕೌಶಲ್ಯದ ಬೋಧನೆ ಎಂದು ಎರಡು ಭಾಗ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗ-1 ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯ ಭಾಗ-2 ಎಂದು ವಿಭಾಗ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಪರಂಪರೆಯ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಅರಿತರೆ, ಕೌಶಲ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವ, ಬರೆಯುವ, ಇತರ ಅಭಿವೃತ್ತಿ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ತಮ್ಮ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದೊಂದಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಇಂದು ಭಾಷಾ ಪರ್ಯಾದಲ್ಲಿನ ವಿಷಯವನ್ನು, ಅದರ ವಸ್ತುವಿಗಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಲುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಲೇಖಕಿ/ಕವಿ/ಸಾಹಿತಿಯ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬರಿಗಿಂತ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಅರಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಪರಂಪರೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಪರಂಪರೆಯ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ತದನಂತರ ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿನ ಸೃಜನಶೀಲ ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನಿಸಲು ಅವಕಾಶವಾಗುವಂತೆ ಪರ್ಯಾಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರತಿ ಪದವಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಓದುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಪರ್ಯಾಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನ, ಕಲೆ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ನಿರ್ವಹಣೆ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಉಡುಪು ವಿನ್ಯಾಸ- ಇಂತಹ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಚಿಂತಿಸಿ ಕಾಲದಿಂದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅರಿಯಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗ-1ರಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸಾಹಿತಿಗಳು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ವಿಭಿನ್ನ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದೆಲ್ಲವೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗ-1 ರಲ್ಲಿನ ಪರ್ಯಾಕ್ರಮದ ಸ್ವರೂಪ.

ಇನ್ನು ಕೌಶಲ್ಯ ಭಾಗ-2ನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ: ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮಗೆ ಒದಗಿಸಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಆಲೋಚಿಸಿ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಮಂಡನೆ ಮಾಡುವ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸುವ ವಾಕ್ಯಗಳ ಬಗೆಗಳು, ಆಯ್ದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಶಬ್ದಗಳು, ಬಳಸುವ ಪದಮಂಜಗಳು, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಒಂದು ಶೈಲಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ತಮಗೆ ನೀಡಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಬರೆಯುವ ವಿಚಾರಕ್ಕೂ ಹೋದು;

ಮಾತನಾಡುವಿಕೆಗೂ ಹೌದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೇಳುವ ಅಥವಾ ವಿಸ್ತರಿಸುವ, ಕೇಳುಗರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವಂತೆ ವಿಷಯ ಮಂಡಿಸುವ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. (ಕೌಶಲ್ಯ ಭಾಗ-2 ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.) ಭಾಷಾ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ಮಹತ್ವದ ಅಂಶ. ಆಲಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆ ಎಪ್ಪು ಮುಖ್ಯವೋ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಂತೆ ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುವುದೂ ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ.

ಕೇವಲ ಬರೆಯುವುದು ಮಾತನಾಡುವುದು ಮಾತ್ರವೇ ಕೌಶಲ್ಯವಲ್ಲ, ಚಟುವಟಿಕೆಯೂ ಒಂದು ಕೌಶಲ್ಯವೇ! ಇಂದಿನ ಡಿಜಿಟಲ್ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ನೂರಾರು ದಾರಿಗಳಿವೆ. ವಿಷಯವನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ Power point presentation ಮೂಲಕ ತರುವುದಾಗಲಿ, ಚಿತ್ರದ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಾಗಲಿ, ಫೋಟೋಗ್ರಾಫಿಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾ ನೆರಳು ಬೆಳಕುಗಳಲ್ಲಿ, ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದೂ ಒಂದು ಕಲೆಯೇ ಆಗಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಂದೇ ಬಾರಿ ಕಲಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಾ ಕಲಿಯುವುದರಿಂದ ಇದೊಂದು ಕೌಶಲ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹದ್ದನ್ನು ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಲಿಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಪತ್ತೆಕ್ಕಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿರುವ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗುಂಪನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ, ಅವರೊಳಗೇ ಚರ್ಚನಡಿಸಿ ತಮ್ಮ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುವುದೂ ಕೌಶಲ್ಯದ ಭಾಗವೇ ಆಗಿದೆ.

ಪದವಿ ತರಗತಿಯ ಮೂರು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕನೇ ಸೆಮಿಸ್ಪರಿಗೆ, ಐಟ್‌ಕೆ ಕನ್ನಡದ ಮೂರು ಸೆಮಿಸ್ಪರ್ ನಿಂದ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಉಳಿದ ಪತ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನನಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಕಟಪೂರ್ವ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಮೈಲಿಂಗರಾಜ ಗಾಂಥಿಯವರಿಗೂ, ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ಪ್ರಭಾರ ಕುಲಪತಿಗಳಾದ ಡಾ.ಕೆ.ಆರ್. ಜಲಜಾ ಅವರಿಗೂ ವಂದನೆಗಳು.

ಪ್ರಭಾರ ಕುಲಸಚಿವರಾದ ಮೈಲಿ. ಬಿ. ರಮೇಶ್ ಅವರು ಪತ್ಯಮಸ್ತಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನೆರವು ನೀಡಿದ್ದಾರೆ; ಅವರ ನೆರವಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳು. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ನಿರಂತರವೂ ಸಹಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಆಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಸ್ನಾತಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಂಡಳಿಯ ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ, ಇಂತಹ ಪತ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಬಹಳ ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ರೂಪಿಸಿದ ಬಿ.ಎಸ್. ಪದವಿ ಪತ್ಯದ ಸಂಪಾದಕರಾದ ಡಾ. ಎಸ್. ಮನೋನ್ನಾನಿ, ಡಾ. ಜಗದೀಶ್ ಬಾಬು ಬಿ.ಎ., ಡಾ. ಸಿ.ಎಚ್. ಹೇಮಾವತಿ, ಮೈಲಿ ವಸಂತ ಕುಮಾರಿ ಅವರಿಗೂ ಹೃತ್ಯಾವರ್ಕ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು.

ಡಾ. ಎಚ್. ಶಶಿಕಲಾ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ

ಬೆಂಗಳೂರು

ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಕನ್ನಡ ಸ್ನಾತಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಂಡಳಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಡಾ. ಎಚ್. ಶಶಿಕಲಾ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ,

ಸದಸ್ಯರು

ಡಾ. ಎಸ್. ಮನೋನ್‌ನಿ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಬಿಷಪ್‌ಕಾಟನ್
ಮಹಿಳಾ ಕ್ರಿಯೆನ್ ಕಾಲೇಜು,
ಮಿಷನೋರ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಡಾ. ಮಂಜು ಸಂಗ್ರಹ ಹಜೆದ

ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರು
ಹೆಚ್.ಕೆ.ಇ.ಎಸ್. ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ ಕಾಲೇಜು
ಸದಾಶಿವನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಪೈ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,
ವಿ.ವಿ.ಮರಂ ಕಲಾ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಾಲೇಜು,
ವಿ.ವಿ.ಮರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಡಾ. ಎಸ್.ಎಲ್. ಮಂಜುನಾಥ್

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,
ವಿಜಯಕಾಲೇಜು, ಜಯನಗರ ಬೆಂಗಳೂರು

ಡಾ. ಶೀಲವಂತ ಸಂಜೀವಕುಮಾರ್

ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ
ಶ್ರೀ ಜಗದ್ರೂ ರೇಣುಕಾಚಾರ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಕಲಾ ಮತ್ತು
ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಡಾ. ಕೆ.ಶಿ. ಮರೇಶ

ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಹಾಗು ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು
ಕೆ.ಎಲ್.ಇ. ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ
ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಡಾ. ಬಿ.ಎನ್. ಪೂರ್ಣಮಾ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಸಂತೋಃಕಾರ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಬೆಂಗಳೂರು.

ಡಾ. ಬೆಣ್ಣೀಗೌಡ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು,
ಕುವೆಂಪು ನಗರ, ಮೈಸೂರು.

ಡಾ. ಎನ್.ಆರ್. ಚಂದ್ರೇಗೌಡ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ
ವಿಭಾಗ, ಕ.ರಾ. ಮುಕ್ತ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಮೈಸೂರು

ಪರಿವಿಡಿ

ಭಾಗ 1 : ಸಾಹಿತ್ಯ

1 ಶಿವಭೂತಿಯ ಕಥೆ	– ದುರ್ಗಸಿಂಹ	02
2 ಮೇರುವನೆಳೆದರೆ ಬಹುದೇ!?	– ರತ್ನಾಕರವರ್ಣ	08
3 ವಚನ ಚಿಂತನ	– ಒಸವಣ್ಣ,	14
	ಅಕ್ಷಮಹಾದೇವಿ,	
	ಆಯ್ದಕ್ಕಿ ಮಾರಯ್ಯ,	
	ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕ	
4 ಡಾ. ಸಿ.ಎನ್.ಆರ್.ರಾವ್ –ವೃಕ್ಷ ಚಿತ್ರ	– ಕವಿತಾ ಯಾದವ್	22
5 ಅಜ್ಞಯ್ಯನ ಅಭ್ಯಂಜನ	– ಹುವೆಂಪು	26
6 ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಕಲ್ಲಿನ ಕಾಗದ	– ಎಸ್. ಸೀತಾರಾಮು	35
7 ಚೀಂಕಮೇಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಅರಿಸ್ಟಾಟಲ್	– ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ಸಿ	42
8 ಶ್ರೀಪದಿಗಳು	– ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ	50

ಭಾಗ - 2 : ಕೌಶಲ್ಯ

1. ಮಾತಿನ ಕೌಶಲ್ಯ	58
ಕೌಶಲ್ಯ ಎಂದರೇನು? ಮಾತಿನ ಕೌಶಲ್ಯದ ಸ್ವರೂಪ, ಲಕ್ಷ್ಯಾಗಳು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವ ವಿಷಯಗಳು	
i. ಸರ್. ಸಿ.ವಿ. ರಾಮನ್	
ii. ಸರ್. ಎಂ. ವಿಶ್ವಾಸರಯ್	
iii. ಹೋಮಿ ಜಹಾಂಗೀರ್ ಭಾಭಾ	
2. ಬರೆಹದ ಕೌಶಲ್ಯ :	67
ಟಿಪ್ಪಣಿ ತಯಾರಿಕೆ: ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವ ವಿಷಯಗಳು	
i. ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ	
ii. ಪರ್‌ಲೆಗಳ ಉಗಮ	
iii. ಸುಣಿ ಶಿಲಾಗುಹೆಗಳು	
3. ಚಟುವಟಿಕೆ ಆಧಾರಿತ ಕೌಶಲ್ಯ	72
ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವ ವಿಷಯಗಳು	
i. ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಕೊಲಾಜ್ ಸಿದ್ದಪಡಿಸಿ.	
ii. ಅಣಿವಿನಂಚಿನ ಜೀವಿಗಳು-ಕುರಿತು ಸುದ್ದಿ ಘಲಕಗಳ ತಯಾರಿಕೆ	
iii. ಹಾರುವ ತಟ್ಟೆ, ಒಮ್ಮೆಡಾ ಟ್ರಿಯಾಂಗಲ್, ಜೀವಂತ ಜ್ಞಾಲಾಮುಖಿಗಳು- ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಘಲಕ ತಯಾರಿಕೆ.	

ಭಾಗ 1 ಸಾಹಿತ್ಯ

ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಸೂಚನೆ

1. ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗ-1 ರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 8 ಪಠ್ಯಗಳಿವೆ.
2. ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗ-1 ಒಟ್ಟು 50 ಅಂಕಗಳಿಗೆ ನಿಗದಿ ಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.
3. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಆಯಾ ಪದವಿಯ ವಿಷಯದ ವಿಸ್ತಾರಗೊಂಡ/ವಿಭಿನ್ನ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿರುವ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬೋಧನಾಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
4. ಕವಿ/ಲೇಖಕ/ಸಾಹಿತಿಯು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗಮನವನ್ನು ಸೆಳೆಯಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ಕವಿಯ/ಲೇಖಕಿಯರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿನ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಬೇಕು.
5. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಲೇಖಕರ ಭಾಷೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗುತ್ತಿರುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಅಧವಾ ಕಾವ್ಯಶಾಸನವನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆಗಬೇಕು.
6. ಇದರ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯವು ಶಬ್ದಗಳ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿನ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅರ್ಥದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿಸ್ತಾರಿತವಾದ ಸಂವೇದನೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಆಗುತ್ತಾರೆ.
7. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅರಿತು, ಮುಂದೆ ಕೌಶಲ್ಯದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಾವೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಭಾಷೆ ಬಳಸುವುದನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ.

ಭಾಗ - 1 : ಸಾಹಿತ್ಯ

1. ಶಿವಭೂತಿಯ ಕಥೆ:

ದುರ್ಗಣಿಹಂ

ಅಶಯ:

ಪಂಚತಂತ್ರವು ಭೇದ, ಪರೀಕ್ಷೆ, ವಂಚನೆ, ವಿಶ್ವಾಸ, ಮಿತ್ರಕಾರ್ಯಗಳೆಂಬ ಐದು ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇವು ಬಹುಕಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವ ನೀತಿ ಬೋಧಕ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ವಿವಿಧ ವೈಶಿಶ್ವಗಳು ಹಾಗೂ ಅಂತಹ ವೈಶಿಶ್ವಗಳು ತ್ರೀಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದಾಗ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಗಾಗಿ ನಡೆಸುವ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಕಾವ್ಯದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರಿಯುವುದೇ ಒಂದು ರೋಚಕ ಸಂಗತಿ. ಪ್ರಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಮನುಷ್ಯನ ಗುಣಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟ ನೋಡಿರುವ ಇಂತಹ ಕಥೆಗಳು ತ್ರೀಸ್ತಮೂರ್ಚಿದ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವು. ಈ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನ ಗುಣಗಳು ಕಾಲಾತೀತ ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಒಂದು ಮಹಾಟವಿಯೋಳ್ಳ ಕಂಬಳಕನೆಂಬ ಬೇಡನೊಂದು ಪುಲಿ ತನ್ನನಣಿವರೆ ಪ್ರಾಣಭಯದಿಂ ದೆಸೆಗಣದೆ ಪುರಾಣಕೂಪದೋಳ್ಳ ಬಿದ್ರೊ. ಆ ಪುಲಿಯುಂ ಕೋಪಾಂಧನಪ್ಪದರಿಂದಲ್ಲಿಯೆ ಬಿದುರು. ಅನ್ನೆಗಮೊಂದು ಚಪಲಕನೆಂಬ ಕಪಿ ನೀರುದಿಯಲೆಂದು ಬಾವಿಯುಂ ಮಗುತಂದು ತತ್ಕೂಪಸಮೀಪದೋಳ್ಳ ನಿಂದು ಮೋಗಲಿಂಬಿಲ್ಲದೆ ತಡವಿಡದೆಳಲುತ್ತಿದ್ದ ಸರ್ವನ ಬಾಲಮಂ ಬಳ್ಳಿಯೆಂದು ಬಗೆದು ಹಿಡಿದಿಳೆಯುತ್ತಮಹಿಸಹಿತಂ ಬಿದುರು, ಅನ್ನಗೊ.

ಮಲರಹಿತನನೂನದಯಾ
ನಿಲಯನದೃಷ್ಟಾರ್ಥಿ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾಶ್ರಮವಿ
ಹೃಲಮಾನಸಂ ಹಿಪಾಸಾ
ಹೆಲಿತಂ ಶಿವಭೂತಿಯೆಂಬ ಪಾರ್ವಂ ಬರುತುಂ

ತತ್ಕೂಪಮಂ ಕಂಡು ತನ್ನ ಕಯ್ಯ ಕಳಶಮಂ ಬಳ್ಳಿಯೋಳ್ಳ ಕಟ್ಟಿ ನೀರಂ ತೆಗೆವಾಗಳದಂ ಪುಲಿ ಹಿಡಿದು ನೇಲ್ವಿದಮುದು ಕಯ್ಯ ಬಿಣ್ಣಿತ್ತಾದೊಡದಂ

ನೋಳ್ಳಿಸೆಂದು ಬಲಿದು ಪಿಡಿದು ಮೆಲ್ಲನೆ ತೆಗೆಯೇ ಪುಲಿ ಮೊರಮಟ್ಟು ಮೊಡೆವಡೆ, ಕಂಡು ಜೋಧ್ಯಂ ಬಟ್ಟು ನೀನೀ ಬಾವಿಯೋಳ್ಳ ಬಿಳ್ಳ ಕಾರಣಮಾವುದೆಂದು ವಸುಧಾಮರಂ ಬೆಸ್ಗೋಳಿಃ: ತಾನುಂ ಬೇಡನುಂ ವ್ಯಾಳನುಂ ಗೋಲಾಂಗೂಲನುಂ ಬಿದ್ರ ಕಾರಣಮಂ ಹೇಳ್ಳು— ನಿಮ್ಮಡಿಗಳ ಕೃಪೆಯಿಂ ಮೃತ್ಯುಮಾಖಿದಿಂದ ಮೊರಮಟ್ಟು ಬದುರ್ಂಕಿದೆಂ. ಈ ತೋಪ್ರ ಪಿರಿಯ ಗಿರಿಯ ತೆಳ್ಳಲ ಗುಹೆಯೊಳಿದರೆಪನಲ್ಲಿಗೆ ಬನ್ನಿಂ. ನಿಮಗಮೂಲ್ಯಮಪ್ಪ ವಸ್ತುಗಳನೀವೆ ನೆಂದೊಡೆ—ನೀಂ ಹೇಳ್ಳ ಪ್ರಾಣಿಗಳಂ ತೆಗೆದು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆಯ್ದ ಮಗುಳ್ಳ ಬರ್ವಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿಗೆ ಬರ್ವನೆಂದೊಡಾ ಶಾದೂರಲಂ ಅಂತಮೊಡೆ ಈ ವ್ಯಾಧನಂ ತೆಗೆಯದಿರಿಂ. ನೀಚಂಗೆನಿತುಪಕಾರಂಗೆಯ್ವಾಡಮೊಳ್ಳಿತ್ತುಗೆಯ್ದನ್ನಲ್ಲದೆಂತೆನೆ:

ಉಪಕಾರೋಽಿ ನೀಚಾನಾಂ ಅಪಕಾರಾಯ ಕಲ್ಪತೇ
ಪಯಃಪಾನಂ ಭುಜಂಗಾನಾಂ ಕೇವಲಂ ವಿಷವರ್ಧನಂ

ಟೀ॥ ನೀಚಂಗುಪಕಾರವಂ ಮಾಡಿದೊಡೆ ಅಪಕಾರವನೆ ಮಾಡುವನಲ್ಲದೆ ಶಾಂತನಾಗಲರಿಯಂ ಅದೆಂತದೊಡೆ ಪಾವಿಂಗೆ ಪಾಲನೆರದೊಡೆ ವಿಷಂ ಪೆಚುರವಂತೆ

ಎಂಬೀ ಶ್ಲೋಕಾರ್ಥಮನವರ್ಧರಿಸಿ ನೆಗಳ್ಳುದೆಂದು ಪುಲಿ ಹೇಳ್ಳ ಮೋಪುದಂ; ಆ ಪಾರ್ವ ತತ್ತ್ವಸ್ಥಮಪ್ಪ ವ್ಯಾಳನುಮಂ ಗೋಲಾಂಗೂಲನುಮಂ ತೆಗೆವುದುಮವೆರಡುಂ ಮೊರಮಟ್ಟು ಮೊಡೆಮಟ್ಟು ಬಳಿಯಂ ವಳೀಮಾಖಿನಿಂತೆಂದುದು: ನಿಮ್ಮಡಿ, ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಸಾದದಿಂದೆನಗೆ ಮನಜಸ್ಸುಮಾದುದು. ಆಂ ಬದರಿಕಾಶ್ರಮದುಪವನದೊಳಿರ್ವೆಂ, ಅಲ್ಲಿಗೆತ್ತಾನುಂ ಬಂದಿರಪ್ಪೊಡನಾ೔ರ್ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಕ್ತಿಗೆಯ್ನೆಂದು ಗೋಲಾಂಗೂಲಂ ಹೇಳ್ಳ ಪೋಪುದುಂ; ಉರಗಂ—ನಿಮ್ಮಡಿ ನೀಮೆನಗೆ ಪ್ರಾಣೋಪಕಾರಂ ಗೆಯ್ಯಿರ್ ನಿಮಗೇನಾನುಮಧ್ಯಾನಮಾದಾಗಳಿನ್ನಂ ನೆನೆದೊಡಾಂ ಬಂದು ದೇವರ ಸೇವೆಯಂ ಮಾಡಿ ಮೋಪನೆಂದುರಗಂ ಹೇಳಿ ಮೋಪುದುಂ; ಆ ದ್ವಿಜಂ ತನ್ನ ಮನದೊಳಿಂತೆಂದು ಬಗೆದು,

ಮೊಲ್ಲ ಗಡ ತೆಗೆಯಲಪ್ಪೊಡೆ
ಭಿಲ್ಲನನೆಂದೆನಗೆ ಪುಂಡರೀಕಂ ಹೇಳ್ಳ
ತ್ತಿಲ್ಲಭಯಪಕ್ಷಪಾತಮೆ
ಮೊಲ್ಲದು ಮೊಲ್ಲದ ಪರೋಪಕಾರವ್ಯಸನಂ

ಎಂತುಂ “ಯಶ್ವರಾಧ್ರಂ ಶರೀರಂ” ಎಂಬ ಸುಭಾಷಿತಂ ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ಪುರುಷನಂ ತೆಗೆಯದಂದು ಕಾಮರುಷನಪ್ಪೆಂ; ತನ್ನಪ್ಪುದಕ್ಕೆಂದು ಪರೋಪಕಾರ ವಿಭೂತಿ ಶಿವಭೂತಿ

ಕರುಣಾರಸಾದ್ರ್ವ ಹೃದಯಂ
ದುರಾತ್ಮನೆನ್ನದೆ ಕೀರಾತನಂ ತೆಗೆದನಿಖಾ
ಮರಜನವಿನುತ್ತಂ ಭಾವಿಸೆ
ಪರಹಿತನಿರತಾತ್ಮನಪ್ಪವಂಗರಿದುಂಟೇ

ಅಂತು ತೆಗೆವುದುಂ; ಕೀರಾತನುಂ ಮೊಡೆವಟ್ಟು-ನಿಮ್ಮಡಿಯ ಧರ್ಮದಿಂ ನಾಂ ಬದ್ರುಂಕಿದೆಂ. ಆಂ ಪದ್ಮನಾಗರದೊಳಿಪ್ರೇಂ. ನೀಮೆತ್ತಾನುಂ ಬಾರ್ತೇಯಮ್ಮಾಡಲ್ಲಿಗೆ ಬನ್ನಿಂ. ಎನ್ನಾರ್ಥನಿತು ಶಕ್ತಿಯೊಳುಪಕರಿಸಿದಪ್ಪನೆಂದು ಮೋದಂ.

ಶಿವಭೂತಿಯಂ ಕೆಲವು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಶೀರ್ಘರ್ಯಾತ್ಮೆಯ್ಯ ಮಗುಳ್ಳ ಬರುತ್ತುಂ ಉತ್ತಂಗಿಥಿವಿರಿಯ ತಪ್ಪಲೊಳ್ಳ ಬಹುದಾನಾ ವ್ಯಾಪ್ತಂ ಕಂಡು ಶೀಪ್ರಮಿದಿರಂ ಬಂದು ಶಿವಭೂತಿಗೆ ಪಾದಾಕ್ರಾಂತನಾಗಿ ತನ್ನಾರ್ಥ ಗುಹೆಗೊಡಂಗೊಂಡು ಮೋಗಂ.

ಹಾರಾಂಗದ ಕುಂಡಲ ವಿ
ಸ್ತಾರ ಕರೀಣಾದ್ಯಮೂಲ್ಯ ಭೂಷಣಚಯಂ
ಚಾರುಗುಣಾಂಕಿತನಿರದೆ ಚ
ಮೂರಂ ಶಿವಭೂತಿಗಿತ್ತುದತ್ತಾದರದಿಂ

ಅಂತು ತೊಡಿಗೆಗಳಂ ಪುಲಿಯಿಂ ಪಡೆದು, ಶಿವಭೂತಿ ಪರಮವಿಭೂತಿಗಾಷ್ಟದ ನಾದನೆಂದು ಸಂತಸಂಬಟಲ್ಲಿಂ ತಳದ್ರು. ಬದರಿಕಾಶ್ರಮವನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಪಥಪರಿಶ್ರಮವ ನಾಳ್ಳೆಸಲೆಂದು ಧರಾಮರಂ ಮಾಮರದಡಿಯೊಳ್ಳ ವಿರಮಿಸಿಮ್ಮದುಮಾ ವನದೊಳಿಪ್ರೇ ಬಲೀಮುಖಿಂ ಕಂಡತಿಪ್ಪೀತಿಯಿಂ ಪ್ರಸನ್ನಮುಖನಾಗಿ ಬಂದು ಮೊಡೆಮಟ್ಟು,

ಪನಸಾಮುಜಂಬುಜಂಬೀ
ರ ನಾರೀಕೇಳಿಕಟ್ಟಕದಳೀನಾರಂ
ಗನೇವೀನಫಲಾವಳಿಯಂ
ವಿನಯದಿನಾ ದ್ವಿಜವರಂಗೆ ಕಚಿವರನಿತ್ತೆಂ

ಅಂತು ಶಾಖಾಚರಂ ತಂದಿತ ಘಲಂಗಳಂ ಕೊಂಡು ಶಿವಭೂತಿಯ ಮುಂದಿನ ದಿವಸಮಲ್ಲಿದ್ದು ಕೆಲವಾನುಂ ದಿವಸಕ್ಕೆ ಪದ್ಧನಗರಮನೆಯ್ದಿ ಕಂಬಳಕನ ಮನೆಯನರಸುತ್ತಂ ಬರುದುಮಾ ಕಿರಾತಂ ಕಂಡು ಹೊಡೆವಟ್ಟು ಮನೆಗೊಡಂಗೊಂಡುಯ್ದಿ ಶಿವಭೂತಿಗಭ್ಯಾಗತ್ತಿಯೆಯಂ ಮಾಡಲುಪಾಯಮಿಲ್ಲ ದುಸಿರದಿರ್ವನಂ ಕಂಡೇಂ ಮಗನೆ! ಚಿಂತಿಸುತ್ತಿರ್ವರ್ವಪೆಯೆಂಬುದುಂ-ನಿಮ್ಮದಿಗಳುಬಿಜಂಗೆಯ್ದಿರಾನುಂ ನಿರುಪಾಯನಾಗಿರ್ವಪೆನೆಂಬುದುಂ, ಇನ್ನು ಮಿದಕ್ಕೋಂದು ಚಿಂತೆಗೆಯ್ಲೇಡಿನ್ನುಂ ನಿನಗೆ ಬಾಳ್ಳಪಾಯಮನಾನೇ ಮಾಣಿನೆಂದೇಕಾಂತದೊಳ್ಳ ಕುಳ್ಳಿದ್ದು ತನ್ನ ತಂದಮೂಲ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನವಂಗೆ ತೋರುವುದುಂ,

ಎನಗೆ ಹಿತಂ ಭ್ರಾಹ್ಮಣನೀ
ತನೆನ್ನದವಿವೇಕಿಯಾಗಿ ಶಿವಭೂತಿಗೆ ತೊ
ಟ್ಟನೇ ಬಗೆದನಹಿತಮಂ ತ
ದ್ವಾನಚರನೆಂತು ಕೃತಪ್ಪರೇನಂ ಮಾಡರ್ಾ?!

ಅಂತು ಬಗೆದು, ಹೊಳೆಲನಾಳ್ಜರಸನಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ-ದೇವಾ! ನಿಮ್ಮ ತುಡುವಾಭರಣಂಗಳಂ ಪಲವಮೂಲ್ಯವಸ್ತುಗಳಂ ತಂದೆನ್ನ ಮನೆಯೊಳ್ಳಿವರ ಪಾರ್ವತಿಿರ್ವನಪನೆಂದು ಪೇಳ್ಳಿದುಮರಸಂ ತಳಾರಗೆ ಪೇಳಲೊಡಮವರ್ಾ ಪರಿದಾ ಪಾರ್ವತಿನಂ ಷಿಡಿದು ಪೆಡಗೈಯಂ ಕಟ್ಟಿ ತೊಂದೊಪ್ಪಿಸುವುದು ಮರಸನಾತನ ಕೃಯೊಳಿದ್ರ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲವಂ ಕೊಂಡು ಬಳಿಕ್ಕೆ ಸೆರೆಯೊಳಿಕ್ಕೆ, ಕರಿದು ಬೇಗಂ ಬೆರಗಾಗಿರ್ವ, ತನ್ನ ಮರುಳ್ಳನಕ್ಕೆ ತಾನೆ ಹಾಸ್ಯಂಗೆಯ್ದಿ, ತನಗೆ ಬಂಧನಮೋಕ್ಷೋಪಾಯಮಂ ಚಿಂತಿಸಿ, ನಿನಗಧ್ವಾನಮಾದಾಗಳೆನ್ನುಂ ನೆನೆವುದೆಂದು ಪಾಪು ಪೇಳ್ಳು ಹೋದುದಂ ನೆನೆದು ನೋಳ್ಳಿನೆಂದು ನೆನೆಯಲೊಡಮಾ ಪಾಪು ಮನದಿಂ ಮುನ್ನವೆ ಬಂದು ಹೊಡೆಮಟ್ಟು ಬೆಸನೇನ್ ಎಂಬುದುಮ್ ಈ ಹೊಳೆಲನ್ ಆಳ್ಜರಸನ್ ಎನ್ನಧರ್ಮಮೆಲ್ಲಮಂ ಕೊಂಡುದಲ್ಲದೆಯುಮ್ ಎನಗಿಂತಪ್ಪವಸ್ಥೆಯಂ ಮಾಡಿದನಿರಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಂ ನೀನೆ ಬಲ್ಲಿಯೆಂಬುದುಮಿದಾವ ಗಹನಮರಸನ ಷಿರಿಯ ಮಗನನೀಗಳೇ ಹೋಗಿ ಕೊಂಡಪೆಂ, ನಿಮಗಲ್ಲದೆ ಪೆರರಾಗ್ರಂ ಸಾಧ್ಯಮಾಗೆಂ, ನೀಮೊಂದುಪಾಯದಿಂ ಬಂದು ನೀರನಭಿಮಂತ್ರಿಸಿ ತಳಿಯಲೊಡಂ ನಿರ್ವಿಷಮಪೆಂ, ಅಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಾಧರ್ಮಮೆಲ್ಲಮಂ ತೀರ್ಚಿಕೊಳ್ಳಿಮೆಂದು ಪೇಳ್ಳು ಹೋಗಿ ನಂದನವನದೊಳಾಡುತ್ತಿರ್ವ ನೃಪನಂದನನಂ ಕಂಡಾಗಳ್ಳೋ,

ಸಕಲಕಲಾಧರನಂ ರಾ
 ಮ ಕೊಳ್ಳು ತೆರದಿಂದ ವಿಷಾತಿಭೀಕರದಂಪ್ರಾ
 ನಿಕರಂ ಕೊಂಡುದು ನರಪಾ
 ಲಕ್ಷಮಿನಂ ಮಿತ್ರಕಾರ್ಯತತ್ವರನುರಗಂ

ಅಂತು ಪಾವು ಕೊಳ್ಳಲೊಡಂ, ವಿಷಮವಿಷಧರವಿಷದೂಷಿತನಾಗಿದ್ದ ಕುಮಾರನಂ ಗಾರುಡಿಗರ್ ಬಂದು ಕಂಡು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮರವಂದದಿಂದ ಮಂತ್ರಿಸಿದೊಡೆಂತು ನಿರ್ವಿಷಮಾಗದಿಪೂರುಷರಸಂ ಕಂಡೀಕುಮಾರನನೇತ್ತಿದಂಗೆ ಬೇಡಿತ್ತಂ ಕುಡುವೆನೆಂದು ಡಂಗುರಂಬೋಯ್ಲೊಡಂ: ಶಿವಭೂತಿ ಕೇಳ್ಣ ತಾನೆತ್ತುವೆನೆಂದು ಪೇಳ್ಣೊಡರಸಂ ಕೇಳ್ಣ ಪರಿಶಂದು ಶಿವಭೂತಿಯಂ ಸೆರೆಯಂ ಬಿಂಣೊಡಗೊಂದು ಪೋಮದುಮಾತಂಪೋಗಿ ಗುಂಡಿಗೆಯ ನೀರನಫಿಮಂತ್ರಿಸಿ ತೆಳಿಯಲೊಡಂ, ಕುಮಾರಂ ದಷ್ಟನಿಷ್ಟನಂ ಕಂಡಂತೆ ಭೋಂಕನೆದುರ್ ಕುಳ್ಳಿದ್ರಾನಂ ಕಂಡರಸಂ ಸಂತೋಷಂಬಟ್ಟ ಶಿವಭೂತಿಗೆ ಹಿರಿದುಂ ವಿಭೂತಿಯಂ ಮಾಡಿ ಆತಂಗೆ ಕಿರಾತನಿಂದಾದವಸ್ಥೆಯಂ ಕೇಳ್ಣ ಕಿರಾತನಂ ಯಮಪುರಕ್ಕೆ ಕಳುಪಿದಂ.

ಕೆವಿ ಪರಿಚಯ : ವಸುಭಾಗಭಟ್ಟ ವಿರಚಿತ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಚತಂತ್ರ ಕಥೆಗಳು- ವಿಶ್ವಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಗೌರವಾರ್ಥ ಸಾಫಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಮಾಣಿಕ್ಯರೂಪಮಾಣಿದಲ್ಲಿ ಅಲಭ್ಯವಾಗಿರುವ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ದುರ್ಗಸಿಂಹನು ‘ಕಣಾಟಕ ಪಂಚತಂತ್ರಂ’ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾನೆ. 11ನೇ ಶತಮಾನದ ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಜಾಲುಕ್ಯ ಜಕ್ಕೆವರ್ತಿಯಾದ ಜಯಸಿಂಹನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಿಯಾಗಿದ್ದ ದುರ್ಗಸಿಂಹನು ಬರೆದಿರುವ ಕನ್ನಡ ಪಂಚತಂತ್ರವು ಚಂಪೂ ಕೃತಿಯಾದರೂ ಗದ್ಯದ ಸರಳತೆಯಿಂದಲೂ ಪದ್ಯಗಳ ಹೃದ್ಯತೆಯಿಂದಲೂ ಸುಂದರವಾಗಿದೆ.

ಶಭಾಧ್ರ : ಪುರಾಣಕೂಪ-ಹಳೆಯ ಬಾವಿ, ಮಗುತಂದಂ-ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ, ಎಳಲು-ನೇತಾಡು, ಜೋತಾಡು, ಪಿಪಾಸೆ-ಬಾಯಾರಿಕೆ; ದಾಹ, ಕಳಶ-ಕೊಡ; ತಂಬಿಗೆ, ಬಿಣ್ಣಿತ್ತು-ಭಾರವಾಗಿತ್ತು, ಮಗುಳ್ಳು-ಹಿಂದಿರುಗಿ, ನೆಗ್ಲೊ-ಮಾಡು, ಬಳಿಯಂ-ಬಳಿಕ, ಘ್ಯಾಳ-ಕ್ಲೂರ ಪ್ರಾಣಿಯಾದ ಹುಲಿ, ಗೋಲಾಂಗೂಲ-ಕೊಳಿ, ವಳೀಮುಖಿ-ಕೊಳಿ, ಅಧಾನ-ತೋಂದರೆ, ಮೊಲ್ಲ-ಕೆಟ್ಟದ್ದು, ಬಿಲ್ಲ-ಬೇಡ, ಮಂಡರೀಕ-ಹುಲಿ, ಕಾಪುರುಷ-ಕೆಟ್ಟಮನುಷ್ಟು, ತನ್ನಪ್ಪುದಕ್ಕೆ-ಆಗುವುದು ಆಗಲಿ, ಅರಿದು-ಅಸಾಧ್ಯ, ಬಾತ್ರ್-ವಾತ್ರ್, ಕಾರ್ಯ-ಕೆಲಸ, ಆರ್ವನಿತು-ಸಾಧ್ಯವಿರುವಪ್ಪು, ಅಂಗದ-ತೋಳಬಂದಿ, ಜಮೂರ-ಹುಲಿ, ಜಯ-ಸಮೂಹ, ಪನಸ-ಹಲಸು, ಆಮ್ರ-ಮಾವು, ಜಂಬು-ನೇರಳೆ, ಜಂಬಿರ-ನಿಂಬೆ, ನಾರಿಕೇಳ-

ತೆಗು, ಕರ್ಪಿತ್ತ-ಬೇಲ, ಕಡಲಿ-ಬಾಳೆ, ನಾರಂಗ-ಕಿತ್ತಲೆ, ಶಾಶಾಚರ-ಕೋತಿ, ಅಭ್ಯಾಗತಕ್ಕೀಯೆ-ಅತಿಥಿಸತ್ತಾರ, ಹಿತಂ-ಹಿತ್ಯೆಟಿ, ತೊಟ್ಟನೆ-ಹತಾತ್ತಾಗಿ; ಒಡನೆ, ಪೊಳಲ್-ಪಟ್ಟಣ, ತುಡುವ-ದರಿಸುವ; ತೊಡುವ, ಪಲವು-ಹಲವು, ಕಿರಿದುಬೇಗಂ-ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು, ಮರುಳ್ಳನ-ಮೂರ್ವಿತನ, ತಳಿ-ಚಿಮುಕಿಸು, ಕೊಂಡುದು-ಕಚ್ಚಿತು, ಗುಂಡಿಗೆ-ಕಮಂಡಲು, ತಂಬಿಗೆ, ಭೋಂಕನೆ-ಸರಕ್ಕನೆ; ಶೀಷ್ಟವಾಗಿ.

ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು :

ಶೈಲ್ಳೇಕ : ಉಪಕಾರೋಹಿ ನೀಚಾನಾಂ ಅಪಕಾರಾಯ ಕಲ್ಪತೇ ಪಯಃಪಾನಂ ಭುಜಂಗಾನಾಂ ಕೇವಲಂ ವಿಷವೆಧನಂ

- (1) ಶೈಲ್ಳೇಕದ ಅಧ್ಯಾತ್ಮ: ನೀಚರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವೂ ಅಪಕಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದು, ಹಾವಿಗೆ ಉಣಿಸಿದ ಹಾಲು ವಿಷವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- (2) ಯತ್ಪರಾಧ್ಯಂ ಶರೀರಂ-ಪ್ರತ್ಯುಪಕಾರಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈ ಶರೀರ ಇರುವುದು.
- (3) ಹೆಡಗಯ್ಯಂ ಕಟ್ಟಿ-ಕೈಗಳನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಬಿಗಿದುಕಟ್ಟಿ, ಹೆಡೆಮುರಿಕಟ್ಟಿ.
- (4) ದಷ್ಟನಿಷ್ಟನು-ದಷ್ಟನು-ಹಾವು ಮುಂತಾದವು ಕಚ್ಚಿದವನು, ಇಷ್ಟನುಂ-ಇಷ್ಟವಾದವನನ್ನು; ಗೆಳೆಯನನ್ನು

ಭಾಷಾ ಚಟುವಟಿಕೆ:

- 1) ಹುಲಿ, ಕೋತಿ, ಗುಂಮು, ಭೂಮಿ, ಕಾಡು- ಈ ಪದಗಳ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ರೂಪಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ.
- 2) ಹೆಡೆಮುರಿಕಟ್ಟಿ- ಈ ನುಡಿಗಟ್ಟನ್ನು ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿ.
- 3) ಈ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಹಣ್ಣಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
ಕೌಶಲ್ಯಾಧಾರಿತ ಚಟುವಟಿಕೆ: ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವ ಒಂದು ನೀತಿ ಕಥೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಶಿವಭೂತಿಯ ಪಾಳುಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಧ್ಯಬೇಜ, ಹುಲಿ, ಕರ್ಪಿ ಮತ್ತು ಸರ್ವವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
2. ಕಂಬಳಕನು ಶಿವಭೂತಿಗೆ ಅಹಿತವನ್ನು ಬಗೆದ ಘಟನೆಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.

2. ಮೇರುವನೆಳೆದರೆ ಬಹುದೇ!?

ರತ್ನಾಕರವರ್ಣ

ಅಶಯ:

‘ಕಾವ್ಯಂ ಆನಂದಾಯ’! ಕಾವ್ಯವು ಆನಂದದಾಯಕವಾದುದು. ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬಂದಿರುವ ವಿನೋದದ ಪ್ರಸಂಗವು ಕುಶಾಹಲವನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತಾ ಮುಂದೆ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಬದುಕಿನ ಲವಲವಿಕೆಗೆ ಇಂತಹ ವಿನೋದಗಳು ಅತ್ಯಗತ್ಯ. ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಓದುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಬದುಕನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಮೊಗವನಲ್ಲವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೋನದೊಳು ಗ
ದ್ವಾಗೆಯೇರಿ ಚಕ್ಕೇಶನಿರಲು
ಮುಗುಳಂಬ ಮಲೆತ ಚಿಂತೆಯೆಯೆಂದು ನೆನೆವುತ
ಮಿಗೆ ಮೊದಿರ ಮಂತ್ರಿಯಿಂತೆಂದ

॥ 1 ॥

ಚಿಂತೆ ಬೇಡಂದೆಮಗರುಹಿ ದೇವರಿದೇನ
ಚಿಂತಿಪುದನೆ ಕೇಳ್ಣ ನೃಪತಿ
ಕಂತುವಿಗೆಣಿಸೆನ್ನೆ ನರಬಿಗಿದನ್ನನು
ಚಿಂತೆಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆಯೆಂದ

॥ 2 ॥

ಪರಿಕಿಪೆಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಶಿರು
ವೆರಲ ಸಚೆಗೆ ಡೋಂಕು ಮಾಡಿ
ಅರಸ ತೋರಿದನದು ತುದಿಭಾಗಿದೊಂದು ಮೂ
ಸರಲಂತೆ ಕಣ್ಣೆ ಮೋಹಿಸಿತು

॥ 3 ॥

ಭಾನಾಧನಂಗವ್ಯೇದ್ಯರು ಬಂದು ನಿಂದರು
ಮೂನೂರರುವತ್ತು ಮಂದಿ
ಸೇನೆಯೊಳುಳ್ಳ ಸರ್ವರು ಬಂದು ನೆರೆದರು
ನಾನು ಮಾಣಿಪೆನೆಂದರವರು

॥ 4 ॥

ಬಡವಗೆ ಬಲುರೋಗ ಬಂದು ಬಾಯ್ಯಿಡಲೊವ್
ರೆಡಹಿಯು ಕಾಣರುವಿಚಯೋಳು
ಬಡವೆಯುಳ್ಳವಗಲ್ಪರುಜೆ ಬರೆ ವಿಸ್ತೃಯ
ಬಡುತ ಸಾರುವರದು ಸಹಜ

॥ 5 ॥

ನೆಟ್ಟಿ ತೆಗೆದೊಮ್ಮೆ ಮೋಡಿರ್ಯೆಯೆಂದಾಗ
ಜಟಿಗಳಿಗೆ ಕೈಯ ನೀಡೆ
ಬೆಟ್ಟಿಮಾಡದೆ ಕೈಯನವರೋತ್ತಲರಸನ
ಬೆಟ್ಟಿದ್ದುದಿನಿಸು ಸಡಿಲದೆ

॥ 6 ॥

ನಸುನೇರವಾಗದೆ ಬೆರಳಿದ್ದರಿನ್ನೊಂದು
ಮೋಸತಂತ್ರವುಂಟಿಂದು ನೃಪತಿ
ಮಿಸುನಿಯ ಸರಪಣಿಯೋಂದನಂಗುಲಿಗೆ ಮೋ
ಳೆಸಿ ಶೂಗಿರೆಂದನೆಲ್ಲರಿಗೆ

॥ 7 ॥

ಹರಿದಾರಿ ಮುಟ್ಟೆಲ್ಲ ಸಾಲಾಗಿ ನಿಂದೊಂದು
ಸರಪಣಿವಿಡಿದು ತೆಗೆದರು
ಬೆರಳಿಷ್ಟು ಮಿಸುಕದು ಮತ್ತರೆಗಾವುದ
ಹರಿದು ತೆಗೆದು ಖೋಯೆಂದು

॥ 8 ॥

ಅದರೋಳು ನೇರವಾಗದು ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಿ
ನ್ನಿದಕ್ಕೊಂದು ತಂತ್ರವುಂಟಿಂದ
ಇದಿರಲ್ಲಿ ನಿಂದಿದ್ವ ವಿಶ್ವಕರ್ಮನ ನೋಡಿ
ಸದಮಲಾನಂದನಿಂತೆಂದ

॥ 9 ॥

ಕಟಕವೆಲ್ಲಕೆ ಹಬ್ಬಿಪ್ಪೊಲು ಸರಪಣಿಯ ಸಂ
ಘಟಿಸಿ ತಾ ಬೇಗದೊಳಿಂದ
ಸ್ಥಂಭ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಟ್ಟನವ ಕೂಡೆ ಚಕ್ರಿಯ
ತುಟಿ ಮಿಸುಕಿದ ಕಾಯ್ದ ತಡವೆ

॥ 10 ॥

ಹೊಡೆಬಳ್ಳಿಯೋಂದರ ಗಂಟುಗಂಟಿಗೆ ಕುಡಿ
ಯೋಡೆದೆಂಟು ದಸೆಗೆ ಪೋಪಂತೆ
ನಿಡುಸರಪಣಿಯೋಂದು ಬಹುಸರಪಣಿ ತನ್ನ
ಶೋಡರೆ ಹಬ್ಬಿತು ಕಂಡ ಕಡೆಗೆ

॥ 11 ॥

ಕಿರುವೆರಳಿಗೆ ಸರಪಣಿಯ ಸಂದಿಸಿ ರಾಯ
ಬಿರಿಸಾಗಿ ತೂಗಿರ್ಯೆಯೆಂದ
ಇರುಹೆಗಳೆಣ್ಣೆ ಸೋಂಕಿದ ನೇಣ ಮುತ್ತುವಂ
ತೆರಗಿ ಷಿಡಿದುದಾಗ ಕಟಕ

॥ 12 ॥

ತೇರನೆಳಿಯಬಹುದ್ದೇಸೆ ಹಗ್ಗವ ಹಾಕಿ
ಮೇರುವನೆಳಿದರೆ ಬಹುದೆ
ಆರಾರು ಬಹುದಹುದಾ ಸೇನೆ ತೆಗೆದಾಗ
ಧೀರಾಗ್ನಿದ್ದನಿದ್ದಂತೆ

॥ 13 ॥

ನರವಿಷ್ಟು ಸಡಿಲದು ತೆಗೆಯ ಹೇಳಿಧಿಕ ನಿ
ಭರದಿಂದ ಕಟಕವನೆಂದ
ಮುರಿದು ಪಲ್ಗಜ್ಜಿಹೋಂಡುಳ್ಳ ಶಕ್ತಿಯನ್ನಿಕ್ಕೆ
ಸರಪಣಿಯಯ್ದುದಾ ಸೇನೆ

॥ 14 ॥

ಕಾಲ ಪೈಸರಗೋಟ್ಟು ಸರಪಣಿವಿಡಿದು ಹಿ
ಮ್ಮಾಲಾಗಿ ಪಡೆ ತೆಗೆವಾಗ
ಶೋಳ ಸಿಕ್ಕಿಗೆ ರಾಯ ನೀಡಿದನುರೆ ಹೊಟ್ಟೆ
ಮೇಲಾಗಿ ಕೆಡೆದರುವಿಯೋಳು

॥ 15 ॥

ಬಲುಹಾಗಿ ಷಿಡಿಯಹೇಳಾನೊಮ್ಮೆ ನನ್ನತ್ತು
ಬಲಿದು ನೋಡುವೆನೆಂದನದಕೆ
ಕಲೆಗಳು ಘಣಿಗಳ ಷಿಡಿವಂತೆ ಸರಪಣಿ
ಗಳ ಷಿಡಿದರು ದೃಢವಾಗಿ

॥ 16 ॥

ಸದರದೊಳಗೆ ತೆಗೆದನು ಮೊದಲೊಮ್ಮೆ ಮ
ತ್ತದರಿಂದ ನನು ಹೆಚ್ಚಿತೆಗೆದ
ಅದಕೆ ವೆಗ್ಗಳಿಸಿ ನಾಲ್ಕುತ್ತೆಂಟುಗಾವುದ
ಗದಗದಸಿತು ರಾಜಕಟಿಕ

॥ 17 ॥

ಸಣ್ಣ ಬೆರಳ ಶಕ್ತಿಯಿಂತು ಪೆಬ್ಬೆಟಿನ
ಬಿಣ್ಣಿತೆಂತುಟೊ ಮುಷ್ಟಿಯೆಂತೋ
ಬಣ್ಣಾದ ನುಡಿಯಲ್ಲ ಚಕ್ರಿಗುಂಟುದ್ದಿಯ
ನಣ್ಣೆಕಲ್ಲಾಡುವ ಶಕ್ತಿ

॥ 18 ॥

ನರನಾಥ ತಲೆವಾಗಿ ನನು ನಕ್ಷನಾಗ ಮಿ
ತ್ರರು ಹುಸಿರೋಗವೆಂದರಿದು
ಪರರಿಂದ ಮಾಣದೊಡೆಯ ನೀನೇ ನಿನ್ನನು
ಜ್ಞೇರಳ ಮಾಣಿಮದೆಂದರೊಸೆದು

॥ 19 ॥

ಸರಪಣಿದೆಗೆದೆಗೃಹಿಯಿಂದ ತನ್ನ ನು
ಜ್ಞೇರಳನೊತ್ತುತ ವಿನೋದಾಧಿ
ಗುರು ಹಂಸನಾಧಾಯ ಸ್ವಾಹಯೆಂದನು ಕೂಡೆ
ಸರಿತವಾಗಿದ್ದುದಾ ಬೆರಳು

॥ 20 ॥

ಸುರರು ಮಾಮಳಿಗರೆದರು ಮೊಳಗಿತು ಮೂರು
ವರಕೊಣಿ ವಾದ್ಯ ಭೋರೆಂದು
ಸುರಗಣಿಕೆಯರು ನತ್ಯಿಸಿದರು ಸಾಲದೆ
ಭರತರಾಜನದೊಂದು ಭಾಗ್ಯ.

॥ 21 ॥

-ರತ್ನಾಕರವರ್ಣ

ಹಿನ್ನಲೆ :

ಆದಿದೇವನ ಹಿರಿಯ ಮಗನಾದ ಭರತನ ಅಯುಧಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಚಕ್ರರಶ್ವವು
ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಾಗ, ಭರತನು ಆ ಚಕ್ರವು ಹೋದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ ದಿಗ್ಂಜಯವನ್ನು
ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೊಸೆಗೆ ಪೌದನ ಮರದ ಬಳಿ ಬಂದನು. ಅಲ್ಲಿಯ ರಾಜನಾದ

ತಮ್ಮನಾದ ಬಾಹುಬಲಿಯ ತನ್ನ ಸಾಮೋಪಾಯಕ್ಕೆ ಮಣಿಯದ ಕಾರಣ, ಭರತನು, ತಮ್ಮನಾದ ಬಾಹುಬಲಿಯ ಮೇಲೆ ಯಿದ್ದ ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲ!-ಎಂಬ ಚಿಂತೆಗೆ ಒಳಗಾದನು. ಅದೇದಿನ ರಾತ್ರಿ ಅವನ ಸೈನ್ಯದ ಕೆಲವು ಸೈನಿಕರು, ತಮ್ಮ ಸಹಾಯದಿಂದ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗೆ ಘನತೆ ಬಂದಿದೆಯೆಂದೂ, ಅದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಆತನೂ ತಮ್ಮಂತೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯ ಮಾತ್ರದವನೆಂದೂ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಈ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ ಭರತನು, ತನ್ನ ಬಲ್ಲೀಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿ, ಮರುದಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನೇರಿ ಕುಳಿತು, ತನ್ನ ಕಿರುಬೆರಳಿನ ನರಬಿಗಿದು ಡೊಂಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾದವನಂತೆ ನಟಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸನ್ನವೇಶದ ಚಿತ್ರಣ ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾಗದಲ್ಲಿದೆ.

ಕವಿ ಪರಿಚಯ:

ರತ್ನಾಕರವರ್ಣೀ 16ನೇ ಶತಮಾನದ ಜ್ಯೇಂದ್ರಿಯ. ಕನ್ನಡ ಸಾಂಗತ್ಯ ಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಗಣ್ಯನಾದವನು. ಈತನು ಭರತೇಶ ವೈಭವ, ತ್ರಿಲೋಕ ಶತಕ, ರತ್ನಾಕರಾಧೀಶ್ವರ ಶತಕ, ಅಪರಾಜಿತೇಶ್ವರ ಶತಕ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳ ಕರ್ತೃ. ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಆಚಾರ್ಯ ಈತನ ದೀಕ್ಷ್ಯಾ ಗುರುಗಳು.

ರತ್ನಾಕರವರ್ಣೀ ತನ್ನ ಭರತೇಶ ವೈಭವದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಷಣ್ಣಿ ಶಲಾಕಾ ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಭರತ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ಕರೆಯನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ‘ಮೇರುವನೆಳೆದರೆ ಬಹುದೇ?’ ಎಂಬ ಕಾವ್ಯ ಭಾಗವನ್ನು ರತ್ನಾಕರವರ್ಣೀಯ ‘ಭರತೇಶ ವೈಭವ’ದಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಶಬ್ದಾರ್ಥ : ಮೋಗ-ಮುಖಿ, ಅಲ್ಪವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು-ಸಣಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಮೋನ-ಮೋನ, ಗದ್ದಗೆ-ಸಿಂಹಾಸನ, ಮುಗುಳಂಬ-ಮಪ್ಪಬಾಣ ಹೊಂದಿದವ;ಮನ್ಯಧ, ಮಲೆತ-ಕೊಬ್ಬಿದ;ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿದ, ಮೋರ್ಮ-ಹತ್ತಿರಬಂದು, ಅರುಹು-ತಿಳಿಸು, ಕಂತು-ಮನ್ಯಧ, ಪರಿಕಿಸು-ಪರೀಕ್ಷಿಸು, ಹೂ ಸರಲ್-ಹೂವಿನ ಬಾಣ, ಮಾಣಿಸು-ಹೋಗಲಾಡಿಸು; ಸರಿಪಡಿಸು, ಬಲುರೋಗ-ದೊಡ್ಡಕಾಯಿಲೆ, ಬಾಯಿಷು-ಗೋಳಾಡು, ಉವ್ರಿ- ಭೂಮಿ, ಒಡವೆಯುಳ್ಳವ-ಬಿಶ್ವಯುವಂತ, ರುಜೆ-ಶಾಯಿಲೆ, ನೆಟ್ಟೆ-ನೆಟಿಗೆ, ಬೆಟ್ಟಿಮಾಡದೆ-ಕಿರುಚಾಟ;ಬರಳಾಟ ಮಾಡದೆ, ಮಿಸುನಿ-ಚಿನ್ನ, ಅಂಗುಲಿ-ಬೆರಳು, ಹರಿದಾರಿ-ಮೂರುಮೈಲಿ, ಅರೆಗಾವುದ-ಒಂದು ಹರಿದಾರಿ, ಕಟಕ-ಸೈನ್ಯ, ವಿಶ್ವಕರ್ಮ-ಅಕ್ಷಸಾಲಿಗ, ಹೊಚೆಬ್ಲೆ-ಬೆಳಿಯುವ

ಬಳ್ಳಿ, ಇರುಹೆ-ಇರುವೆ, ನೇಣ್ಣೆ-ಹಗ್ಗೆ, ಮೇರು-ಮೇರುಪವತ್ತ, ನಿಭರ-ರಭಸ, ಪೈಸರಗೊಡು-ಜಾರಗೊಡು, ಹಿಮ್ಮಾಲಾಗು-ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಜೋಲಿ ಹೊಡೆದು ಬೀಳು, ತೆಗೆ-ಸೆಳೆ;ಎಳೆ, ಗದಗದಿಸು-ನಡುಗು, ಪೆಬ್ಬೆಟ್ಟು-ಹೆಬ್ಬೆರಳು, ಬಿಣ್ಣಿತು-ಫನತೆ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಅದ್ರಿ-ಬೆಟ್ಟಿ, ಅಣ್ಣೆಕಲ್ಲಾಡು-ತೆರಿಕಲ್ಲಾಡು;ಕವಶೆಯಾಡು, ಮಾಣಿಪುದು-ಸರಿಪಡಿಸು, ಸರಿತವಾಗಿ-ನೇರವಾಗಿ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಭರತನು ಮಾಡಿದ ವಿನೋದ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
2. ಭರತನ ಕಿರುಬೆರಳ ಬೇನೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಸ್ಯೇನ್ಯೆ ಮಾಡಿದ ಸಾಹಸದ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.

~ * ~ * ~ * ~

ವಚನ ಚಿಂತನ

ಅಶಯ:

ಕನ್ನಡ ವಾಜ್ಯಯ ಲೋಕದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರವಾದ ವಚನಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ಅಲೋಕಿತತೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಇಲ್ಲಿದೆ. ಮನುಷ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದ ವಿಭಿನ್ನ ಮುಖಿಗಳೂ ಇಲ್ಲಿ ಅರಿವಿಗೆ ಬರುತ್ತವೆ.

ಒಸವ್ಯಾಃ :

- 1) ಒಳಗೆ ಕುಟಿಲ, ಹೊರಗೆ ವಿನಯವಾಗಿ
ಭಕ್ತರೆನಿಸಿಕೊಂಬುವರನೊಲ್ಲನಯ್ಯ
ಲಿಂಗವು! ಅವರು ಸತ್ಯಧಕ್ಕೆ
ಸಲ್ಲರು ಸಲ್ಲರಯ್ಯ!
ಒಳಹೊರಗೊಂದಾಗದವರಿಗೆ
ಅಳಿಯಾಸೆದೋರಿ ಬೀಸಾಡುವನವರ
ಜಗದೀಶ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ
- 2) ದೇವಲೋಕ ಮತ್ತ್ಯಲೋಕವೆಂಬುದು
ಬೇರಿಲ್ಲ ಕಾಣಿರೋ
ಸತ್ಯವ ನುಡಿವುದೇ ದೇವಲೋಕ
ಮಿಥ್ಯವ ನುಡಿವುದೇ ಮತ್ತ್ಯಲೋಕ
ಶಿವಲೋಕ ಶಿವಾಚಾರ
ಶವ ಭಕ್ತನಿರ್ವಹ ತಾವೇ ದೇವಲೋಕ;
ಭಕ್ತನಂಗಳವೇ ವಾರಣಾಸಿ;
ಶಿವಭಕ್ತನ ಕಾಯವೇ ಕೈಲಾಸ!
ಇದು ಸತ್ಯ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವಾ!
- 3) ನೀನೊಲಿದರೆ ಕೊರಡು ಕೊನರುವುದಯ್ಯ
ನೀನೊಲಿದರೆ ಬರಡು ಹಯನಹುದಯ್ಯ
ನೀನೊಲಿದರೆ ವಿಷವಮೃತವಹುದಯ್ಯ
ನೀನೊಲಿದರೆ ಸಕಲ ಪಡಿ ಪದಾರ್ಥ
ಇದಿರಲ್ಲಿಪ್ಪವು ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವಾ॥

ಬಸವಣ್ಣ (ಕು.1160) : ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವೈಕಿ. ಬಾಗೇವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾದರಸ-ಮಾದಲಾಂಬಿಕ ದಂಪತೀಗಳ ಮಗನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ವೈದಿಕ ಧರ್ಮವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಕೂಡಲಸಂಗಮಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆ ನಂತರ ಕಲ್ಯಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಶರಣ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಹೋರಾಡಿದವರು. ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಸಮಾಜ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಧರ್ಮ. ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ವೈಚಾರಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಿದವರು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದವರು. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಮಾರ್ಗ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ದೇಸಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹರಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖಿರಲ್ಲಿ ಬಸವಣ್ಣ ಒಬ್ಬರು. ಹೀಗಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತ ಹೆಸರು ಬಸವೇಶ್ವರರದು. ಇವರ ವಚನಗಳ ಅಂಕಿತ ನಾಮ ಕೂಡಲಸಂಗಮದೇವ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು ‘ಜಗದ್ವಿಲಕ್ಷ್ಮಣಮೂರ್ತಿ’ ಎಂದು ಇವರನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಏರಶೈವ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಕವಿ. ಇವರ ಒಡಹುಟ್ಟಿದವರು ಅಕ್ಕ ನಾಗಾಂಬಿಕೆ. ಈಕೆಯ ಮಗನೇ ಚೆನ್ನಬಸವಣ್ಣ. ಬಸವಣ್ಣ ಕಲ್ಯಾಣದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಬಿಜ್ಞಳನ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಇವರಿಗೆ ಗಂಗಾಂಬಿಕೆ ಹಾಗೂ ನೀಲಾಂಬಿಕೆಯರಂಬ ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡತಿಯಿರಿದ್ದರು.

ಶಬ್ದಾರ್ಥ : ಕುಟಿಲ-ಮೋಸ, ಒಳಹೊರಗು-ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗ, ಅಳಿಯಾಸೆ-ಕ್ಷೇತ್ರಿಕ ಆಸೆ, ಬೀಸಾಡು-ಎಸೆ; ಬಿಸುಡು, ಪಾಷಾಣ-ಕಲ್ಲು, ಕೊನರಿ-ಚಿಗುರಿ, ಕಾರೆಣಿಕ-ಅವತಾರಪುರುಷ.

ಭಾಷಾ ಚಟುವಟಿಕೆ:

- 1) ಸತ್ಯಧ, ಶುಚಿ, ಸನ್ಮಿಧಿ, ಮೃದು- ಈ ಪದಗಳ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ರೂಪಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
- 2) ಅಳಿಯಾಸೆದೋರು, ಪಂಚಾಮೃತ, ಸದ್ಧೃಕ- ಈ ಪದಗಳನ್ನು ಒಳಸಿ ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
- 3) ಈ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಶೇಷ ಪದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಕಪಟ ಭಕ್ತರ ಬಗ್ಗೆ ಬಸವಣ್ಣ ಹೇಳುವುದೇನು? ಚರ್ಚೆಸಿ.
2. ಬಸವಣ್ಣನವರ ವಚನಗಳ ಆಶಯವೇನು ವಿವರಿಸಿ.

ಅಕ್ಷಮಹಾದೇವಿ :

- 1) ಮರವಿದ್ದ ಫಲವೇನು ನೆಳಲಿಲ್ಲದನ್ನುಕ್ಕ
ಧನವಿದ್ದ ಫಲವೇನು ದಯವಿಲ್ಲದನ್ನುಕ್ಕ?
ಹಸುವಿದ್ದ ಫಲವೇನು ಹಯನಿಲ್ಲದನ್ನುಕ್ಕ?
ರೂಪಿದ್ದ ಫಲವೇನು ಗುಣವಿಲ್ಲದನ್ನುಕ್ಕ?
ಬಿಲ್ಲಿದ್ದ ಫಲವೇನು ಭಾಣವಿಲ್ಲದನ್ನುಕ್ಕ?
ನಾನಿದ್ದ ಫಲವೇನು ನಿಮ್ಮ ಜಾಜ್ಞನವಿಲ್ಲದನ್ನುಕ್ಕ?
ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾಜುನ॥
- 2) ಸಾವಿಲ್ಲದ ಕೇಡಿಲ್ಲದ ಜೆಲುವಂಗಾನೊಲಿದೆನಯ್ಯ
ಎಡೆಯಿಲ್ಲದ ಕಡೆಯಿಲ್ಲದ ತಡೆಯಿಲ್ಲದ ಕುರುಹಿಲ್ಲದ
ಚೆಲುವಂಗಾನೊಲಿದೆನವ್ವು
ಭವವಿಲ್ಲದ ಭಯವಿಲ್ಲದ ಜೆಲುವಂಗಾನೊಲಿದೆ
ಕುಲಸೀಮೆಯಿಲ್ಲದ ನಿಸ್ಸೀಮ ಜೆಲುವಂಗಾನೊಲಿದೆನವ್ವು
ಇದು ಕಾರಣ ಜೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾಜುನ ಜೆಲುವ ಗಂಡನೆನಗೆ
ಆ ಸಾವ ಕೆಡುವ ಗಂಡರನೊಯ್ದು ಒಲೆಯೊಳಗಿಕ್ಕು ತಾಯೆ!
- 3) ಹಸಿಪ ನೀನು ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲು, ತೃಷ್ಣೆಯೆ ನೀನು ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲು
ನಿದ್ರೆಯೆ ನೀನು ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲು, ಕಾಮವ ನೀನು ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲು
ಕ್ರೋಧವ ನೀನು ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲು, ಮೋಹವ ನೀನು ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲು
ಲೋಭವ ನೀನು ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲು, ಮದವ ನೀನು ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲು
ಮಚ್ಚರವ ನೀನು ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲು, ಸಚರಾಚರವ ನೀನು ನಿಲ್ಲು ನಿಲ್ಲು
ನಾನು ಜೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾಜುನ ದೇವರ
ಅವಸರದ ಓಲೆಯನೊಯ್ದುತ್ತಿಲಿದ್ದೇನೆ ಶರಣಾಧಿ.

ಅಕ್ಷಮಹಾದೇವಿ (ಸು. 1160) : ಏರಶೈವ ಕವಯಿತ್ರಿಯಾದ ಅಕ್ಷಮಹಾದೇವಿ ಶರಣ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತರದ ಜೀತನವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದ ವೈಕಿಷ್ಟ ಕನ್ನಡಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೌದಲ ಬರಹಗಾತ್ರ ಇವಳು. ಉದುತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಅಕ್ಷ ಎಳೆಯ ವಯಸ್ಸಿನಿಂದಲೇ ಶಿವನನ್ನು ಗಂಡನೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದಳು. ಇವಳನ್ನು ಮೋಹಿಸಿದ ಕೌಶಿಕ ಮಹಾರಾಜನನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಭಕ್ತಿಯ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಳು. ಅನುಭವ ಮಂಟಪಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು, ಬಸವಣ್ಣ

ಮುಂತಾದವರ ಹಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ದಿಟ್ಟು ಉತ್ತರ ನೀಡಿ ಇಹದ ಗಂಡರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಯನನನನ್ನು ಗಂಡನೆಂದು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಸಾಧಾರಣ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕಿದವಳು. ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಯನ ಇವಳ ವಚನಗಳ ಅಂಕಿತನಾಮ. ಈಕೆ ವಚನಗಳನ್ನು, ಯೋಗಾಂಗ ಶ್ರೀವಿಧಿಯೆಂಬ ಪ್ರಥಾನವಾಗಿ ತಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರ ರಹಸ್ಯಗಳಿರುವ ಶಿವಯೋಗದ ಗ್ರಂಥವನ್ನು, ಸೃಷ್ಟಿಯ ವಚನ, ಅಕ್ಕಗಳ ಹೀರಿಕೆ ಎಂಬ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾಳೆ.

ಶಬ್ದಾರ್ಥ: ಹಯನ-ಹಾಲು, ಬೆಣ್ಣೆ ಮುಂತಾದವು, ಭವ-ಭವಪಾಶಗಳ ಬಂಧ, [ಹುಟ್ಟು, ಸಂಸಾರ, ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಮನಜನ್ಮ] ನಿಸ್ಸಿಮ- ಪರಮಾತ್ಮ, ಸೀಮಾತೀತ, ಕ್ಲೋಧ-ಸಿಟ್ಟು, ಕೋಪ. ಮಜ್ಜರ-ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು, ಓಲೆ-ಪತ್ರ, ಸಚರಾಚರ-ಚಲಿಸುವ ಮತ್ತು ಚಲಿಸದಿರುವ.

ಭಾಷಾ ಚರ್ಚೆಗಳಿಗೆ:

- 1) ಸಂಗ, ತರಣ, ನೆಳಲು, ಚೆಲುವ, ತ್ಯಷ್ಟ- ಈ ಪದಗಳ ಸಮನಾರ್ಥಕ ರೂಪಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
- 2) ಸರ್ವಸುಖ, ಘಲ, ನಿಸ್ಸಿಮ, ಚೆಲುವ, ಮಜ್ಜರ- ಈ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
- 3) ಈ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಶೇಷ ಪದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಭಕ್ತಿಯ ಮಹತ್ವವೇನು?
2. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ವಚನಗಳ ಆಶಯವೇನು ವಿವರಿಸಿ.

ಅಯ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾರಯ್ಯ :

- 1) ಕಾಯಕದಲ್ಲಿ ನಿರತನಾದದೆ
ಗುರುದರ್ಶನವಾದಡೂ ಮರೆಯಬೇಕು
ಲಿಂಗಮಾಜೆಯಾದಡೂ ಮರೆಯಬೇಕು
ಜಂಗಮ ಮುಂದಿದ್ದಡೂ ಹಂಗು ಹರಿಯಬೇಕು
ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸವಾದ ಕಾರಣ
ಅಮರೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವಾಯಿತ್ತಾದಡೂ ಕಾಯಕದೊಳಗು.
- 2) ತವನಿಧಿಯ ಬೆಳೆವಂಗೆ ಕಣಜದ ಹಂಗುಂಟೆ?
ವಿರಕ್ತಿಗೆ ಆರ್ಯಕೆಗೆಂಬುವರುಂಟೆ?
ಕಾಯಕವ ಮಾಡುವ ಭಕ್ತಿಗೆ ಇನ್ನಾರು ಕಾಡಲೇತಕೆ?
ಆ ಗುಣ ಅಮರೇಶ್ವರ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ದೂರ.
- 3) ಬೇಡಿತಂದು ದಾಸೋಹವ ಮಾಡುವನ್ನಬರ
ಪಂಗುಳನ ಪಯಣದಂತೆ
ಯಾಚಕತ್ವ ಭಕ್ತಿಗುಂಟೆ?
ಭಕ್ತಿನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಭಕ್ತರ ಬೇಡಿ ತಂದು ಮಾಡಿ
ಮುಕ್ತಿಯನರಸಲುಂಟೆ?
ಅದು ಅಮರೇಶ್ವರ ಲಿಂಗವ ಮುಟ್ಟದೆ
ಇತ್ತಲೆ ಉಳಿಯಿತ್ತು.

ಅಯ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾರಯ್ಯ (ಸು.1160) : ಹನ್ನೆರಡನೇ ಶತನಮಾನದ ವಚನಕಾರ. ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಮರೇಶ್ವರ ಇವನ ಹುಟ್ಟಿದ ಉರು. ಇವನ ಹೆಂಡತಿ ಅಯ್ಯಕ್ಕಿಲಕ್ಕುಮ್ಮೆ. ಕರ್ಮಮಾರ್ಗವು ಮುಖ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದ ಅನೇಕ ಶರಣರಲ್ಲಿ ಇವನೂ ಒಬ್ಬ. ಈತನ ಅಂಕಿತ ‘ಅಮರೇಶ್ವರ ಲಿಂಗ’. ಸುಮಾರು 58 ಈತನ ವಚನಗಳು ಸಿಕ್ಕಿವೆ. ಅಯ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾರಯ್ಯನ ಪತ್ರಿ ಅಯ್ಯಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿನ ಉರು ಸಹ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಮರೇಶ್ವರ. ಅಯ್ಯಕ್ಕೆ-ದಂಪತೀಗಳು ಬಸವಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭುವಿನ ಸಮಕಾಲೀನರು. ಬಸವಣ್ಣನವರ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಮಾರುಹೋಗಿ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಂಗಿದ ಅಯ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾರಯ್ಯ ಮತ್ತು ಅಯ್ಯಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿನ್ನು ದಂಪತೀಗಳು ‘ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ’ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಮಾತಿಗಿಂತ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಟ್ಟು ಅದರಂತೆ ಆದರ್ಶವಾಗಿ ಬಾಳಿ ಬದುಕಿದವರು.

ಶಬ್ದಾರ್ಥ : ಹಂಗು-ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ, ತವನಿಧಿ-ಎಂದೂ ನಾಶವಾಗದ ಸಂಪತ್ತು, ವಿರಕ್ತ-ವಿರಾಗಿ, ಆರ್ಯಕೆ-ಶುಶ್ಲಾರ್ಹ, ಕಾಡು-ಹೀಡಿಸು, ದಾಸೋಹ-ಜಂಗಮರಿಗೆ ಮಾಡುವ ಉಂಟ, ಪಂಗುಳ-ಕಾಲಿಲ್ಲದವನು, ಕುಂಟ, ಯಾಚಕ್ಕೆ-ಬೇಡುವುದು, ಮುಕ್ತಿ-ಮೋಕ್ಷ, ಅರಸು-ಹುಡುಕು

ಭಾಷಾ ಚಂಪಾರ್ಣಿಕೆ:

- 1) ಕಾಯಕ, ವಿರಕ್ತ, ಆರ್ಯಕೆ, ಕಾಡು, ಪಯಣ- ಈ ಪದಗಳ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
- 2) ಗುರುದರ್ಶನ, ಲಿಂಗಮೂಜಿ, ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ, ತವನಿಧಿ, ಮುಕ್ತಿಯನರಸು-ಈ ಪದಗಳನ್ನು ಬಜಸಿ ಸ್ವಂತ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
- 3) ಈ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಶೇಷ ಪದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಆಯ್ದ್ವಕ್ಕಿ ಮಾರಯ್ಯನ ವಚನಗಳ ಆಶಯವೇನು ಚರ್ಚಿಸಿ.
2. ಕಾಯಕವೇ ಕೈಲಾಸ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಯ್ದ್ವಕ್ಕಿ ಮಾರಯ್ಯ ಹೇಳುವ ವಿಚಾರಗಳೇನು ವಿವರಿಸಿ.

ಶೀವಶರಣ ಮುಕ್ತಾಯಕ್ತು :

- 1) ಸಿಡಿಲು ಹೋಯಿದ ಬಾವಿಗೆ ಸೋಪಾನವೇಕೋ?
ನೆರೆಯರಿಯದ ಬಳಿಕ ಮತ್ತೆ ಮತಿ ಹಟ್ಟಲುಂಟೇ?
ಸೊಡರುಳ್ಳ ಮನೆಗೆ ಮತ್ತೆ ತಮಂಥವೆಂಬುದೇನೋ?
ತನ್ನಲ್ಲಿ ತಾನು ತದ್ದತವಾದ ಬಳಿಕ,
ಚೋಮ್ಮು ಪರಬೋಮ್ಮುವಾದನೆಂಬುದಿಲ್ಲ
ನೋಡಾ ಎನ್ನ ಅಜಗಣ್ಣ ತಂದೆಗೆ
- 2) ಉಟ್ಟಿದ ತೋರೆದವಂಗೆ ಉರೇನು? ಕಾಡೇನು?
ನಷ್ಟ ಸಂತಾನಕ್ಕೆ ಕುಲವೇನು? ಘಲವೇನು?
ಹುಟ್ಟುಗೆಟ್ಟಾತಂಗೆ ಮಣ್ಣವೇನು, ಪಾಪವೇನು?
ಅದು ಕೆಟ್ಟಿದು—ಕೆಟ್ಟಿದು,
ನಿನ್ನ ನೀನರಿಯದೆ ಬಟ್ಟ ಬಯಲಲ್ಲಿ
ಬಿದ್ದೆಯಲ್ಲಾ ಅಜಗಣ್ಣ ತಂದೆ!
- 3) ಅಂಥಕನ ಕೈಯ ಅಂಥಕ ಹಿಡಿದಂತಿರಬೇಕು
ಮೂಗನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯವ ಕೇಳಿದಂತಿರಬೇಕು
ದರ್ರೋಧೋಳಗೊ ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಂತೆ
ಹಿಡಿವರಿಗಳವಲ್ಲದಿರಬೇಕು, ಅಣ್ಣಾ
ಕೂರ್ಮನ ಶಿಶುವಿನ ಸ್ನೇಹದಂತೆ ಇರಲೊಲ್ಲದೆ
ಆರೂಥಗೆಟ್ಟೆಯಾ ಅಜಗಣ್ಣಾ!

ಮುಕ್ತಾಯಕ್ತು (ಸು.1160) : ವಚನ ಯುಗದ ಪ್ರಮುಖ ವಚನಕಾರ್ತಿ ಮುಕ್ತಾಯಕ್ತು ಇವಳ ಅಣ್ಣ ಮಹಾಜಾನಿ ಅಜಗಣ್ಣನೆಂಬ ವಚನಕಾರ. ಇವಳ ತವರೂರು ಲಕ್ಷ್ಯಂಡಿ. ಗಂಡನ ಉರು ಮೌಸಳಕಲ್ಲು (ಮಸರಕಲ್ಲು) ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಅಜಗಣ್ಣನ್ನು ಗುರುವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದ ಇವಳು ಅಜಗಣ್ಣ, ಅಜಗಣ್ಣ ತಂದೆ ಎಂಬ ಅಂಕಿತಗಳಲ್ಲಿ 37 ವಚನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಣ್ಣನ ಶವವನ್ನು ತೊಡೆಯ ಮೇಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭುವಿನ ಜತೆ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಕುರಿತು ಸಂವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಮಪ್ರಭು ಎಷ್ಟೇ ಕರಿಣವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತನಗೆ ಹಾಕಿದ ಮುಕ್ತಾಯಕ್ತು ಅಷ್ಟೇ ನಿಷ್ಪರವಾದ, ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಈಕೆಯ ಕೆಲವು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾತುಗಳು: “ಸಿಡಿಲ

ಹೊಯ್ದ ಬಾವಿಗೆ ಸೋಪಾನವುಂಟೇ, ‘ಕರ್ಮಾರದ ಮತ್ತಳಿಗೆ ಅಗ್ನಿ ಸಿಂಹಾಸನವನಿಕ್ಕಿ’... ಮುಂತಾದವುಗಳಾಗಿವೆ.

ಶಬ್ದಾರ್ಥ : ನೆರೆ-ಮುಪ್ಪು, ಸೊಡರು-ದೀಪ, ತಮಂಧ-ಕತ್ತಲು, ತದ್ದತ್-ಅಂತರ್ಗತವಾದ, ಹುಟ್ಟುಗೆಟ್ಟಾತೆ-ಹುಟ್ಟು ಸಾಧಿನ ಜಂಜಾಟದ ಸೋಂಕೇ ಇಲ್ಲದಿರುವಾತೆ, ಪಾರುಗಾಣಿಸು-ಕಾಪಾಡು, ಬಟ್ಟಬಯಲು-ಶೊನ್ಯವಾದ ಸ್ಥಳ, ಹಿಡಿವರೆ-ಕೈಯಿಂದ ಹಿಡಿಯಲಾದೀತೇ? ಕೊಮ್ಮ- ಆಮೆ.

ಭಾಷಾ ಚರ್ಚೆಗಳಿಂದ:

- 1) ಸಿಡಿಲು, ಸೋಪಾನ, ಸೊಡರು, ಹುಟ್ಟುಗೆಟ್ಟಾತೆ, ಅಂಧಕ-ಈ ಪದಗಳ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಪದಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
- 2) ನಷ್ಟ, ಬಟ್ಟಬಯಲು, ಮಣ್ಣ, ನೀನರಿಯದೆ, ಬಿದ್ದೆಯಲ್ಲಾ- ಈ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ.
- 3) ಈ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಶೇಷ ಪದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

1. ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕನ ವಚನಗಳ ಆಶಯವೇನು ಚರ್ಚಿಸಿ.
ಮುಕ್ತಾಯಕ್ಕನ ವಚನಗಳ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

~ * ~ * ~ * ~

ಸಿ.ಎನ್.ಆರ್. ರಾವ್ ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರ

ಕವಿತಾ ಯಾದವ್

ಅಶಯ:

ಫನ ಸ್ಟಿ ರಸಾಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಭೌತರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ವಿಶ್ವಭಾಗಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವ ಚಿಂತಾಮಣಿ ನಾಗೇಶ ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ್ ಅವರ ಜೀವನ ಸಾಧನೆಗಳು ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರೇಪಣ ನೀಡಲಿ ಎಂಬ ಸದ್ಯದ್ದೇಶ ಇಲ್ಲಿದೆ.

ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ದಿಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮಾನವ ಜೀವಿತದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿರುವ ವಿಜ್ಞಾನವು ಜಗತ್ತಾನ್ನು ಕತ್ತಲಿನಿಂದ ಬೆಳಕನೆಡೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದು ಅದ್ವಿತೀಕೆ. ಈ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆತ್ತದಲ್ಲಿ ಅಳಿಸಲಾಗದ ಹೆಚ್ಚೆ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸಿರುವ ಹೆಚ್ಚೆಯ ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಸಿ.ಎನ್.ಆರ್. ರಾವ್‌ರವರೂ ಒಬ್ಬರು.

ಸಿ.ಎನ್.ಆರ್. ರಾವ್‌ರವರ ಜನನ 1934ರ ಜೂನ್ 30 ರಂದು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ತಂದೆ ಎಚ್.ನಾಗೇಶ್.ರಾವ್, ತಾಯಿ ನಾಗಲಕ್ಷ್ಮಿ. ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥ ಕುಟುಂಬ. ರಾವ್ ಅವರಿಗೆ ಮನೆಯೇ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಾಗಿತ್ತು. ತಾಯಿಯೇ ಗುರುವಾಗಿದ್ದರು. 1947 ರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಎಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿಸಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಕಾಲ ಕಲಿತು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸೆಂಟ್ರ್ಲ್ ಕಾಲೇಜು ಸೇರಿದರು. ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ, ರಸಾಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರು. ನಂತರ ಗುರುಹಿರಿಯರ ಒತ್ತಾಸೆಯಿಂದ ಬನಾರಸ್ ಹಿಂದೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯವನ್ನು ಸೇರಿ ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ ಮುಗಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ. ಮಹಾಪ್ರಭಿಂಧವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಎರಡು ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. 1953 ರಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎಸ್ಸಿ. ಮೂರ್ಗೆಸಿದ ಬಳಿಕ ಖಿರ್ಗೊಪುರದಲ್ಲಿ ಹೋಸದಾಗಿ ಆರಂಭವಾಗಿದ್ದ ಭಾರತೀಯ ತಂತ್ರಜ್ಞನ ಸಂಸ್ಥೆ (ಬಿ.ಎ.ಟಿ) ಸೇರಿದರು.

ಎನ್.ಆರ್. ರಾವ್‌ರವರಿಗೆ ಕೊಲಂಬಿಯಾ, ಪೆನ್ಸೇಚ್ ಮತ್ತು ಪರ್ಸ್ಯುನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಗಳಿಂದ ಆಹ್ವಾನಗಳು ಬಂದವು. ರಾವ್‌ರವರು ಪರ್ಸ್ಯುನ್‌ಗೆ ತೆರಳಲು ತೀವ್ರಾನಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಬನಿಕ್ ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಯುಜಿನ್

ಲೀಬರ್‌ರವರ ಸಂಶೋಧನ ಸಹಾಯಕರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಪಡ್ಡು ಸೇರಿದ ಒಂದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ರಸಾಯನಶಾಸ್ತರ ಅಹಂತಾ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ತೇಗರಡೆಯಾಗಿ ಮೈ.ರಾಬರ್ಟ್ ಲಿವಿಂಗ್‌ಸ್ನೇರವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಪಿ.ಹೆಚ್.ಡಿ.ಗಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರು. ರಾವ್‌ರವರು ಅಣಿಗಳ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಸ್ಪೆಕ್ಟ್ರೋಸ್ಕೋಪಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹಲವಾರು ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಏತ್ತನೆಂದ್ರೇ ಬಳ್ಳಿಯ ಕ್ಯಾಲೆಫೋನಿಯಾ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ರಾವ್‌ರವರಿಗೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಉಪಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಹುದ್ದೆಗೆ ಆಹ್ವಾನ ಬಂದಿತು. 1958 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದತ್ತ ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಎಳೆಯಿತು. ಇಲ್ಲಿನ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಮೇರಿಕಾದ ಪಿಹೆಚ್‌ಡಿಗಳಿಗೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದ ರಾವ್ ಅವರಿಗೆ ಸವಾಲು ಒಳಿದಂತಾಯಿತು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯನ್ನತ ಪದವಿ ಎನಿಸಿದ್ದ ಡಿ.ಎಸ್.ಗಾಗಿ ಅವರು ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸಿದರು.

1959 ರಲ್ಲಿ ಸಿವನ್‌ಆರ್ ರಾವ್ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮರಳಿದರು. ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನಮಂದಿರದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಸ್ನೇಕರಿಸಿದರು. ಅವರು ಘನಸ್ಥಿತಿ ರಸಾಯನಶಾಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದಿದ್ದರು. 1960ರಲ್ಲಿ ರಾವ್ ಇಂದುಮತಿ ಎಂಬುವವರನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಿ ನೆಲೆಗೊಂಡರು. ಕಾನ್‌ಪುರದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಆರಂಭವಾಗಿದ್ದ ಭಾರತೀಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ರಸಾಯನಶಾಸ್ತರ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾದರು. ಅಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಯೋಜ್ಯಾವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರು. ಯುವಕರಿದ್ದಾಗೆ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಐವರು ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಲ್ಲಿ ರಾವ್ ಒಬ್ಬರಾದರು. 1963 ರಲ್ಲಿ ರಾವ್‌ರವರ ಬೃಹತ್ ಕೃತಿ ‘ಅವಗೆಂಪು ಸ್ಪೆಕ್ಟ್ರೋಸ್ಕೋಪಿ’ (Infrared Spectroscopy) ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿತು. ಇದಲ್ಲದೆ ಅಣಿಗಳು, ಜಲಜನಕ ಬಂಧ, ಚಾಜ್‌ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಸಂಕೀರ್ಣಗಳ ಸ್ಪೆಕ್ಟ್ರೋಸ್ಕೋಪಿ ಅಧ್ಯಯನ ಕುರಿತು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಾ ಅವರು 5 ವರ್ಷ ಭಾರತದಲ್ಲೇ ಉಳಿದರು. ಸ್ಪೆಕ್ಟ್ರೋಸ್ಕೋಪಿ ಮತ್ತು ಘನಸ್ಥಿತಿ ರಸಾಯನಶಾಸ್ತರಕ್ಕ ಸಿವನ್‌ಆರ್ ರಾವ್‌ರವರ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಪರಿಗಳಿಸಿ ಅವರಿಗೆ 1967ರಲ್ಲಿ ಲಂಡನ್‌ನ ಘ್ಯಾರಡೇ ಸೋಸೈಟಿಯ ಮಾಲೋ ಪದಕವನ್ನು ಕೊಡಮಾಡಿತು.

1976ರಲ್ಲಿ ರಾವ್‌ರವರು ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ ಸಮೇತ ನೆಲಸಿದರು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾವಿಲಯ ಧನ ಸಹಾಯ ಆಯೋಗದಿಂದ ಮಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಡ, ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಅನುದಾನ ಮತ್ತು ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ತಗುಲುವ ವಿಚ್ಯಂ-ವೆಚ್ಚಿಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಕೆ.ಜೆ.ರಾವ್‌ರವರೊಂದಿಗೆ ಅವರು ಬರೆದ ಗ್ರಂಥ ‘ಪೇಸ್ ಟ್ರಾನ್ಸಿಷನ್ಸ್ ಇನ್ ಸಾಲಿಡ್’ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿತು. 1976-77ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಸಿಎನ್‌ಆರ್ ರಾವ್‌ರವರು ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದರು. 1977-80ರ ಅವಧಿಗೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಧನಸಹಾಯ ಆಯೋಗದ ಸಚಿವಾಲಯದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. 1982 ರಲ್ಲಿ ಫರ್ಡೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಸಿಎನ್‌ಆರ್ ರಾವ್‌ರವರಿಗೆ ಡಿ.ಎಸ್.ಪದವಿ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿತು. ಅದೇ ವರ್ಷ ಲಂಡನ್‌ನ ರಾಯಲ್ ಸೋಸೈಟಿಯ ಗೌರವ ಸದಸ್ಯತ್ವವೂ ದೊರೆಯಿತು.

1983 ರಲ್ಲಿ ಕೇಂಬ್ರಿಜ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಿಂದ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗುವ ಅವಕಾಶ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯಿತು. ಕೇಂಬ್ರಿಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಿಎನ್‌ಆರ್ ರಾವ್‌ರವರು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನ್ ಮ್ಯಾಕ್ರೋಸ್ಕೋಪ್, ಕಾರ್ಬನ್‌ನಿಕ್ ಘನಸ್ಥಿತಿ ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಅಕಾರ್ಬನ್‌ನಿಕ್ ಪದಾರ್ಥಗಳ ರಸಾಯನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇತರರೆ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು. ಜೆ.ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣನ್‌ರೊಂದಿಗೆ ‘ನ್ಯೂ ಡ್ಯೂರೆಂಟ್ಸ್ ಇನ್ ಸಾಲಿಡ್ ಕೆಮಿಸ್’ ಮಸ್ತಕವನ್ನು ಮೂರ್ಯವಿಸಿದರು.

1984ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಮರಳಿ ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಮಂದಿರದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದರು. ನೀರು, ವಿದ್ಯುತ್, ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸುಧಾರಣೆವರೆಗೆ ಹಲವಾರು ಸಾಂಕೇತಿಕ ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಖದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, 83-85 ರ ಅವಧಿಗೆ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ (ನವದೆಹಲಿ) ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ-ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ, ಪ್ರಥಾನಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. 1989 ರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬನ್ ನಿರ್ದೇಶಕ ಯೋಜನೆ, ಜ್ಯೋತಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ, ಮತ್ತಿತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಘಟಕಗಳ ಆರಂಭ ರಾವ್‌ರವರ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಅದವು. 1990 ರಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕೆಯ National Academy of Sciences ಮತ್ತು ಪಾಂಟಿಫಿಕಲ್ ಅಕಾಡೆಮಿಗಳ ಸದಸ್ಯತ್ವ, ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ಸದಸ್ಯತ್ವಗಳು ರಾವ್‌ರವರನ್ನು ಅರಸಿ ಬಂದವು.

1993-94 ಮ್ಯಾಂಗನೇಂಜಿನೀಯರಿಂಗ್ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ರಾವ್ ಅವರು ಚಾಲನೆ ನೀಡಿದರು. ‘ವಿಜ್ಞಾನ ಕಲಿಸೋಣ’ ನ್ಯಾಮೋ ಜಗತ್ತು ‘ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರ ವರ್ಷಾಚರಣೆ’ಯಂಥ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಸಿಎನ್‌ಆರ್ ರಾವ್

ದೇಶವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. NCASR ನಿರ್ಮಾಣ ಅವರ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸಾಧನೆ.

ಯುನೆಸ್ಕೋದ ಬ್ರಾಸ್ಟೈನ್ ಚಿನ್ನದ ಪದಕ, ಜೆಕ್ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಹೆವರೋವಸ್ಟಿ ಚಿನ್ನದ ಪದಕ, ಹ್ಯಾನ್ ಮೆಡಲಾಗಳಲ್ಲದೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪದ್ಮಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳು ಡಾನೋಡ್‌ವಿಡ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಜರ್ಮನಿಯ ಕೆಮಿಕಲ್ ಸೋಸೈಟಿಯಿಂದ ಆಗ್ಸ್ಟ್ ವಿಲೋಹೆಲ್ವಾನ್ ಹಾಫ್ ಮನ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. 45ಮುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದ ಪ್ರಥಾನಮಂತ್ರಿಗಳ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾಡ್ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು, ಭಗವದ್ಗೀತೆಯ ತತ್ವಗಳು ಸಿಎನ್‌ಆರ್ ರಾವ್ ಅವರಿಗೆ ಆದರ್ಶವನಿಸಿವೆ. Climbing the limitless Ladder-A life in Chemistry ಸಿ.ಎನ್.ಆರ್.ರಾವ್ ಅವರ ಆತ್ಮಚರಿತ್ರೆಯಾಗಿದೆ.

ಲೇಖಕರ ಪರಿಚಯ : ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನವನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ಕವಿತಾ ಯಾದವ್ ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ ‘ಭಾರತದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು’ ಎಂಬ ಕೃತಿಯಿಂದ ಆರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕವಿತಾ ಯಾದವ್ ಅವರು ಎಂ.ಎಸ್ ಪದವೀಧರೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಎನ್.ಆರ್. ಕಾಲೋನಿಯ ಸ್ವಾದೆಂಟ್ ಬುಕ್ ಕಂಪನಿಯವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದು, ಈ ಕೃತಿಯು ಮೂರು ಪ್ರಕಟಣೆಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

1. ವಿಶ್ವಮನ್ವಣಿಗೆ ಪಾತ್ರರಾದ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ವಿಜ್ಞಾನಿಯ ಜೀವನ-ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ.
2. ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಮುದುಪಾಗಿಟ್ಟ ಡಾ.ಸಿ.ಎನ್.ಆರ್.ರಾವ್ ಅವರೆ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿ.

~ * ~ * ~ * ~

ಅಜ್ಞಯ್ಯನ ಅಭ್ಯಂಜನ

ಕವೆಮು

ಆಶಯ :

ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯ ಜೀವನದಲ್ಲಿದ್ದ ದೈನಂದಿನ ಬದುಕಿನ ಪರಿಜಯವನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತಾ, ಅಂದಿನ ಬದುಕಿನ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿದ್ದ ವಿರಾಮದಿಂದ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಕೆಲಸಗಳು ಮೈಮನಸಿಗೆ ಎಂತಹ ಉಲ್ಲಾಸವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನವುದನ್ನು ಈ ಪ್ರಬಂಧವು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ವಿರಾಮ, ವಿಶ್ರಾಂತಿಯು ಹೊಸ ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಇಂತಹದ್ದರ ಅಗತ್ಯವು ವರ್ತಮಾನದ ಒತ್ತಡದ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯ ಎನ್ನುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಲೇಖನವು ಪರ್ಯಾವಾಗಿದೆ.

ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ವಿರಾಮದ ಬದುಕಿನ ಕ್ರಮವನ್ನು ಭಾಷೆಯು ವಿವರವಾಗಿ, ಸುಲಲಿತವಾಗಿ ಮಂಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಲೆನಾಡಿನ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಿರುದ್ದಿಗ್ಗು ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ನಗರಗಳಲ್ಲಿರುವಂತಹ ದ್ರುತಪದಸಂಚಾರವಿಲ್ಲ. ಮೋಟಾರು ಮೊದಲಾದ ಆಶುರದ ಯಾನಗಳ ಗಡಿಬಿಡಿಯಲ್ಲ. ಸಿನಿಮಾ ನಾಟಕಶಾಲೆಗಳ ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲ. ಚಿತ್ರೆಚಿತ್ರವಾದ ವರ್ತಮಾನ ಸಂಕುಲದಿಂದ ಸಮಾಜೀನ್ವಯವಾಗಿ ಶಾಂತಿ ಭಂಗಕಾರಿಗಳಾಗಿರುವ ಚಿತ್ರಗುಪ್ತನ ದಪ್ತರದಂತಿರುವ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಗಲಭಯಂತೂ ಬಹಳಮಟ್ಟಿಗೆ ಸೂನ್ಯ. ಸಾಯಂಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಿನದ ಬೇಸರವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೆಂದು ಉಪನ್ಯಾಸಮಂದಿರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೀರಸವಾದ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಬೇಜಾರಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಅಶಾಂತಿಯನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಗೊಳಿಗುತ್ತ ಹಿಂತಿರುಗುವ ಪ್ರಸಂಗಗಳಂತೂ ಬದಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರುವುದು ಕೆವಲ ಶಾಂತಿ; ವಸ್ಯವಾದರೂ ಅನಾಗಿರಿಕವಲ್ಲದ ಶಾಂತಿ, ಸುತ್ತ ನೋಡಿದರೆ ಮಾಲೆಮಾಲೆಯಾದ ಮಲೆಗಳು, ದಟ್ಟವಾದ ಕಾಡುಗಳು; ಅಲ್ಲಿ ಮೌನವನ್ನೇ ಮಲಗಿಸುವ ಜೋಗುಳಿಂತಹ ಹಕ್ಕಿಗಳ ಸವಿದನಿ ಮೇಲೆ ತಲೆಯೆತ್ತೆ ನೋಡಿದರೆ ಆಕಾಶ, ನೀಲಾಕಾಶ, ಅನಂತ, ಅಪಾರ, ಪ್ರಶಾಂತ, ಅಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುವ ಬೆಳ್ಗಿಲಿನ ತುಂಡುಗಳೂ ಕೂಡ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಚಲಿಸುತ್ತ ಜಗತ್ತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟದಿಂದ ಹೊದಿಸುವಂತೆ ತೋರುತ್ತವೆ. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ತೊರೆಗಳೇನೋ ಬಂಡೆಯಿಂದ ಇಳಿದು ಜಾರಿ ಹರಿಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಹರಿದಾಟದಲ್ಲಿರುವುದು ತತ್ವಜ್ಞನ ಹೈದಾಸೀನ್ಃ:

ಯೋಗಿಯ ನಿಷ್ಠಾಮುಕರ್ಮ ಜನಗಳ ನಿತ್ಯజೀವನದಲ್ಲಿ ಹಲಕೆಲಪು ಕ್ಷುದ್ರ ಕ್ಷುದ್ರ ಉದ್ದೇಗಗಳಿರಬಹುದು. ಬಂಡಸಂಸಾರದ ಸಾಲದ ಶೂಲೆ; ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮಗುವಿಗೆ ಜ್ಞರು; ಬಂದು ಎತ್ತನ್ನು ಹುಲಿ ಹಿಡಿದುದರಿಂದ ಈ ಸಾರಿ ಉಳಳು ಬಂದು ಎತ್ತು ಸಾಲದು; ಮಳಗಾಲಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಕೋಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸು; ದನಕರುಗಳಿಗೆ ಜಕ್ಕಿನೀಯ ಕಾಟ-ಇತ್ಯಾದಿ.

ಇಂತಹ ಶಾಂತಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೂ ಕ್ರಾಂತಿಕಾಲಗಳಿವೆ. ಜನನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮರಣಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿವಾಹಕಾಲದಲ್ಲಿ. ಬೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಮನೆಯ ಜನಗಳೆಲ್ಲ ತುಂಬ ಚಕ್ರವರ್ಣಿಕೆಯಿಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೊಲೀಸರ ಕಾಟ, ಜರ್ಮಾಬಂದಿಯ ಉಣಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಉತ್ತಾಂತಿಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿಸಬಹುದು. ಇವುಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ರಾಂತಿ ವಿಷಯವಿದೆ. ಅದು ಯಾವುದೆಂದು ಉಹಿಸಬಲ್ಲಿರೇನು? ಇಲ್ಲ; ನಿಮ್ಮಿಂದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಬಯಲುಸೀಮೆಯವರು ಏದೇ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಸಾನ್ವಯಾಡಿ ಎರಡನೇ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಉಣಿ ಮಾಡುವ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವರು ಹೋಗಲಿ, ನೀವು ಉಹಿಸಲಾಗದಿದ್ದರೆ ನಾನೇ ಹೇಳಬಿಡುತ್ತೇನೆ-ಅಭ್ಯಂಜನ! ಬೆರಗಾಗಬೇಡಿ. ನಿಮಗೆ ಗೂತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಂಜನವೆಂದರೆ ಮಹಾಕಾರ್ಯ. ಅಭ್ಯಂಜನದ ದಿನ ಯಾರು ಸಾಯುತ್ತಾರೆ? ಯಾರು ಉಳಿಯತ್ತಾರೆ? ಯಾರು ಹೇಳಬಿಡುತ್ತೇನೆ-ಅಭ್ಯಂಜನ! ನಿಮಗೆ ಗೂತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಂಜನವೆಂದರೆ ಮಹಾಕಾರ್ಯ. ಅಭ್ಯಂಜನದ ದಿನ ಯಾರು ಸಾಯುತ್ತಾರೆ? ಯಾರು ಮೂರ್ಖ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ? ಹೇಳಬುದೇ ಕಷ್ಟ. ಆ ದಿನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಗಲಭೆಯೋ ಗಲಭೆ! ನಾನು ಚಿಕ್ಕವನಾಗಿದ್ದಾಗ-ಎಕೆಂದರೆ ಈಗ ನಾಗರಿಕತೆ ಬಂದುದರಿಂದ ಹಿಂದಿನ ಆಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ- ನಾನು ಚಿಕ್ಕವನಾಗಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ‘ಅಭ್ಯಂಗ’ ಎಂದರೆ ನಮಗೆಲ್ಲ ಜನನ, ಮರಣ, ವಿವಾಹ, ಹೊಲೀಸರ ಕಾಟ, ಜರ್ಮಾಬಂದಿ ಎಲ್ಲವೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಅನುಭವವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಾವಾಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಷ್ಟೇ ಏಗಳು ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಕೂಲಿಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮಗೆ ಅವರು ಮೇಷ್ಟರಾದರೂ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಅವರು ಕೂಲಿಯಾಳು. ಏಗಳು ನಮಗೆ ಅ ಆ ಇ ಈ ಹೇಳಿಕೊಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಎಣ್ಣೆಹಚ್ಚಿವುದು. ಸ್ವಾನ್ ಮಾಡಿಸುವುದು; ಸಮಯಬಿದ್ದರೆ ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆದುಕೊಡುವುದು; ಪ್ರಸಂಗ ಒದಗಿದರೆ ಗುಡಿಸುವುದು; ಸನ್ನಿಹಿತ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದರೆ ಯಜಮಾನರ ಕೂಸನ್ನು ಆಡಿಸುವುದು; ಅವರ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅದೂ ಬಂದು ಭಾಗವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ- ಆಳಲೆಕ್ಕ ಇಡುವುದು; ಮಣಿ ಕಾರ್ಯವಾದ್ದರಿಂದ ದೇವರಮೂರ್ಚಿ ಮಾಡುವುದು; ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಚೆಲ್ಲರೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಾಂಗವಾಗಿ ನೆರವೇರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮಗೆ ಭಾನುವಾರ ರಚಾ; ಜೊತೆಗೆ ಅಭ್ಯಂಜನದ ಸಜಾ ಆ ದಿನ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ತಿರುಗಾಡಿ, ಹಣ್ಣಿಗಿಣ್ಣಿ ಕಿತ್ತು, ಮರಗಿರ ಹತ್ತಿ, ಕಲ್ಲಿಗಿಲ್ಲು ಹೊಡೆದು, ತಲೆಗಿಲೆ ಒಡೆದು, ಏನಾದರೂ ಬಂದು ಸಾಹಸ ಗೀಹಸ ಮಾಡಿ

ಬೇಜಾರು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದರೆ, ಹಾಳು ಅಭ್ಯಂಜನ ಬಂದು ನಮಗೆಲ್ಲ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬೆಳಗಿನ ಆರು ಗಂಟೆಯಿಂದ ರಾತ್ರಿ ಎಂಟು ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ಎಣ್ಣೆ ಸ್ವಾನ್ಯದ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ! ಅದೇನು ಒಬ್ಬರೇ? ಇಬ್ಬರೇ? ಮನೆಯ ಮಂದಿಗೆಲ್ಲ ‘ಅಭ್ಯಂಗ’!

ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಞಯ್ಯನ ಅಭ್ಯಂಗವೇ ಅರ್ಥದಿನವನ್ನು ಆಮೋಶನ ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರು ವಯಸ್ಸಾದವರು, ದೇವರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಭಕ್ತಿ; ಕಳ್ಳನ್ನು ಬಹಳ ಮಿತವರಿತು ತೀರ್ಥದಂತೆ ಪಾನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನ್ನಕ್ಕಿಂತಲೂ ಅಭ್ಯಂಜನವೇ ಶೈಷ್ವ ಎನ್ನುವುದು ಅವರ ಧ್ಯೇಯೋಕ್ತಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅಭ್ಯಂಜನ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ದೇಹ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪತೆಯ ಕಡೆಗೆ ಒಲಿದಿತ್ತು. ವಾರಕ್ಕೂಂದು ಅಭ್ಯಂಜನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಮೃತತ್ವ ಲಭಿಸುವುದೆಂದು ಅವರು ತಿಳಿದಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪಾಪ, ಕೆಲವು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅವರು ತೀರಿ ಕೊಂಡೇಬಿಟ್ಟರು. ಅವರು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋದರು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲೇನು ಕಡಮ್ಮೆ! ಎಣ್ಣೆ. ಸೀಗೇಕಾಯಿ, ನೀರು, ಬೆಂಕಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟೇ! ಅಪ್ರರಿಯರೂ ಮಂದೆಮಂದೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಭ್ಯಂಜನ ಮಾಡಿದ್ದೆ ಮಾಡಿದ್ದು! ಅವರೇನು ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ಸಾರಿ ಅಭ್ಯಂಜನ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಏನೋ! ಮಾಡಲಿ, ಪಾಪ, ಬೇಕಾದಪ್ಪು ಮಾಡಲಿ! ಮಾನವನ ಈಶ್ವರ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟಾದರೂ ಪ್ರತಿಫಲ ಬೇಡವೇ! ಒಂದಿಷ್ಟು ಅಭ್ಯಂಜನವನ್ನೂ ಕೊಡಲಾರದ ದೇವರು ಅಮೃತತ್ವವನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲನೆ?

ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾನ್ಯದ ಇಲಾಖೆಯು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿತ್ತು—ಯಾರಿಗೋ ಸಂಬಳ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇಲಾಖೆ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ಬಂದುದು. ಮಾಮೂಲನ್ನು ತಪ್ಪದೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ನಮ್ಮವರು, ಬರುವ ಆದಾಯ ತನ್ನ ಮಾಮೂಲನ್ನು ತಪ್ಪಿ ನಡೆದರೂ ಅಭ್ಯಂಜನ ಮಾಮೂಲನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಿಟ್ಟರಲಿಲ್ಲ. ‘ಬಚ್ಚಲುಮನ್’ಯೇ ಬೇರೆ ಇದೇನು? ಕಣ್ಣ ಕಣ್ಣ ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಮರೆತಂತತಿದೆ! ನೀವು ಹಿಂಗೆಲ್ಲ ಮರೆತರೆ ನನ್ನ ಹರಟೆ ತುಂಡುಗಡಿದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಸ್ವಾನ್ಯದ ಮನೆಗೆ ‘ಬಚ್ಚಲು’ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಬಚ್ಚಲಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಒಲೆ. ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಕರಿಸಬಹುದು ಅದರಲ್ಲಿ. ಆ ಒಲೆಯ ಭಾಯಿ ಮೂರು ಅಡಿ ಎತ್ತರ ಮೂರು ಅಡಿ ಅಗಲ. ಒಲೆಯ ಮೇಲೆ ಎರಡು ದೊಡ್ಡಹಂಡೆಗಳನ್ನು ಹೊಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ತೂತುಬೀಳುವವರೆಗೂ ತೆಗೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಹೊರಗೆ ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅರ್ಥ ಒಲೆಯನ್ನೇ ಕೀಳಬೇಕು. ಆ ಹಂಡೆಗಳ ತುಂಬಾ ನೀರು ಹಾಕಿ ಕಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ ನೋಡಿ, ತಕಪಕ ತಕಪಕ ಕುದಿಯುವವರೆಗೆ! ಅಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದರೆ ತಕ್ಕಣ ಅನ್ನ ಆಗಿಹೋಗುತ್ತೆ. ಆ ಒಲೆಯ ಬೆಂಕಿಯೆ ಮೂರುನಾಲ್ಕು ಹೊಗಳನ್ನು ಆರೇಳು ನಿರ್ಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿ ಮಾಡಿಬಿಡಬಹುದು! ಕಟ್ಟಿಗೇನು ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ!

ನಾನು ನೀವೂ ಇಬ್ಬರೇ ಹೊರಟರೆ ಹತ್ತೆ ನಿಮಿಷಗಳ ಒಳಗೆ ಏನು ಕಡವೆ ಎಂದರೂ ಒಂದು ಗಾಡಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಮಾಡಬಹುದು. ಸಣ್ಣಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನಲ್ಲ; ಮೆಸೂರಿನ ಬೀದಿಯ ಸಾಲುಮರಗಳಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿದೋಟಿಯಿಂದ ಕ್ಷಯರೋಗ ಹಿಡಿದ ಗಿಡಗಳ ತುದಿಯ ಗೊಂಬಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರಲ್ಲ, ಅಂಥಾ ಕಡ್ಡಿಗಳನ್ನಲ್ಲ; ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ಕುಂಟಗಳನ್ನು! ನಮ್ಮ ಬಚ್ಚಲು ಮನೆಯ ಬಂಕಿ ಎಂದರೆ ಏನೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೀರಿ, ಸ್ವಾಮಿ! ಬಡಬಾಗ್ನಿಯ ಮರಿ! ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಬಡಬಾಗ್ನಿಯ ಮರಿ!

ಭಾನುವಾರ ಅಭ್ಯಂಜನ ಎಂದರೆ ಅರ್ಥದಬ್ಬ ಹರಳೆಣ್ಣೆ, ಎರಡು ಬುತ್ತಿ ಸೀಗೆಮುಡಿ ಮನೆಲೆಕ್ಕುಕ್ಕೆ ವಿಚುರ, ನಾವು ಏಳೆಂಟು ಜನ ಹುಡುಗರು ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು. ನಮ್ಮ ಶ್ರೀನಿಪಾಲರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಸವರಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಬರದ ಅಂಡರ್ ಗ್ರಾಹಿಯೇಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚುವುದು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎಂದರೆ ಹಾಗಿರಬೇಕು. ಏನು ಮೈಲಿ! ಏನು ಸೇವೆ? ಎಷ್ಟು ಕರುಣೆ! ಈಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಗೂ ಸಂಬಂಧಹೋಯಿತು ಎಂದು ಹಾಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ಈ ಸನಾತನ ಪುರಾತನ ಪವಿತ್ರ ಮಣಿಭೂಮಿಯಾದ ಭಾರತವರ್ಷದ ಮಾತಂತಿರಲಿ, ಸಮಗ್ರ ಜಗತ್ತಿಗೇ ಕ್ಷೇಮ ಉಂಟಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ! ನಗಬೇಡಿ, ಸ್ವಾಮಿ, ನಗಬೇಡಿ! ನನ್ನ ಮಾತಿನ ಅಂತರಾರ್ಥವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ನೋಡಿ. ಆಗ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ-ಹುಡುಗರ ಜೊತೆಗೆ ದೊಡ್ಡವರು; ಅಪ್ಪಯ್ಯ, ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಯ್ಯ, ಸಣ್ಣ ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ, ದೊಡ್ಡ ಕಕ್ಕಯ್ಯ, ಅಣ್ಣಯ್ಯ, ಅಜ್ಜಯ್ಯ ಇತ್ಯಾದಿ! ಎರಡು ಆಳುಗಳಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ತಿಕ್ಕತಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕು. ಎಷ್ಟೇಲ್ಲ ಸಾರಿ ಅವರು ಮರುದಿನವೇ ಜ್ಞರ ಬಂದು ಹಾಸಿಗೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ ಅಂದರೆ! ಇನ್ನೇರಡು ಆಳುಗಳು ನೀರು ಸರಿಮಾಡುವುದು.

ಹಾಗೆಂದರೆ, ಏನು ಅನ್ನವಿರೋ? ಹೇಳುತ್ತೇನೆ! ಲಾಲಿಸಬೇಕು! ಎರಡು ಹಂಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಕುದಿಯುವುದು ಒತ್ತೆಟಿಗಿರಲಿ, ಅದು ನೀರಿನ ಉಗ್ರಾವಾಯ್ತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದು, ಬೇರೆ ಕಡಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿ, ತಣ್ಣೀರು ಬೆರಸಿ ಹದಮಾಡುವರು, ನೀರು ಬೆರಸಲು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಗಲವಾದ ಬಾಯಿ ಇರುವ ಕಡಾಯಿ; ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದು ದೋಣಿ, ಸುಮಾರು ಹನ್ನೆರಡು ಹದಿಮೂರು ಅಡಿಗಳಷ್ಟು ಉದ್ದದ್ದು. ಆ ದೋಣಿ ಏಕೆ ಅನ್ನವಿರೋ? ಎಣ್ಣೆಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಮೈ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆನೆದ ಮೇಲೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಮಲಗಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಭ್ಯಂಜನ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಗ. ಆ ನೀರು ಬಿಸಿಬಿಸಿಯಾಗಿರುವುದು. ಅದನ್ನು ಬಿಸಿನೀರು ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಬಹುದು. ಸುಧನೀರು ಎನ್ನವುದೇ ಉತ್ತಮ

ಮತ್ತು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮೀಪ. ಅಭ್ಯಂಜನದಲ್ಲಿ ಬಿಸಿ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ; ಎಲ್ಲ ಸುದುನೀರೆ! ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಹುಡುಗರನ್ನು ಬಲಾತ್ಮಾರದಿಂದ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿತಾಗ ಅವರು ಕಿಟ್ಟನೆ ಕಿರಿಚಿಕೊಂಡು ಕೆಳಗೆ ಹಾರಿ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಗಾಯವಾಗಿದೆ ಅಂದರೆ! ಇಷ್ಟೋಂದು ವಿಧವಿಧವಾದ ಪಾತ್ರೆಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕುವುದು ಇಬ್ಬರಾಳುಗಳಿಗೆ ಸಾಕು ಸಾಕಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಅತ್ಯ ಆಳುಗಳು ಅಭ್ಯಂಜನದ ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡುತ್ತಿರಲು, ಇತ್ತು ಪಾತ್ರದಾರರು ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದೊಂದು ಸುಮನೋಹರ ದೃಶ್ಯ ಮಸಿಯಲ್ಲಿ, ಹರಳಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಬರೆದರೂ ಆ ವರ್ಣನೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆವಿಭಾವಿಸುವುದು ಅಸಾಧ್ಯ. ತ್ವಿನಿಪಾಲರಾದ ನಮ್ಮ ಐಗಳು ಕಿರಿಯರಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿ ಹಚ್ಚಿ ಬಿಡುತ್ತಿರುವರು. ಅದೊಂದು ಮೊಡ್ಡಗೋಳು. ತಿಮ್ಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಕಿಟ್ಟನೆ ಕೂಗಿಕೊಂಡನು. ಏಕೆ ಎಂದರೆ, ಮೊನ್ನೆ ಮಾವಿನ ಮರದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಹಾರಿದಾಗ ಬಿದ್ದ ಗಾಯವಾಗಿದ್ದನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳದೆ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟಿದ್ದನು. ಐಗಳು ಅದನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಕುದುರೆಗೆ ಮಾಲೀಸು ಮಾಡುವಂತೆ ಎಣ್ಣೆ ತಿಕ್ಕಿರು ತಿಕ್ಕಿದರು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಕತ್ತುಮೋದ ಗಾಯ. ಹಿಸಿದುಕೊಂಡು ಇಡಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ದೃಗೋಳಿಜರವಾಯ್ತು. ಅಂತೂ ಗಾಯದ ನೋವಿಗೋ, ಗುಟ್ಟು ಬಯಲಾಯಿತಲ್ಲಾ ಎಂದೋ ಗೋಳೋ ಎಂದು ಅಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನನ್ನು ಸಮಾಧಾನಮಾಡಿದ್ದೇ ತಡ, ವಾಸು ಕಾಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಏನು? ತಲೆಗೆ ಹಾಕಿದ ಎಣ್ಣೆ ಶಿವನ ತಲೆಯ ಜಡೆಗಳಿಂದ ಹೊರಟ ಶ್ರೀಮದ್ ಗಂಗೆಯಂತೆ ಮೆಲ್ಲನೆ ಕೇಶರಾಶಿಗಳಿಂದ ಉಚ್ಚಳಿಸಿ ಲಲಾಟದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಭ್ರಮದ್ದೈ ಇಳಿದು ಕಮಲನಯನಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು! ನೆಗೆನೆಗೆದು ಬಿದ್ದುಬಿದ್ದ ಕಿರಿಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಸರಿ; ಐಗಳು ಓಬುಗೆ ಎಣ್ಣೆಹಚ್ಚಿವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ವಾಸುವಿನ “ರಿಲೀಫ್ ವರ್ಕ್” ಗೆ ಹೊರಟರು. ಒಟ್ಟೆಯಿಂದ ಕಣ್ಣಿ ಜಚ್ಚಿ ಹೋಗುವಂತೆ ಒರಸಿದ್ದಾಯಿತು. ಆದರೆ ಆ ಗಲಾಟೆಯಲ್ಲಿ ತಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಕಚ್ಚಿಯ ಜಾಳಪಕವೇ ಅವರಿಗಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಎಡಗೈಯಿಂದ ಬಲವಾಗಿ ಅದುಮಿದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಮತ್ತೂ ಕುಣಿದು ಕೂಗತೊಡಗಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿ! ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿ! ಮಾನು ಎಣ್ಣೆಯ ಕುಡಿಕೆಯನ್ನೇ ಮಗುಚಿ ಹಾಕಿದನು! ಅವನಿಗೂ ಭೂದೇವಿಗೂ ಸ್ವಧ್ಯ ತೊಡಗಿದೆ. ಭೂದೇವಿ ತೈಲವನ್ನು ಪಾನಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ; ಮಾನು ಆದಷ್ಟನ್ನು ಬೆಳೆದುಬೆಳೆದು ಮೈಗೆ ಬೆಳೆಯತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಭರದಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣಲ್ಲಾ ಮೈಗಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ! ಈ ಅನಾಹತವನ್ನು ನೋಡಿದ ಜಿಕ್ಕಿಯ್ಯ ರೇಗಿ ಎದ್ದು ಮಾನುಗೆ ದಿಡ್ ಎಂದು ಒಂದು ಗುದ್ದುಕೊಟ್ಟರು. ಅವನು ಮೌನವಾಗಿ ಹೋದಿಸುತ್ತ ಮೂಲೆ ಸೇರಿ ಪೂರಕೆಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟನು. ಹುಡುಗರ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ

ಫಟನೆಗಳ ಕಸರತ್ತು ಮಾಡುವರಂತೆ ಹುಂ ಉಸ್ ಹುಂ ಉಸ್ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಜ್ಞಯ್ಯ ದೂರದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಎಣ್ಣೆ ಉಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮೈಯೆಲ್ಲ ತೈಲಮಯ. ಆಳು ತಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆಹಾಕಿ ಪಟ್ಟ ಪಟ್ಟ ಎಂದು ಮದ್ದಲೆ ಬಡಿಯುವಂತೆ ಬಿಡುವಿಲ್ಲದೆ ಬಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಏಟಿಗೆ ಅಭಿಷ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದವರಾಗಿದ್ದರೆ ಮೆದುಳು ಕದಡಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅಜ್ಞಯ್ಯ ಅಚಲದಂತೆ ಧೀರವಾಗಿ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಮಧ್ಯೆ ಅವರು ಎಣ್ಣೆಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವಾಗ ಮಾಡುವ ಕರ್ಮಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಅಪ್ಪಕ್ಕತವಾಗದು. ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿ! ಅವರ ಮುಂದೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಿನಿಂದಿಟ್ಟು ಏಳು ಎಣ್ಣೆಯ ಚುಕ್ಕಿಗಳಿವೆ? ಅವು ಅಶ್ವತಾಮ ಹನುಮಂತ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾದ ಸಪ್ತ ಜಿರಂಜೀವಿಗಳ ಸ್ವಾರಕ ತೈಲಬಿಂದುಗಳು. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಏನೇನೋ ಬಾಯಲ್ಲಿ ವಟಗುಟ್ಟುತ್ತ ಬಂಗಾಳದ ವೈಷ್ಣವರು ನಾಮಗಳನ್ನು ಬಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಎದೆ, ಹೊಟ್ಟೆ, ತೋಳು, ಬೆನ್ನು ಕೊಡುವರು. ಈ ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವವನ್ನು ನಾವು ಬಹಳ ಭಯ ಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ದೇವರಿಗೆ ಮಾಡುವ ಮಂಗಳಾರತಿಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವು.

ಇಷ್ಟು ಹೋತ್ತಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಬೋಗೆಣಿಯಲ್ಲಿ ಪಾನಕ ಸಿದ್ಧವಾಗುವುದು. ಎಣ್ಣೆಹಚ್ಚಿ ಆಯಾಸಪಟ್ಟವರಿಗಲ್ಲ; ಹಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡು ಆಯಾಸಪಟ್ಟವರಿಗೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅಭ್ಯಂಜನದ ನಡುವೆ ಬಿಸಿನೀರು ಮಿಂದು ಶಕ್ತಿಗುಂದಿದವರಿಗೂ ಪಾನಕ ಕೊಟ್ಟು ಮನಃ ಸಶೇಷವಾದ ಸ್ವಾನವನ್ನು ಮಾತ್ರಿಯಾಗಿ ಪೂರ್ಣಸಲು ಶಕ್ತಿಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ರೂಢಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅಷ್ಟು ಬಿಸಿಬಿಸಿಯಾದ ಸುಡುನೀರನ್ನು ಹೇಗೆ ಮೀಯುತ್ತಿದ್ದೇವೋ ನಾನರಿಯೆ. ಈಗ ಅದನ್ನು ನೆನೆದರೆ ಸಾಕು ನನಗೆ ಬೆವರು ಬರುವ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ! ಆ ಬಿಸಿನೀರಿನ ದೋಣಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಗಂಟೆ ಮಲಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯಲು ಶಕ್ತಿಸಾಲದೆ ಇತರರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿದರೆ, ಕೂಡಲೆ ಕಡಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದ ಸುಡುನೀರನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ರಫೋರಫ್ ಎಂದು ಹಾಕುವರು. ಶಿಧಿಲವಾಗಿದ್ದ ಜೀವ ಮತ್ತೂ ಶಿಧಿಲವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಲಾರದೆ ಕೊಳಾದ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತರೆ, ಒಬ್ಬರಲ್ಲ ಇಬ್ಬರು ಸೀಗೆಯಿಂದ ಮೈಯುಜ್ಜಲು ತೊಡಗುವರು. ಅವರ ತಿಕ್ಕಾಟ ಎಳೆದಾಟದಲ್ಲಿ ಮೂರ್ಖ ಬರುವಷ್ಟಾಗುವುದು. ಆಮೇಲೆ ತಲೆಯಲಿದ್ದ ಹರಳಣ್ಣೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೋಗುವಂತೆ ತಲೆಯುಜ್ಜುವರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಳದೆ ಇರುವ ಹುದುಗರೇ ಇಲ್ಲ. ಕಣ್ಣಿನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬಲವಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿದರೂ ಸೀಗೆಯ ನೀರು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಒಳಗೆ ನುಗ್ಗಿಯೇ ನುಗ್ಗಿವುದು. ಸ್ವಾನ ಮುಗಿಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಹಣ್ಣಾಗಿ ಹುಣ್ಣಾಗಿ ಕಣ್ಣಿನಂತೆಯೇ ಕೆಂಪಾಗಿ, ನಿಲ್ಲಲಾರದಪ್ಪು ಶಕ್ತಿಗುಂದದೆ ಇದ್ದರೆ ಅದು ನಿಜವಾದ ಅಭ್ಯಂಜನ ಅಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ನವ್ಯವರ ನಂಬುಗೆ. ಸ್ವಾನ ಮುಗಿಯಿತು. ಐಗಳು ಹುದುಗನನ್ನು ಮೆಲ್ಲನೆ ಕೈಹಿಡಿದು ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದ

ಹಾಸಗೆಯ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಸುವರು. ಜೆನ್‌ನಾಗಿ ಬೆವರಲಿ ಎಂದು ಶಾಲು, ಕಂಬಳಿ, ರಗ್ಸು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮುಖಿ ಮುಚ್ಚಿ ಹೊದಿಸುವರು. ಒಳಗೆ ಪ್ರಾಣಿ ಬೆವತೂ ಹಾಸಿಗೆಯೆಲ್ಲಾ ತೊಯ್ಯಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಹುಡುಗರನ್ನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನಾಗಿ ಹಣ್ಣು ಹಣ್ಣು ಮಾಡಿ ಹಾಸಗೆಗೆ ತಳ್ಳಿದ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡವರ ಸ್ವಾನ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಞಯ್ಯನವರ ಅಭ್ಯಂಜನ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೆದರಿಕೆ!

ಅಜ್ಞಯ್ಯಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಬಿಸಿಯಾದ ನೀರು ಬೇಕು. ಅವರು ಮೀಯುವ ನೀರಿಗೆ ನಾವು ಕೈಯಿಟ್ಟರೆ ಫ್ರೆನ್‌ನೇ ಹೋರಗೆ ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಭ್ಯಂಜನದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಎರಡು ಮೂರು ಸಾರಿಯಾದರೂ ಮೂರ್ಭೇ ಹೋಗದೆ ಇರುತ್ತಿರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅಮ್ಮೊಂದು ಬಿಸಿಯಾದ ನೀರನ್ನು ಮಿಂದರೆ ಯಾರಿಗೆ ತಾನೆ ಮೂರ್ಭೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ? – ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವಯಸ್ಸು ಹೋದವರು. ಅವರು ದೋಷಿಯಲ್ಲಿ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಮಲಗುವರು. ಏಳುವಾಗ ಒಂದು ಲೋಟ ಪಾನಕ ಕುಡಿಯುವರು. ಆಮೇಲೆ ಹೊಣದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಸುಡುನೀರು ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಒಬ್ಬರಲ್ಲ ಇಬ್ಬರು, ಚೊಂಬುಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಾಯಿಯಿಂದ ಮೋಗಮೋಗೆದು ಎಡೆಬಿಡದೆ ನೀರನ್ನು ಎತ್ತರದಿಂದಲೇ ರಫ್ ರಫ್ ಎಂದು ನೆತ್ತಿಗೆ ಹೋಡಿಯುವರು. ಈ ದ್ವಿತೀಯ ಕರ್ಮವಾದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಲೋಟ ಪಾನಕ ಲಿಂಗಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆಮೇಲೆ ಆಳುಗಳು ಮೃಕ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಸಿಗೆಯಿಂದ ಗಸಗಸ ಉಜ್ಜ್ವಲವರು. ಮನಃ ಸುಡುನೀರು ಜಲಪಾತದಂತೆ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮೂರ್ಭೇಹೋಗಿ ಕೊಣದ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಹಾಹಾಕಾರವೆಂದ್ದು ಜನಗಳು ಹಿಂದೆಮುಂದೆ ಓಡಾಟ ಮಾಡುವುದೇ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆಯ ಜಿಹ್ವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಂತೆ ತೋರುತ್ತಿತ್ತು. ಒಳಗಿನಿಂದ ಅಜ್ಞಮ್ಮು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವರು ಪಾನಕ ಕುಡಿಸುವರು; ಕೆಲವರು ತಣ್ಣೀರನ್ನು ತಲೆಗೆ ತಟ್ಟಿವರು; ಕೆಲವರು ಗಾಳಿಬೀಸುವರು; ಕೆಲವರು ತೋಟದಾಚೆಯ ಭೂತರಾಯನಿಗೆ ಅಡ್ಡಬಿಂದ್ದು ಅಜ್ಞಯ್ಯನನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಅಂಗಲಾಚಿ ಬೇಡುವರು. ಅಂಶೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಅಜ್ಞಯ್ಯನ ಮೂರ್ಭೇ ಕೊನೆಗಂಡು, ‘ಅಮ್ಮುಯ್ಯ’ ‘ನಾರಾಯಣ’ ಮೊದಲಾದ ಶಬ್ದಗಳು ಅವರು ಬಾಯಿಂದ ಹೊರಬಿಂದ್ದು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಧ್ಯೇಯವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಸರಿ; ಮತ್ತೆ ಜಳಕ, ಮತ್ತೆ ಮೂರ್ಭೇ! ಹೀಗಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಸ್ವಾನ ಕೊನೆಗಾಣವುದು ಅವರಿಗೆ ನೀರೆರೆವವರು ಕೈಗಳನ್ನು ಆಗಾಗ ತಣ್ಣೀರಿನಲ್ಲಿ ಅದ್ದಿ ತಂಪುಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಆ ಬಿಸಿನೀರಿನ ತಾಪ ಶಮನವಾಗುತ್ತಿರಲ್ಲಿ; ಅಷ್ಟು ಬಿಸಿ ಅವರು ಮೀಯುವ ನೀರು! ಅಜ್ಞಯ್ಯನ ಸ್ವಾನ ಕೊನೆಗಾಣವಾಗ ಅವರು ಗಂಗೆ ಯಮುನೆ ಮೊದಲಾದ ಪುಣ್ಯ ನದಿಗಳ ಹೆಸರಿನ

ಪಟ್ಟಿಯೋಂದನ್ನು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಉಚ್ಛರಿಸಿ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗಳಿಗೂ ಕೈಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಬ್ಬರು ಎರಡು ಕೈಗಳನ್ನೂ ಹಿಡಿದು ಹಾಸಗೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ದಿರ್ತಿದ್ದರು. ಹೋಗುವಾಗ ಅವರ ಮೈ ಹೊಗೆಯಾಡುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಸಿದ್ದವಾಗಿದ್ದ ಕಂಬಳಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಮೈ ತುಂಬಾ ಹೊದೆದುಕೊಂಡು ಮಲಗಿ ಬೆವರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಆದಿನ ರಾತ್ರಿ ಉಟ ಮಾಡುತ್ತಿರಲ್ಲಿ. ಬರಿಯ ಹಾಲನ್ನೇ ಕುಡಿದು ಮಲಗಿಬಿಡುವರು. ಅವರ ಕಾಲ ಮುಗಿದುಹೋಯಿತು. ಅವರೊಡನೆ ಆ ಅಭ್ಯಂಜನದ ಮಹೋತ್ಸವವೂ ಮರೆತುಹೋಯಿತು.

ಶೇಖರ ಪರಿಚಯ : ಕುಪ್ಪಳ್ಳಿ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಮಟ್ಟಪ್ಪ ಕನ್ನಡದ ಅಗ್ರಮಾನ್ಯ ಕವಿ. ಕನ್ನಡದ ಎರಡನೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ. ಇವರ ಹುಟ್ಟಿರು ಶಿವಮೋಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಕುಪ್ಪಳ್ಳಿ. ಇವರ ಕಾವ್ಯನಾಮ ಕುವೆಂಪು. ನವಿಲು, ಪೆಕ್ಕಾಶಿ, ಪಾಂಚಜನ್ಯ,ಕೊಳಲು, ಚಂದ್ರಮಂಜಕೆ ಬಾ ಚಕೋರಿ,ಕೃತ್ತಿಕಾ, ಅನುತ್ತರಾ ಮೊದಲಾದ 35ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳನ್ನು, ಬೆರಳ್ಗೆ ಕೊರಳ್, ಶೂದ್ರತಪಸ್ಸಿಸ್ತಾನ ಕುರುಕ್ಕೇಶ್ತ್ರ, ಜಲಗಾರ ಮುಂತಾದ ನಾಟಕಗಳನ್ನು, ದ್ರೌಪದಿಯ ಶ್ರೀಮುಡಿ, ರಸೋವೈಸಃ, ವಿಭೂತಿ ಮಂಜ ಎಂಬ ವಿಮರ್ಶಾ ಕೃತಿಗಳನ್ನು, ಮಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮದುಮಗಳು, ಕಾನೂರು ಸುಭಿಮ್ಮ ಹೆಗ್ಗಡತಿ ಎಂಬ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು, ಶ್ರೀ ರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ ಎಂಬ ಮಹಾಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ ಇವರ ಮಹಾಕಾವ್ಯಕ್ಕೆ ಭಾರತದ ಅತ್ಯಾನ್ವತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರತಿಸ್ತಿರ್ಯಾದ ಜ್ಞಾನಪೀಠಪ್ರಶ್ನಿ ಲಭಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕುವೆಂಪು ಅವರು ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪದ್ಭಾಷಣ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪಂಪಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕನಾರಾಟಕ ರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ವಿಶ್ವಮಾನವ ಪ್ರಜ್ಞ, ಮಂತ್ರಮಾಂಗಲ್, ಮೊದಲಾದ ಉನ್ನತ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾರಿದ ಹರಿಕಾರ. ಸರ್ವರಿಗೂ ಸಮಬಾಳು-ಸರ್ವರಿಗೂ ಸಮಪಾಲು, ನೇಗಿಲಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ ಧರ್ಮ -ಎಂಬಘೋಷವಾಕ್ಯಗಳ ಶ್ರಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದ ಧೀರೋದಾತ್ರ ವೃಕ್ಷತ್ವ ಕುವೆಂಪು ಅವರದು.

ಶಬ್ದಾರ್ಥ: ದ್ರುತ-ವೇಗ, ಬೆಳ್ಳುಗಿಲ್-ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದ ಮೋಡ, ಜಕ್ಕಿನೀ-ಯಕ್ಕಿನೀ, ಐಗಳು-ಲಾಪಾಧ್ಯಾಯ ಗುರು, ಧಪ್ತರು-ಸರ್ಕಾರದ ಕಟ್ಟೇರಿಯ ಕಾಗದಪತ್ರ, ಜಮಾಬಂದಿ-ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಆಯಾ, ಬಡಬಾಗ್ನಿ-ಸಮುದ್ರದ ಬೆಂಕಿ, ಕಕ್ಕಿಯ್ಯ-ಚಿಕ್ಕಪ್ಪ, ಕೊಣ-ಸಾನುದ ತೊಟ್ಟಿ, ಕಡಾಯಿ-ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ,

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಅಜ್ಞಯ್ಯನ ಅಭ್ಯಂಜನದ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಶೇಷಿಸಿ.
2. ಮಲೆನಾಡಿನ ಜೀವನ ವಿಧಾನ-ಕುವೆಂಪು ಅವರ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ.

~ * ~ * ~ * ~

ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಕಲ್ಲಿನ ಕಾಗದ

ಎಸ್. ಸೀತಾರಾಮು

ಆಶಯ :

ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಕಲ್ಲಿನ ಕಾಗದ ಆಶಯ-ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಕಲ್ಲಿನ ಕಾಗದವು ಇತ್ತೀಚಿನ ಒಂದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಆವಿಷ್ಕಾರವಾಗಿದೆ. ಕಾಗದ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಮರಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದರ ಬದಲಿಗೆ ಲ್ಯಾಪ್ ಅಥವಾ ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಕಾಗದ ತಯಾರಿಸುವ ವಿನೋತನ ಸಂಶೋಧನೆ ಇಡಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಧಾನವು ಪರಿಸರಸ್ವೇಹಿಯಾಗಿದ್ದು, ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಉಪಯೋಗಗಳ ಸಾಧ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇಂದಿನ ವಿದ್ಯಾನ್ಯಾನ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಗದ ರಹಿತ ಸಂವಹನಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ಹೊಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಕಾಗದ, ಮನುಷ್ಯ ಜೀವನದ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆದಿದೆ. ಅದು ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಎರಡು ಸಹಸ್ರಮಾನಗಳಿಂದ ಜ್ಞಾನ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಪೀಠಿಗೆಗೆ ಒಯ್ಯಿತ್ತಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ತಾಳಿಗರಿ, ಭೂಜ್ಞಪತ್ರ, ತಾಮ್ರದ ಹಾಳಿಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾದ ಕಾಗದದ ಬಳಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದದ್ದು ಜೀನಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಕ್ರಿ.ಶ.105 ರ ನಂತರ, ಟೊಯ್ ಲುನ್ ಅನ್ನುವವನು ಆ ವರ್ಷ ತನ್ನ ಅನ್ನೇಷಣೆಯನ್ನು ಜೀನಾದ ಹಾನ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಹೋದಿಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದ ಅವನು ಹಿಷ್ಟನೇರಳೆ (ಮಲಾಬರಿ) ಗಿಡದ ಕಾಂಡವನ್ನು ಜೀನಾಗಿ ಕುಟ್ಟಿ ಎಳೆಳಿಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಜಿಂದಿ ಬಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಮೀನಿನ ಬಲೆಯನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೇ ಸೇರಿಸಿ, ಕುದಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಕಾಗದವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ. ಆ ಕಾಗದವನ್ನು ಜೀನಾದಲ್ಲಿಡೆ ಬಳಸಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ನಂತರ ರೇಷ್ನೆ ಮಾರ್ಗ (ಸಿಲ್ಕ್ ರೂಟ್)ದಿಂದ ಜಗತ್ತಿಗೆಲ್ಲ ಪ್ರಸರಿಸಿತು. ಸುಮಾರು ಕ್ರಿ.ಶ.600 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಜೀನಾದಲ್ಲಿ ಮರದ ಅಳಿನ ಮುದ್ರಣ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಕ್ರಿ.ಶ.740 ರಲ್ಲಿ ಜೀನಾದಲ್ಲೀ ಮೊದಲ ನ್ಯೂಸ್ ಪೇಪರ್ ಮುದ್ರಣಗೊಂಡಿತು.

ಇಂದು ನಾನಾ ಮೂಲವಸ್ತುವಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ನಾನಾ ವಿಧದ ಕಾಗದಗಳು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಆದರೂ ಭಾಗಶಃ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಗದವನ್ನು ಮರಗಳಿಂದಲೇ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಗದ ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಬಳಸುವ ಮರಗಳು ಎಂದರೆ- ಮುದು ಮರಗಳು, (ಕ್ರಿಸ್ತೀಮುಸ್ ಟ್ರೀ), ವಿವಿಧ ಜಾತಿಯ ದೇವದಾರು ಮರಗಳು, ಒಂದು ವಿಷಮಾರಿತ ಮರ, ನೀಲಗಿರಿ, ಕರೀ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತು ಬೀಟೆ ಮರ ಮುಂತಾದವು. ಈ ಮರಗಳ ದಿಮ್ಮಿಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣಚೂರುಗಳಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿ, ಕೆಲವು ರಾಸಾಯನಿಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಬರೆಸಿ ಮರದ ತಿರುಳು (ಪಲ್ಲೊ) ತಯಾರಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಕಾಗದವನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. 100% ಕಾಟನ್ ಮತ್ತು ಲಿನಿನ್ ಪಲ್ಲೊನಿಂದ ಹೆಚ್ಚುಕಾಲ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಬಾಳಿಕೆಗೆ ಬರುವ ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟ್ಸ್, ಹಣದ ನೋಟಗಳು, ಪಾಸೋಪೋರ್ಟ್‌ಗಳು, ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್‌ಗಳೇ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಲು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಅಂತಹೇ ಕಾಗದದ ಬಳಕೆ 2030 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕಾಗದದ ಉಪಯೋಗ ಇಂದಿನ ಎರಡರಷ್ಟು ಆಗಲಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಒಂದು ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಮಸ್ಯ ಎಂದರೆ ಅರಣ್ಯ ನಾಶ. ಕಾಗದ ತಯಾರಿಸುವ ಕಾರಿಗರಿಗಳು ಹೊರಬಿಡುವ ಕೆಲುಷಿತ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಪರಿಸರದ ಮೇಲಾಗುತ್ತಿರುವ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ.

ಈ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಇರುವ ಒಂದೇ ಮಾರ್ಗ ಎಂದರೆ ಮರದ ಕಾಗದದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವುದು. ಹಾಗಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅದರ ಬದಲಿಗೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯ ಕಾಗದವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು. ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಫಲವೇ ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಕಲ್ಲಿನ ಕಾಗದ; ಬಿಳಿ ಸುಣ್ಣದ ಕಲ್ಲನ್ನು ಬಳಸಿ ಕಾಗದ ತಯಾರಿಸುವುದು. ತ್ಯಾವಾನ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಇದರ ತಯಾರಿಕೆ ಸುಮಾರು ದಶಕದ ಹಿಂದೆ ಶುರುವಾದರೂ ಅದನ್ನು ದೊಡ್ಡಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬಳಸಿ ಬೆಳೆಸಿದ್ದು, ಜಪಾನೀ ಕಂಪನಿಗಳು, ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನೋಬಿಯೋಶಿ ಯಮಸಾಕೆ ಎಂಬಾತ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 30000 ಟನ್‌ನಷ್ಟು ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ತಯಾರಿಸಬಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಘಾಕರಿಯನ್ನು ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಸಾಫ್ತಿಸಿದ. ಈತ ತನ್ನ 15ನೇ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಬಡಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದವ. ನಂತರ ಕಾರು ಮಾರಾಟಗಾರನಾಗಿದ್ದವನು 2011 ರಲ್ಲಿ ಸಾಫ್ತಿಸಿದ ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಮೊದಲು ತ್ಯಾವಾನೋನಿಂದ ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಅನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದನು. ನಂತರ ಕಾಗದ ತಜ್ಜ್ವ ಯೋಚಿರೋ ಸುಮಿಯ ಜೊತೆಗೂಡಿ ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ತಯಾರಿಸುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಿದ. ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿರುವ ಈ ಕಂಪನಿ ಈಗ ವಿದೇಶಗಳಲೂ ಸೌದಿ

ಅರೇಬಿಯಾ, ಅಮೆರಿಕೆಯ ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ತಯಾರಿಕಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸಾಫಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಷುಲವಾಗಿ ಬಿಳಿ ಸುಣಿದ ಕಲ್ಲು ಕನ್ವಾಟಕ, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ, ಗುಜರಾತ್ ಮತ್ತು ಮೇಘಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಗೋಡೆಗೆ ಸುಣಿ ಮಾಡಲು, ಎಲೆ ಅಡಿಕೆ ಜೊತೆ ತಿನ್ನುವ ಶುದ್ಧ ಸುಣಿ ಮತ್ತು ಕೋಳಿ ಸಾಕುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಆಹಾರವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜಾಸ್ಥಾನ್ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಅಮೃತಶಿಲೆಯ ಕ್ಷಾರಿಗಳಿಂದ ತೆಗೆದ ಜೊರುಗಳಿಂದಲೂ ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ತಯಾರಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಯಾವ ಕಂಪನಿಯೂ ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಅನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಮುಂದೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಖಂಡಿತ ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಯಾರಾದರೂ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾರೆ.

ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನ :

ಲಿಮೆಕ್ಸ್, ಸುಣಿದ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ತಯಾರಾದ ಕ್ಯಾಲೀಯಂ ಕಾರ್బೋನ್‌ನೇಟ್ ಮತ್ತು ಒಂದು ಸುಣಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿದ ಪಾಲಿಮೆರಿಕ್ ಅಂಟಿ (ರೆಸಿನ್) ನಿಂದ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ವಸ್ತು. ಈ ಕಚ್ಚಾ ಮಾಲನ್ನು ಬಿಸಿ ಮಾಡಿ, ಟ್ರೀನ್ ಸ್ಟ್ರೀ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರೋಡರ್ ಮೆಶೀನ್‌ನಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಾದಿ, ತೂಕದಲ್ಲಿ 50% ನಷ್ಟ ಕ್ಯಾಲೀಯಮ್ ಕಾರ್ಬೋನ್‌ನೇಟ್ ಇರುವಂತಹ ಕರಗಿದ ಏಕರೂಪದ ವಸ್ತು ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಕಂಪನಿಯ (ರಹಸ್ಯ) ವಿಧಾನದಂತೆ ಈ ಸಮರೂಪದ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಕಾಯಿಸಿ, ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿದಾಗ ಮುಂದಿನ ಪರಿಷ್ಕರಣಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ವಸ್ತು ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ.

ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಅನ್ನ ಈ ಕರಗಿಸಿದ ಸಂಯೋಜಕವನ್ನು ಟೆ-ಡ್ರೆ ಶೀಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರೋಶನ್‌ನಿಂದ ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹಿಗ್ನುವ ವಿಧಾನದಿಂದ (ಸ್ಟ್ರೆಚಿಂಗ್) ಹಾಳೆಯಲ್ಲಿನ ಸಚ್ಚಿದ್ರ ರಚನೆಯನ್ನು, ಬಿಳಿಬಣಿ ಮತ್ತು ಹಗುರತನ ಉಂಟುಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಕೆಲವು ನಿಶ್ಚಿತ ರಸಾಯನಿಕಗಳನ್ನು ಈ ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಹಾಳೆಗಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಬಳಿಯಲಾಗುವುದು.

ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಸುಣಿ ಗುಳಿಗೆ, (ಪೆಲೆಟ್) ಗಳನ್ನು ಕರಗಿದ ಸಂಯೋಜಕವನ್ನು ಸುಣಿ ಗುಳಿಗಳಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಗುಳಿಗಳನ್ನು ಹಳೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಹಾಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಗುಳಿಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಬರುವ ಹಚ್ಚುವರಿ ತುದಿಯ ಜೊರುಗಳನ್ನು ಒಳಗೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಲಿಮೆಕ್ಸ್‌ನ ವಿಶೇಷ ಗುಣ :

ಮುದ್ರಿಸಲು ಸೂಕ್ತ-ಲಿಮೆಕ್ಸ್‌ನಿಂದ ಮುಸ್ತಕಗಳನ್ನು, ವಿಸಿಟಿಂಗ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು, ಪೋಸ್ಟ್‌ ಮತ್ತು ನೋಟ್‌ ಮುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮತ್ತು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಬಹುದು. ಪೋಲೀಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನಿಂದ ಬಳಸುವುದರಿಂದ ಮೇಲಿನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಉಷ್ಣತೆಯ ಲೇಸರ್‌ ಟ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಮತ್ತಿನಾಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮುದ್ರಿಸಬಹುದು.

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟಿ-ಹೊಸ ತಯಾರಿಕಾ ಶಾಂತಿಕರೆಯಿಂದಾಗಿ ಲಘುವಾದ, ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯ, ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟದ ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಪೇಪರ್‌ಅನ್ನು ತಯಾರಿಸಬಹುದು.

ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು :

ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಕಾಗದ, ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಪ್ರಾಕ್ಟಿಂಗ್ ಮೆಟೀರಿಯಲ್

ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಫ್ರೀಚರ್‌ ಲ್ಯಾಷನ್‌ಟ್‌ ಹಾಳೆಗಳು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನ ಬದಲಾಗಿ ಲಿಮೆಕ್ಸ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಪ್ನೋಗಳು.

ಉಸಿರಾಡಬಲ್ಲ ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಬಟ್ಟೆ, ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಫ್ರೂಟ್ ಕಂಟೇನರ್

ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರೇರಿತ ಬಲ ಪ್ರತಿರೋಧ ಗುಣ-ಈ ಗುಣದಿಂದಾಗಿ ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ವಸ್ತುಗಳು ಹೊರಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ, ಸ್ವಾನಗೃಹದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಒಳಗಡೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಹೇಳಿ ಮಾಡಿಸಿದಂಥದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಮಾಡಿದ ಸರಕು ಸಾಗಾಣಿಕೆಯ ಬ್ಲಾಕುಗಳು ಮಳೆಗೆ ಹಾಳಾಗದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಕಂಪನಿಗಳು ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಾಗಿ ಸಾಗಿಸಬಹುದು.

ಮರುಬಳಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ-ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಸುಣ್ಣಿದ ಕಲ್ಲಿನ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳು ವಿಘೂಲವಾಗಿದ್ದರೂ, ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಅನ್ನು ಮರುಬಳಸಲು ಬರುವುದರಿಂದ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳು ಎಂದೂ ಕರಗಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಕಡಿಮೆ ಪೆಟ್ರೋಕೆಮಿಕಲ್‌ ಕಡಿಮೆ ವಿಷ- ಇಂದು ಲಿಮೆಕ್ಸ್ 40% ಭಾಗ ಪೆಟ್ರೋಕೆಮಿಕಲ್‌ ಆಧಾರಿತ ಪೋಲಿಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನಿಂದ ಆಗಿದ್ದರೂ 100% ಆಧಾರಿತ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಗಿಂತ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ವಿಷಕಾರಿ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸ್ವೇಚ್ಚೆ.

ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆ-ಸುಣ್ಣಿದ ಕಲ್ಲು ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಆಧಾರಿತ ಕಚ್ಚಾಮಾಲಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ವಸ್ತುಗಳು ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಆಧಾರಿತ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ಗಿಂತ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯದ್ದಾಗಿದೆ.

ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ-ಒಂದು ಟನ್ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕ ಮರದ ಸೆಲ್ಯೂಲೋಸ್ ಕಾಗದ ತಯಾರಿಸಲು 10 ಮರಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು 100 ಟನ್ ನೀರಿನ್ನು ಬಳಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಟನ್ ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ತಯಾರಿಸಲು-08 ಟನ್ ಸುಣಿದ ಕಲ್ಲು ಮತ್ತು 6.2 ಟನ್ ಮೊಲಿವಾಟಿನ್ ಸ್ಪ್ಲಾಪ್‌ರೂ ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಬಳಸಲಾಗುವುದು. ಜಗತ್ತಿನ ಕೇವಲ 5% ಕಾಗದವನ್ನು ಲಿಮೆಕ್ಸ್‌ನಿಂದ ಬಡಲಾಯಿಸಿದರೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ನಾಶವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಡೆಮೆಗೊಳಿಸಬಹುದು.

ಇತರೆ ಉಪಯೋಗಗಳು :

ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳು ಕೇವಲ ಒಂದುಸಾರಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದಾದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು-ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಜೀಲಗಳು, ಆಹಾರ ಇಡುವ ಡಬ್ಬಗಳು, ತಿನ್ನಲು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಜಾಕು, ಜೂರಿ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ನಿರ್ಣೇಧಿಸುತ್ತಿವೆ. ಲಿಮೆಕ್ಸ್-ಸುಣಿದಕಲ್ಲು ಮತ್ತು ಹಾಲಿಯೋಲೆಫನ್ ಅಂಟಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲದೆ ತಯಾರಿಸಬಹುದು. ಮತ್ತೆ ಈ ಅಂಟಿನ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಜ್ಯೇಷ್ಠ ವಿಷಟನೀಯ ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಾಗಿದೆ.

ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಮಾನ ತಯಾರಿಕೆ, ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅದರ ಬೇಡಿಕೆಯೂ ಅಪಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಲೆಂಬಿಕರ ಪರಿಚಯ : ಎಸ್. ಸೀತಾರಾಮು ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಫೆಬ್ರುವರಿ 7, 1948 ರಂದು ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ. 1968ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಿಂದ ಭೂವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ರಾಂಕ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಾತಕೋತ್ತರ ಪದದಿ. ನವಂಬರ್ 1971 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸ್ಪೇಸ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಮೊಬೇಶನರಿ ಆಫೀಸರ್ ಆಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿ. ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಕೊನೆಯ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ ಮಾನೇಜರ್ ಆಗಿ ಮತ್ತು ಚೀಫ್ ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಆಫೀಸರ್ ಆಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಫೆಬ್ರುವರಿ 2008 ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿತಯಾದರು. ಕಲೆ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ದರ್ಶನ ಶಾಸ್ತ್ರ ಆಧುನಿಕ ಪರಿಪಾಲನಾ

ಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ವರ್ತನ ಶಾಸಗಳು ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು. ಕಾವ್ಯ ತೀಲ್ಪ ಮತ್ತು ಪೇಪರ್ ಹೊಲಾಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತ. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ವೆಂಕಟಪ್ಪ ಆಟ್‌ ಗ್ಯಾಲರಿ ಕನಾಕಟಕ ಜಿತ್ತುಕಲಾ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ 2009 ಮತ್ತು 2010 ರಲ್ಲಿ ಏಕವ್ಯಕ್ತಿ ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ.

ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ಕವನ, ಸಣ್ಣಕತೆ, ಭಾರತೀಯ ತತ್ವ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಸನಾತನ ವಿಜ್ಞಾನ, ಪರಿಪಾಲನಾ ಶಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಲೇಖನಗಳು ಪ್ರಕಟಿತವಾಗಿದೆ. ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನೂ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಕಟಿತ ಕೃತಿಗಳು: ಕದಂಬ, ಮಂದಹಾಸ, ಕವನ ಸಂಕಲನಗಳು ಅನುಭಾವ, ಬ್ಯಾಂಕ್ ವಂಚನೆಗಳು, ಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ, ಅಂತಸ್ಥಿತಿ ಕನಸುಗಳ ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ ಅರಿವೇ ಶಿವ, ಕುರುಡು ಕಾಂಚಾಳ, ಲೆಸನ್ಸ್ ಪ್ರಮ್ ಭರ್ತ್ಯಾಹರಿ.

ಟಿಪ್ಪಣಿ:

1. ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಕಲ್ಲಿನ ಕಾಗದ : ಅರಣ್ಯ ನಾಶ ಹಾಗೂ ಪರಿಸರ ಮಾಲೀನ್ಯವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅವಿಷ್ಯಾರದ ಫಲವೇ ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಕಲ್ಲಿನ ಕಾಗದ. ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಕಲ್ಲಿನ ಕಾಗದವನ್ನು ಸ್ನೇಸ್‌ಗ್ರಿಂ‌ಕಾಗಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ದೇರಿಸುವ ಬಿಳಿಬಣ್ಣದ ಸುಳ್ಳಿದ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ತಯಾರಿಸಲಾಗುವುದು. ಇದರ ಉದ್ದೇಶ ಮರದಿಂದ ಮಾಡುವ ಕಾಗದದ ಬಳಕೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು. ಲಿಮೆಕ್ಸ್‌ನ ವಿಶೇಷ ಗುಣ ಇದನ್ನು ಮರು ಬಳಕೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದರ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳು ನಿಸರ್ಗದಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಕರಗಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಶೈವಾನಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿತು. ನಂತರ ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ 2011 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಗೊಂಡಿತು. ಈ ಕಂಪನಿಯ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ನೋಬುಯೋಶಿ ಯಮಸಾಕಿ. ನಂತರ ಕಾಗದ ತಜ್ಜ್ಞ ಯೋಚಿರೋ ಸುಮಿಯ ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಕಾಗದ ತಯಾರಿಸುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಿದನು.

2. ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಕಾಗದದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು : ಲಿಮೆಕ್ಸ್‌ನಿಂದ ಮುಸ್ತಕಗಳನ್ನು, ವಿಸಿಟಿಂಗ್ ಕಾಡುಗಳು, ಪೋಸ್ಟ್‌ರೋಗಳು, ನೋಟ್‌ ಮುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮುದಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯ, ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟಿದ ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಪೇಪರ್ ತಯಾರಿಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಪ್ರೈಸ್‌ಂಗ್ ಮೆಟೇರಿಯಲ್, ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಫ್ರೀಚರ್, ಲ್ಯಾಮೆನೇಟೆಡ್ ಹಾಳಿಗಳು, ಲಿಮೆಕ್ಸ್‌ನಿಂದ ಬೆನ್ನುಗಳು, ಉಸಿರಾಡಬಲ್ಲ ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಬಟ್ಟೆ, ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಪ್ರೌಟ್ ಕಂಟೇನರ್, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಬಳಕೆಯ

ಬದಲಾಗಿ ಲಿಮೆಕ್ಸ್‌ನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಹಲವಾರು ಉಪಕರಣಗಳು, ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ. ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಿಮಾನ ತಯಾರಿಕೆ, ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಪರಿಸರ ಸೈಹಿಯಾಗಿದೆ. ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಮಾನವ ನಿರ್ಮಿತ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಕಾಗದ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಮರಗಳಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಕಲ್ಲಿನ ಬಳಕೆ ಮಾಡಲಾಗುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ.
2. ಲಿಮೆಕ್ಸ್ ಕಲ್ಲಿನ ಕಾಗದದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

~ * ~ * ~ * ~

ಚೀಂಕುಮೇಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಅರಿಸ್ಟಾಟಲ್

ಕೆ.ಪಿ. ಪೂರ್ಣಾಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ಸಿ

ಅಶಯ :

ಪ್ರಕೃತಿ ಅನಂತ ರಹಸ್ಯಗಳ ತಾಣವಾಗಿದೆ. ನಿಸರ್ಗದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಹಾವು ಮೀನನ್ನು ಈ ಲೇಖನವು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ. ಪರಿಸರದ ಕೊತುಕವನ್ನು ಕುಶಾಹಲದೊಡನೆ ರಂಜನೀಯ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ ಈ ಬರವಣಿಗೆಯು ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಓದುಗರಿಗೆ ತಲುಪಿಸಬೇಕಾದ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಪ್ರಕೃತಿಯು ವಿಸ್ತೃಯವನ್ನು ಅರಿಯವಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಏಕಾಗ್ರಗಿತ್ತತೆ, ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಗಮನಿಸುವ ರೀತಿ ಇವು ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವಾದ ಪರಿಕರಗಳು ಎಂಬುದನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತಿದೆ. ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಬರವಣಿಗೆ ಮಾಡುವ ಮನೋಭಾವ ಇರುವವರಿಗೆ ಈ ಲೇಖನವು ಒಂದು ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ.

ಕುವೆಂಪು ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣಾಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ಸಿ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯಲೋಕದ ಪ್ರತಿಭೆಗಳು. ಇವರಿಬ್ಬರ ನಡುವಿನ ಬರವಣಿಗೆಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಹಾವುಮೀನಿನ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜಿಸಿದ ಕೂಡಲೆ ನನಗೆ ಇಬ್ಬರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಚೀಂಕುಮೇಸ್ತಿ, ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಅರಿಸ್ಟಾಟಲ್, ಪ್ಲೇಟೋ ಶಿಷ್ಯನಾದ ವಿಶ್ವವಿಶ್ವಾತ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಅರಿಸ್ಟಾಟಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಕೇಳಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಚೀಂಕುಮೇಸ್ತಿ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಕೇಳಿರುವುದಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲವೇ? ಸಹ್ಯಾದ್ರಿಯ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೌನವಾಗಿ ಬಾಳು ಸಾಗಿಸಿದ ಇವನ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಮೇಯವಾದರೂ ಏನಿದ್ದಿಂತು! ಅದಕ್ಕೇ ಅವನ ವಿಷಯ ಕೊಂಡ ಹೇಳಿದರೆ ಅವನಿಗೂ ಅರಿಸ್ಟಾಟಲ್‌ಗೂ ಏನು ಸಂಬಂಧ ಎಂದು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾದಿತು.

ಭದ್ರಾನದಿ ಬಾಳಿಮೋನ್ನಾರು ದಾಟಿದ ಮೇಲೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಲ್ಲಿ ಅಣೆಕಟ್ಟಿನ ಹಿನ್ನೀರಿನವರೆಗೂ ದಟ್ಟ ಕಾಡಿನ ನಡುವೆ ಹರಿದುಮೋಗುತ್ತದೆ. ಆಚೀಚೆಯ ದಟ್ಟಕಾಡಿನ ಗುಡ್ಡಗಳ ನಡುವೆ ನದಿ ಭೋಗ್ರರೆಯುತ್ತ ಹರಿಯುವ ಈ ಜಾಗಕ್ಕೆ

ಯಾರೂ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಆನೆ ಕಾಟ. ನಾವೇ ಕೆಲವಾರು ಸಾರಿ ಆನೆ ಕೈಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡು ಅಡ್ಡದಾರಿ ಹಿಡಿದು ಬಚಾವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದಾರಿ ಹಿಡಿದು ನದಿಯ ಜಾಡಿನಲ್ಲೇ ಹೊರಟರೆ ಅಲ್ಲಂದು ಕಡೆ ಕುದುರೆಅಭಿ ಅನ್ನುವ ಜಾಗ ಸಿಗುತ್ತೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭದ್ರಾನದಿ ಬಂಡೆಗಳನ್ನು ಕೊರೆದುಕೊಂಡು ಸಣ್ಣ ಜಲಪಾತವಾಗಿ ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೀವು ಬಂಡೆಗಳ ನಡುವೆ ನದಿ ಹರಿಯುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ತುಂಬ ಹೋತ್ತು ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲಿಬ್ಬ ಮುದುಕ ಕಲ್ಲಿನೊಡನೆ ಕಲ್ಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಾಡದೆ ಗಾಳಿದ ಕೋಲು ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತ್ತಿರುವುದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅವನ ಹೆಸರೇ ಚೀಂಕುಮೇಸ್ತಿ. ಅವನ ಪಕ್ಕ ಒಂದು ಏಲಕ್ಕಿ ಕೊಯ್ಲಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮುಚ್ಚಿಳಿದ ಬೆತ್ತೆದ ಬುಟ್ಟಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನೀವು ಅವನನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಆ ತರದ ಬುಟ್ಟಿ ಹಿಡಿದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮೀನು ಹಿಡಿಯಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಅರಿಸ್ಟಾಟಲ್‌ಗೂ ಹಾವುಮೀನಿಗೂ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ ತಿಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಹೋದಲೇ ಹಾವುಮೀನಿನ ವಿಚಿತ್ರ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ನನಗೆ ಹೇಳಿದವನು ಈ ಮುದುಕ ಚೀಂಕುಮೇಸ್ತಿ. ಅವನು ಅಲ್ಲಿಂದ ತುಂಬಾ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಕರಡಿಕಾನು ತೋಟದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವನು. ಅಲ್ಲೇ ಮೇಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ. ಈಗ ಚೀಂಕುನ ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಅಳಿಯ ಮಗಳು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಚೀಂಕ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅವನಿಗೆ ವಯಸ್ಸಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲಂದು ತಿಳಿದೆ, ಚೀಂಕುಮೇಸ್ತಿಗೆ ದಿನಾ ಹೋಳಿದದಕ್ಕೆ ಬಂದು ಗಾಳ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೂರುವುದೋಂದೇ ಕೆಲಸೆ. ಮೀನು ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ಸಂತೋಷ, ಸಿಗದಿದ್ದರೂ ಸಂತೋಷ. ಅವನೇನೂ ಮೀನು ಹಿಡಿದು ಹೆಂಡಿರು ಮಕ್ಕಳ ಹೊಟ್ಟೆ ಹೊರೆಯಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟನಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಸಂಚೆವರೆಗೆ ಹೋಳಿ ದಡದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಗಾಳ ಹಾಕುವುದು ಅವನಿಗೊಂದು ಕಾರಣ ಅಷ್ಟೇ.

ಚೀಂಕ ಯಾರ ಜೊತೆಯೂ ಮಾತಾಡದ ಮೌನಿ. ಅವನ ವರ್ತನೆ ನೋಡಿದರೆ ಅವನೊಬ್ಬ ರ್ಯಾನ್ ಬುದ್ದಿಸ್ಪೃ ಇರಬಹುದೆನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಾರೋಡನೆಯೂ ಮಾತಾಡದೆ ಕಾಲ ಪ್ರವಾಹದಂತೆ ಹರಿಯುವ ನದಿಯನ್ನೇ ನಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಾ ಯಾಕೆ ಅವನು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾರೂ ಏನು ಮಾತಾಡಿಸಿದರೂ ಸಣ್ಣಗೆ ನೆಸುನಕ್ಕ ತಲೆಯಾಡಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಬಹಳ ಜನ ಅವನಿಗೆ ಮಾತು ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಮೂಗ ಎಂದೇ ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾವೂ ಅವನಂತೆಯೆ ಗಾಳ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೂರುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಸಹೋದ್ಯೋಗಳಂದು ತಿಳಿದೋ ಏನೋ ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಮಾತ್ರ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಅವನು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಜಾಗಕ್ಕಿಂತ ಕೊಂಚ ಮೇಲೆ ಕುದುರೆ ಅಭಿಯ ಪುಟ್ಟ ಜಲಪಾತ ಇತ್ತು. ಜಲಪಾತದ ಬಳಿ ಲೆಕ್ಕವಿಲ್ಲದಪ್ಪು ಮೀನುಗಳು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ನೆಗೆನೆಗೆದು ನೀರಿನ ಧಾರೆಗೆ ಸಿಕ್ಕೊಡನೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಮಡುವಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿಬಂದ ಮೀನುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಮುಂದೆ ಹೋಗಲು ಜಲಪಾತ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿ ಜಲಪಾತದ ಕೆಳಗಿನ ಆಳವಾದ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಗುಂಪಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಆದರೆ ನಾವು ಎಪ್ಪು ದಿನ ಆ ಮಡುವಿನಲ್ಲಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯಬೇಕಿಂದು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಒಂದು ಮೀನೂ ನಮ್ಮು ಗಾಳಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾದರೆ ಗಾಳಕ್ಕೆ ಏನು ತಿಂಡಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಿದರೆ ಈ ಮೀನುಗಳು ಬಾಯಿ ಹಾಕಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ? ತಿಳಿಯೋಣ ಎಂದು ಈ ಮುದುಕನ ಬಳಿಗೆ ಹೋದವು. ಯಾರೋಡನೆಯೂ ಮಾತಾಡದ ಈ ವಿಚಿತ್ರ ಒಂಟಿಗೇಡಿ ಮುದುಕನನ್ನು ಆವರೆಗೂ ನಾವು ಮಾತಾಡಿಸಲು ಹೋಗಿರಲಿಲ್ಲ.

ಜಲಪಾತದ ಬಳಿ ಹಾರುವ ಆ ಮೀನುಗಳು ಯಾವತ್ತಾ ಯಾವ ಗಾಳಕ್ಕೂ ಸಿಕ್ಕುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ತಾನೆಂದೂ ಆ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಗಾಳ ಹಾಕಲು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲಿಂದು ಚೀಂಕುಮೇಸ್ತಿ ಹೇಳಿದ ಅನೇಕ ದಿನಗಳಿಂದ ನಾವು ಅಲ್ಲಿ ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿಯೂ ಈ ಮುದುಕ ನಮಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದೆ ತಮಾಷೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತದ್ದಾನಲ್ಲ ಎನ್ನಿಸಿತು. “ಹಾಗಾದರೆ ಆ ಮೀನುಗಳು ಏನನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

“ಏನು ತಿನ್ನುತ್ತವೋ! ಆ ಭಗವಂತನನ್ನೇ ಕೇಳಬೇಕು. ನಾನಂತರ ಈ ಪರ್ವಂಚದ ಮೇಲೆ ಇರ್ಮೋದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಂದು ಗಾಳಕ್ಕೆ ಹಾಕಿ ನೋಡಿದೆ. ಅವು ಬಾಯೇ ಬಿಡೋದಿಲ್ಲ. ತಿಳೆಕ್ಕಾತರ ಬಲೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಅವು ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಅವರ ಹತ್ತ ಒಂದು ಮೀನು ತಗೊಂಡು ಹೊಟ್ಟೆ ಕುಯ್ಯು ಸಮೀತ ನೋಡಿದೆ. ಹೊಟ್ಟೆ ಒಳಗೆ ಎಂಥಂದೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಬರೇ ಎಂಥಂದೋ ಹಳದಿ ಲೋಳಿ ಇತ್ತು” ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಚೀಂಕುಮೇಸ್ತಿ ಮಾತು ಕೇಳಿದರೆ ಅವನು ಆ ಮೀನುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಂಚ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನೂ ನಡೆಸಿದ್ದಂತೆ ಕಂಡಿತು.

ಚೀಂಕುಮೇಸ್ತಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಸರಿಯಾದುವೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸಿತು. ಕೆಲವು ಮೀನುಗಳು ನೀರಿನ ಸೂಕ್ತ ಚೀವಿಗಳನ್ನೂ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಾತ್ರ ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಅಂತ ಜಾತಿ ಮೀನುಗಳಿಗೆ ಗಾಳಕ್ಕೆ ಯಾವ ತಿಂಡಿ ಹಾಕುವುದೂ ವ್ಯಧವೆ. ಈ ಮೀನುಗಳೂ ಅಂಥವೇ ಇರಬೇಕಿಂದು ಅಲ್ಲಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯುವ ವ್ಯಧ ಸಾಹಸವನ್ನು ನಾವು ಕೈಬಿಟ್ಟೇವು. ಚೀಂಕುಮೇಸ್ತಿ ನಮಗೆ ಪರಿಚಯವಾಗಿದ್ದು ಹೀಗೆ. ನಾವು ಯಾವಾಗ ಮೀನು ಹಿಡಿಯಲು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೂ ಈ ಕಂಟ್ಟಿ

ಅರಿಸ್ತಾಟಲ್ ಅಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುತ್ತಾನೆ. ಏನಾದರೂ ಶಿಕಾರಿ ಆಯ್ತ ಎಂದು ನಮ್ಮನೊಮ್ಮೆ ಕೇಳಿಯೇ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಒಮ್ಮೆ ಚೀಂಕಮೇಸ್ತಿ ಹತ್ತಿರ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ಅವನ ಬುಟ್ಟಿ ಡಬಡಬ ಸದ್ಗುಮಾಡಿ ದೆವ್ವದ ಬುಟ್ಟಿ ತರ ಕುಣಿಯಿತು. ನಾನು ನೋಡುವಷ್ಟುಲ್ಲಿ ಬುಟ್ಟಿ ಮುಚ್ಚೆಳ ಅರ್ಥ ತೆರೆದುಕೊಂಡು ಅದರೊಳಗಿಂದ ಹಾವಿನಂತೆ ಉದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಮೀನೊಂದು ಚಿಮ್ಮಿ ಹೊರನೆಗೆದು ಹಾವಿನ ಮಾದರಿಯಲ್ಲೇ ತೆವಳುತ್ತಾ ಅಂಕುಜೊಂಕಾಗಿ ನದಿ ಕಡೆಗೆ ಹರಿಯಿತು. ನಾನು ಮೀನು ನೀರಿಗೆ ಹಾರಿ ಪರಾರಿಯಾಗುತ್ತಲ್ಲಾ ಎಂದು ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಓಡಿದೆ. ನೀರಿಗೂ ಮೀನಿಗೂ ಎರಡೇ ಮಾರು ಅಂತರ. ಗಡಿಬಿಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಸ್ತಿ ತಡೆಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದ ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ಹೋಗಿ ಮೀನಿನ ತಲೆ ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡೊಡನೆ ಅದು ಹಾವಿನ ಮಾದರಿಯಲ್ಲೇ ಕೈಗೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ನುಲಿಯಳೊಡಗಿತು. ಆಮೇಲೆ ಅದೇನು ಮಾಡಿತೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಗರಗಸದಲ್ಲಿ ಕೈ ಕುಯ್ದ ಹಾಗೆ ಯಾತನೆಯಾಯ್ತು. ಉರಿ ತಾಳಲಾರದ ಕೈಗೆ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮೀನನ್ನು ಕೊಡವಿದೆ. ಮೇಸ್ತಿ ಕೋಲು ತಗೊಂಡು ಹಾವು ಮೀನಿಗೆ ಹೊಡೆಯಲು ಓಡಿಬಂದ. ಅಷ್ಟರೊಳಗೇ ಮೀನು ನೀರೊಳಗೆ ನುಸುಳಿ ಮಂಗಮಾಯವಾಯ್ತು.

“ಹಾವುಮೀನು ಯಾರಾದರೂ ಕೈಯಾಗೆ ಮುಟ್ಟಾರ? ಅದರ ಬೆನ್ನ ಮೇಲೆ ಮುಳ್ಳಿನ ಗರಗಸ ಇರ್ತದೆ. ಕೈಗೆ ಸುತ್ತಾಕಿ ಮೂಳೆವರೆಗೂ ಕುಯ್ದಬಿಡುತ್ತೆ” ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ನನಗೆ ಅವನ ವಿವರಣೆಯ ಅಗತ್ಯವೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಉರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಕೈಯೇ ಹೇಳುತ್ತಿತ್ತು. ಹಾವುಮೀನು ಓಡಿಹೋದ ನಂತರ ಹಾವುಮೀನಿನ ಮಾಂಸದ ಸಾರನ್ನು ಚೀಂಕ ಗುಣಿಸಿ ಮಾಡಿದ. ಅನಂತರ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಗಂಭೀರವಾಗಿ-

“ನೋಡಿ ನೀವೂ ಗಾಳ ಹಾಕ್ಕಿರ್ತೀರ. ಒಂದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನ ನಿಮ್ಮ ಗಾಳಕ್ಕೂ ಅಂಥ ಮೀನು ಸಿಕ್ಕಬಹುದು ಅಂತ ನಿಮಗೆ ಒಂದು ಮೀನಿನ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿರ್ತೇನಿ.

ಯಾಕಂದ್ರೆ ಅದ್ರ ದೆಸಿಂದ ನಾನು ನನ್ನ ಮಗನ್ನೇ ಕಳಿಕೊಂಡೆ” ಎಂದು ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಹಾವುಮೀನಿನ ದೆಸೆಯಿಂದ ಅವನ ಜೀವನದಲ್ಲಾದ ಒಂದು ಹೃದಯವಿದ್ರುವಕ ಫಟನೆ ಹೇಳಿದ.

ಭದ್ರ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಾತಿ ಹಾವು ಮೀನು ಹದಿಸ್ತೆದು ಅಡಿ ಉದ್ದ ಬೆಳೆಯತ್ತಿದ್ದಂತೆ. ಮೈಮೇಲೆಲ್ಲ ಹಳದಿ ಪಟ್ಟಿಗೆಳಿರುವ ಅದು ನೋಡಲು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಗಿಂತ ಭಯಂಕರ. ಈ ಮೀನು ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ರಾತ್ರಿವೇಳೆ ನೀರಿನಿಂದ ಹೊರಬಂದು ನದಿ ಸಮೀಪದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಅವರು ಸಾಕಿದ ಕೋಳಿಗಳನ್ನು

ತಿಂದುಬಿಡುತ್ತದಂತೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನದಿಯ ಬಳಿ ಮನೆಗಳಿರುವವರು ಕೋಣಿ ಬಡ್ಡಿ ಸುತ್ತ ಬೂದಿ ಜೆಲ್ಲಿರುತ್ತಾರಂತೆ. ಮೀನು ಕೋಣಿ ಕದಿಯಲು ಬಂದಾಗ ಅದರ ಮೃಮೇಲಿನ ಲೋಳಿಗೆ ಬೂದಿ ಅಂಟಿಕೊಂಡರೆ ಮೀನು ಚಲಿಸಲಾರದೆ ಸಿಕ್ಕಿಬೀಳುತ್ತದೆ. ಈ ಮೀನಿನ ಮಾಂಸವಂತೂ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ ಆಹಾರವೆಂದೂ, ಅದನ್ನು ತಿಂದರೆ ಮೂಲವ್ಯಾಧಿಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಚಮ್ಮರೋಗಗಳವರೆಗೆ ಸಕಲವೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತದೆಂದೂ ಹೇಳಿದೆ.

ಈ ಮೀನು ಚೀಂಕೆನ ಮಗನನ್ನು ಕೊಂದಿದ್ದಾದರೂ ಹೇಗೆಂದು ಕೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದ ನನಗೆ ಅವನ ಅಡ್ಡಮಾತುಗಳಿಂದ ಅಸಹನೆಯಾಯ್ತು.

“ನನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಕೊಲ್ಲೊದಕ್ಕೆ ಅದೇನು ನಿನ್ನ ಮನವರೆಗೆ ಬಂದಿತ್ತೇನಯ್ಯಾ?” ಎಂದೆ.

“ಭೇ ಭೇ, ನನ್ನನೇ ಇಪ್ಪಿತೆ ದೂರ. ಹಾವುಮೀನಿಗೆ ಅಲ್ಲಿತನಕ ಬರಕ್ಕಾಗಲ್ಲ ಬಿಡಿ” ಎಂದು ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ಕತೆ ಮುಂದುವರಿಸಿದೆ.

ಭದ್ರಾ ನದಿಯ ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯಲು ಕಟ್ಟುಗಾಳ ಕಟ್ಟುವ ವಾಡಿಕೆ ಇದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಕಟ್ಟುಗಾಳ ಬೇರೆ ಯಾವ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕಟ್ಟಿದ್ದು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಏಕಾಂಗಿಗಳಾಗಿ ಕುಳಿತು ಗಾಳದಲ್ಲಿ ಮೀನು ಹಿಡಿಯಲು ಕಾಡುಮೃಗಗಳಿಗೆ ಹೆದರಿಯೋ ಅಥವಾ ಆನೆ ಕಾಟ ಎಂದೋ ಗಾಳಗಳಿಗೆ ಜೀವಂತವಿರುವ ಬಿಕ್ಕ ಬಿಕ್ಕ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಸಿಕ್ಕಿಸಿ ಸಂಜೆ ಕಟ್ಟಿ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮೀನುಗಾರರು ಗಾಳದ ದಾರವನ್ನು ನದಿ ಪಕ್ಕ ಬೆಳೆದಿರುವ ಬಿದಿರನ್ನು ಬಿಲ್ಲಿನಂತೆ ಬಗ್ಗಿಸಿ ಅದರ ಪುದಿಗೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತರ ಬಿದಿರು ಮತ್ತೆ ಜಿಮ್ಮೆದ ಹಾಗೆ ಕವೆಕಟ್ಟಿ ಅದನ್ನು ಸಿಡಿಕಡ್ಡಿ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ದಂಡ ನೀರಿನಲ್ಲಿರುವ ಗಾಳಕ್ಕೆ ಚುಚ್ಚಿದ ಮೀನಿಗೆ ಬಾಯಿಹಾಕಿ ದೂಡ್ ಮೀನುಗಳು ದಾರ ಜಗ್ಗಿದ ಕೂಡಲೆ ಸಿಡಿ ಹಾರಿ ಬಿದಿರು ಸಟ್ಟನೆ ನೆಟ್ಟುಗಾಗುತ್ತದೆ. ಗಾಳಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕ ಮೀನೂ ಅದರೊಡನೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನೇತಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಬೆಳಿಗೆ ಬಂದ ಮೀನುಗಾರರು ಮತ್ತೆ ಬಿದಿರನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸಿ ಮೀನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಚೀಂಕೆನ ಮಗನೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಕಟ್ಟುಗಾಳ ಕಟ್ಟಿ ಅನೇಕ ಭಾರಿ ಭಾರಿ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದನಂತೆ. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಕಟ್ಟು ಗಾಳಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದ ಮೀನನ್ನು ನೋಡಲು ಬಂದಾಗ ಅವನು ಕಟ್ಟಿದ ಬಲವಾದ ಬಿದರೇ ಮುರಿದು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿತ್ತು. ತಾನು ಬಿದಿರನ್ನು ಬಗ್ಗಿಸಿದ್ದು ಅತಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಬಿದಿರು ಮುರಿದು ನೀರಿಗೆ ಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದನೇ ಹೋರತು ಅದು ಮೀನಿನ ಕೆಲಸ ಇರಬಹುದೆಂದು ಶಂಕಿಸಲೂ ಇಲ್ಲ.

ಗಾಳಿ ಬಿಜ್ಞಕೊಳ್ಳಲು ಮೊಳಕಾಲುದ್ದ ನೀರಿಗೆ ಇಳಿದು ಬಿದುರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಗಾಳಿದ ದಾರಬಿಜ್ಞ ಎಳೆದಾಗ ತೂಕ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಂಡರೂ ಮೀನಿನ ತಲೆ ಸಾಧಾರಣ ಗಾತ್ರಕ್ಕೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಮೀನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಚುರುಕಾಗಿ ತಲೆ ಹಿಡಿದುಬಿಟ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಹೆಬ್ಬಾವಿನಂತಿದ್ದ ಪಟ್ಟಿಪಟ್ಟೆಯ ಹದಿನ್ಯೆದು ಅಡಿ ಉದ್ದದ ಹಾವುಮೀನಿನ ತಲೆಯೇ ಅದಾಗಿತ್ತು. ಜೀಂಕ್ರನ ಮಗ ಅದರ ತಲೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದೊಡನೆ ದಢಾರನೆ ಆಸ್ತ್ರೋಟನೆಯಾದಂತಾಗಿ ನದಿಯೆಲ್ಲಾ ತಳಮಳಿಸಿ ಹೋಯ್ತು. ತಲೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದ ಜೀಂಕ್ರನ ಮಗನ ಮೃಗೆಲ್ಲಾ ಹಾವುಮೀನು ಗಿರಿಗಿರಿ ಸುತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೊಡಗಿತ್ತು.

“ಅದಕ್ಕೂ ಗರಗಸ ಇರುತ್ತದೇನಯ್ಯಾ ಬೆನ್ನಮೇಲೆ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ.

“ಎಂಥದೂ ಇಲ್ಲ. ಬಾಲದ ಹತ್ತಿರ ಅಂಗ್ರೇ ಅಗಲದ ರೆಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಮಿಕ್ಕಿದೆಲ್ಲಾ ಅದು ಹೆಬ್ಬಾವಿನ ಹಾಗೇ. ಬೆನ್ನಮೇಲೆ ಗರಗಸ ಇರಲಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ ರೆಕ್ಕೆಗಳೂ ಸೈತ ಇಲ್ಲ”.

“ಹಂಗಾದರೆ ನಿನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಏನೂ ಅಪಾಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ?”

“ಎನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಇವನು ಮಂಡ ಬಿಟ್ಟ ಕೂಡಲೆ ಸುರುಳಿ ಬಿಜ್ಞಕೊಂಡು ಬದುಕಿದೆಯಾ ಎಂದು ಬಿದುರನ್ನೂ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಓಡೇ ಹೋಯ್ತು.

“ಮತ್ತೆ ನಿಮ್ಮಗ ಯಾಕೆ ಸತ್ತ ಮಹರಾಯ?”

ಜೀಂಕ್ರಮೇಸ್ತಿ ಮತ್ತೆ ಕತೆ ಮುಂದುವರಿಸಿದ. ಮೇಸ್ತಿ ಮಗನಿಗೆ ಮೀನಿನ ತಲೆ ಹಿಡಿದಿದ್ದೊಂದೇ ಗೊತ್ತು. ಮರುಕ್ಕಣ ಜಲ ಪ್ರಭರ್ಯ ಆದಂತೆ ನದಿಯೆಲ್ಲ ನೋರೆ ಎದ್ದು ಮೈಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹಳದಿ ಪಟ್ಟಿಗಳು ಸುತ್ತಿಬಂದವು. ಹಾವುಮೀನು ಸುರುಳಿ ಬಿಜ್ಞ ಓಡಿಹೋದ ಕೂಡಲೇ ದಿಗ್ಬಂತನಾದ ಮೇಸ್ತಿ ಮಗ ನೇರ ಮನೆಗೆ ಓಡಿಬಂದ. ಮೃಗೆಲ್ಲಾ ಮೀನ ಲೋಕೆ ಮುತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಅವನನ್ನು ನೋಡಿಯೇ ಮೇಸ್ತಿಗೆ ಏನು ನಡೆದಿರಬಹುದೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು.

ಅವನು ಸ್ವಾನ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸುವುದರೊಳಗೇ ಮೈ ಬಿಸಿ ಏರಿ ಜೆಳಿಜ್ಞರ ಹಿಡಿಯಿತು. ಹತಾತ್ಮಾಗಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಆಕಸ್ಮೀಕ್ಕಿದಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಬಲವಾದ ಮಾನಸಿಕ ಆಘಾತ ಉಂಟಾಗಿತ್ತು. ಜ್ಞರದಲ್ಲಿ ಮೀನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿ ಜೀರಿ ಕನವರಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಎಪ್ಪು ಜೀಷಧ ಮಾಡಿ ಯಾವ್ಯಾವ ದೇವರಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡರೂ ಜ್ಞರ ಇಳಿಯದೆ ಅವನು ಸತ್ತೇ ಹೋದ.

“సోడి ఇంధా ఇళివయస్సుల్లి కేగే బంద మగ హోరటుహోదరే నాను యాతక్కగి దుడియలి! యారిగంత సంపాదనే మాడలి హేళి? అవను సత్త మేలే అవతే శొనే నాను కెలసక్కే హోగిద్దు” ఎందు చీంక్రమేసి హేళి మత్త గంభీరవాగి గాళ హిడిదుశోండు హోళే దిట్టిసుత్తా కుళిత.

ఒందు హావుమీను ఒబ్బర సావిగే కారణవాయ్యిందు నాను కేళిద్దు అదే మోదలు. యారయార సావు యావ్యాపుదరల్లిరుతే ఎందు ఆశ్చర్యా ఆగుతే! చీంక్రమేసి హేళిద హాగే హదిస్సేదు అడి ఉద్దద హావు మీను ఇరువుదు హౌద ఎందు తుంబా జనద హత్తిర నాను విచారిసిదే. ఎల్లా హౌదంతే! ఆ సంతేగే బందిత్తంతే! ఈ ఉార్చల్లి హిడిద్రంతే! ఎందు హేళువవరే హోరతు కణ్ణారే కండెవు అందవరు ఇల్ల.

ఒమ్మే కువెంపురవర “నేనపిన దోఇణి” గ్రంథ ఓదుత్త అవరు జిక్కివరిద్దాగ భారి దొడ్డ హావుమీను హిడిద ఘటనే ఓదిద. కుకొహలదింద అవర బళి హబ్బావినంధ హావుమినిన ఒగ్గే ఏనాదరూ గొత్త ఎందు కేళిదే. “నాను జిక్కివరిద్దాగ కేళిద్దేవు అష్టే అదు నదిగళ హత్తిరద మనెగళిగే రాత్రి బందు శోఇ హిడియుత్తదంతే! ఒడ్డు సుత్త బూది హాకిదరే అదు సిక్కిబీళుత్తదే అన్నుత్తిద్దరు” ఎందు హేళిదరు. చీంక్ర హేళిద వృత్తాంతవన్నే తడ్డుత్తాగి తందెయవరూ హేళిద్దరు. హాగాదరే ఇష్టువఁశగళవరగూ ఇష్టుందు వ్యాపకవాగి ప్రచారదల్లిరువ వదంతి కేవల కట్టుకతేయే? కుదురెముఖిదింద బిడుత్తిరువ కల్పుత్తగళిగే సిక్కి ఆ మీను నివాంత ఆగదిద్దరే చీంక్రమేసి హేళిద హాగే ఒందల్ల ఒందు దిన నమగే అదు సిక్కితేనోఇ.

లేఖకర పరిచయ : కె.పి. పూర్వజంద్ర తేజస్సి (1938) అవరు కన్నడద కెతెగారరూ కాదంబరికారరూ ఆగి జనమన్నణే పడేదిరువరు. భారతదల్లిద్దాగ బేటి అనుభవగళన్న బరేదు ఖ్యాతనాద ఇంగ్లీష్ లేఖక కేన్నితో అండరోసన్నన కృతిగళన్న అవరు అనువాదిసిద్దారే. అండమాన్ మేలే ప్రవాస కథన బరేదిద్దారే. అబజారిన హోస్టాఫీసు అవర ముఖ్య కథాసంకలన. ‘నిగూఢమనుష్టరు’, ‘శిరుగూరిన గయ్యాళిగళు’ అవర శిరుకాదంబరిగళు. ‘కవాచ లోఇ’, ‘జిదంబర రహస్య’, ‘జుగారిక్షుస్’ అవర కాదంబరిగళు. తేజస్సియవరు హదిహరెయద ఓదుగ వలయదల్లి బహళ జనప్రియరాగిద్దు తమ్మ పరిసర బరేవగళింద. ‘పరిసరద కతె’, ‘కాడిన

ಕರೆಗಳು’, ‘ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಹಕ್ಕಿಗಳು’, ‘ಪ್ಲೇಯಿಂಗ್ ಸಾಸರ್», ಮುಂತಾಗಿ ಅವರು ಕಳೆದ ಹದಿನ್ಯೇದು ವರುಷಗಳಿಂದ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವ ಪರಿಸರ ಕುರಿತ ಬರೆಹಗಳು ಹದಿಹರೆಯದ ಓದುಗರನ್ನು ಸೇಳಿದೆ. ನಿಸರ್ಗದ ನಿಗೂಢಗಳ ಹುಡುಕಾರ, ಪ್ರಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಸ್ತೃಯ, ಅವರ ಬರೆಹಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟತೆ, ಮಾನವೀಯತೆ, ವಿಚಾರವಂತಿಕೆ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನುಳ್ಳ ಹೊಸ ತಲೆಮಾರನ್ನು ರೂಪಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದು ಅವರ ಬರೆಹದ ಒಳ ತುಡಿತವಾಗಿದೆ.

ಪದಕೋಶ : ಪ್ರಮೇಯ=ಕಾರಣ, ಅಭಿ=ಜಲಪಾತ, ಇತ್ತಿತ=ವಿವರಿತ, ತೋಳಿ=ದೇಹದ ಮೇಲಿನ ಅಂಟುದ್ರವ, ರುಖ್ನ=ಧ್ವನಿ ಮತ್ತು ಯೋಗದ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಒಂದು ಪಂಥ, ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿದೆ. ಕಿಳ್ಳಕ್ಕಾರೆ=ಮೀನು ಹಕ್ಕಿ ಹಿಡಿಯತ್ತ ಉರಿಂದ ಉರಿಗೆ ಜಲಿಸುವ ಅಲೆಮಾರಿ ಸಮುದಾಯ, ಕಂಟಿ=ದೇಶಿ, ಸ್ಥಳೀಯ, ಮಂಡ-ತಲೆ ಒಡ್ಡಿ ಹಿಂದಿ ಹಾಗೂ ಹೋಳಿಗಳನ್ನು ಕೂಡುವ ದೊಡ್ಡಿ,

ಮೂರಕ ಓದು :

1. ಮೂರಾಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ಸಿ ಅವರ ‘ಪರಿಸರದ ಕರೆ’, ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಹಕ್ಕಿಗಳು’, ‘ವಿಸ್ತೃಯ 1’ ಹಾಗೂ ‘ವಿಸ್ತೃಯ 2.
2. ಎನ್. ವಾಸುದೇವ ಅವರು ಪ್ರಜಾವಾಣಿಯ ಭಾನುವಾರದ ಮರವಣಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವ ‘ವಿಜ್ಞಾನ ವಿನೋದ’ ಎಂಬ ಅಂಕಣ

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

1. ಹಾವು ಮೀನಿನ ದೆಸೆಯಿಂದ ಜೀಂಕ್ರಮೇಸ್ಟಿ ಮಗನನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಪ್ರಸಂಗ ವಿವರಿಸಿ
2. ಜೀಂಕ್ರಮೇಸ್ಟಿ ಹೇಳಿದ ಭದ್ರಾನದಿಯ ಹಾವು ಮೀನು ಕುರಿತ ದಂತಕರೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
3. ಜೀಂಕ್ರಮೇಸ್ಟಿ ಜಲಪಾತದ ಬಳಿಯಿರುವ ಮೀನುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ್ದ ಸಂಶೋಧನೆ ವಿಶೇಷಿಸಿ.

~ * ~ * ~ * ~

ತ್ರಿಪದಿಗಳು

-ಜಾನಪದ

ಅಶಯ :

ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪದಿಗಳಿಂದೇ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನ. ಇವು ಮುಕ್ತಕೆಗಳಂತೆ ಸುಂದರವಾಗಿದ್ದು, ಶ್ರೀಸಾಮಾನ್ಯರ ಅಪಾರ ಜೀವನಾನುಭವ ಹಾಗೂ ಬದುಕಿನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡ ಸಮುದಾಯದ ಜೀವನ ಕ್ರಮಗಳು, ಇಲ್ಲಿನ ಸಂಬಂಧಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ತ್ರಿಪದಿಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಸೃಜನಶೀಲತೆಯು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜೀವನದ ಲಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಜನಪದರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪರಂಪರೆಯ ಜೀವನ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿನ ಶೀಸ್ತ ಇವುಗಳಲ್ಲಿದೆ.

ಮಗುವಿನ ಅಳು, ನಗು ಬದುಕನ್ನು ಆವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿ, ಅವೆಲ್ಲವೂ ಮಗುವಿನ ತಂದೆ ತಾಯಿಯರಿಗೆ ನೀಡುವ ಸಂಶೋಷಣೆ ಕಾವ್ಯವಾಗಿ ಹರಿದಿರುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ಸುತ್ತಲಿನ ಲೋಕವನ್ನು ತದೇಕಚಿತ್ತದಿಂದ ಗಮನಿಸುವುದು
ಸಂಶೋಧನೆಯ ಮೊದಲ ಮಜಲು ಆದರೂ, ಅದು ಬದುಕಿನ
ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಹಂತವೂ ಆಗಿದೆ.

ಬೆಳಗಾಗ ನಾನೆದ್ದ ಯಾರ್ಥಾರ ನೆನೆಯಾಲಿ
ಬಳ್ಳ ಜೀರಿಗೆ ಬೆಳೆಯೋಳಿ । ಭೂಮಿತಾಯ
ಎದ್ದಂದು ಘಳಿಗೆ ನೆನೆದೇನ || 1 ||

ಮುಂಗೋಳಿ ಕೂಗ್ಯಾವು ಮೂಡಲು ಕೆಂಪೇರ್ಯಾವು
ನಾರಾಯಣಸ್ಥಾಮಿ ರಥವೇರಿ । ಬರುವಾಗ
ನಾವೆದ್ದು ಕೈಯ ಮುಗಿದೇವ || 2 ||

ಬೆಳ್ಳಾನೆ ಬೆಳಗಾಗಿ ಬೆಳ್ಳಿ ಮೂಡಲವಾಗಿ
ಒಳೆಂಬೆಂಬೆ ಏನು ಗರಿಗೆದರಿ । ಆಡ್ಯಾವ
ಗರತಿ ಗಂಗವ್ಯಾನ ಉಡಿಯಾಗ || 3 ||

***

ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋದಣ್ಣ ಉಟಕ್ಕೆ ಬರಲೀಲ್ಲ
ತೋಟದಾ ಹೂವ ತಲೆತುಂಬಿ | ಮುಡಕೊಂಡು
ಉಟದ್ದಂಬಲವ ಮರೆತಾನ
|| 4 ||

ತೊಟ್ಟಿಲ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ತೌರುಬಣ್ಣ ಉಟ್ಟಿಕೊಂಡು
ಅಪ್ಪ ಕೊಟ್ಟಿಮೈ ಹೊಡಕೊಂಡು | ತಂಗ್ಯವ್ವ
ತಿಟ್ಟತ್ತಿ ತಿರುಗಿ ನೋಡ್ಯಾಳು
|| 5 ||

***

ಅಳುವ ಕಂದನ ತುಟಿಯ ಹವಳದ ಕುಡಿಹಂಗ
ಕುಡಿಹಬ್ಬ ಬೇವಿನವಸಳಂಗ | ಕಣ್ಣೋಟ
ಶಿವನ ಕೈ ಅಲಗು ಹೊಳೆದ್ದಂಗ
|| 6 ||

ತೊಟ್ಟಿಲೊಳಗಿನ ಕಂದ ತೋಳುಬೀಸುವ ಚಂದ
ರಟ್ಟಿ ನೊಂದಾವು ಎಲೆ ಕಂದ | ನಿಮ್ಮವ್ವ
ದೃಷ್ಟಿ ಮುರಿಲಾಕ ಅರಿಯಳು
|| 7 ||

ಆಡಿ ಬಾ ನನ ಕಂದ ಅಂಗಾಲ ತೊಳೆದೇನ
ತೆಂಗಿನ ಶಾಯ ಎಳನೀರ | ತಕ್ಕೊಂಡು
ಬಂಗಾರ ಮಾರಿ ತೊಳೆದೇನ
|| 8 ||

ಅತ್ತರೆ ಅಳಲವ್ವ ಈ ಕೂಸು ನನಗಿರಲಿ
ಕೆಟ್ಟರೆ ಕೆಡಲಿ ಮನಗೆಲಸ | ಕಂದನಂಥ
ಮಕ್ಕಳಿರಲವ್ವ ಮನ ತುಂಬ
|| 9 ||

ಕೂಸು ಇದ್ದ ಮನಗೆ ಬೀಸಣಿಕೆ ಯಾತಕೆ
ಕೂಸು ಕಂದಯ್ಯ ಒಳ ಹೊರಗ | ಆಡಿದರ
ಬೀಸಣಿಕೆ ಗಾಳಿ ಸುಳಿದಾವ
|| 10 ||

ಕಾಡಿಗ್ರಜ್ಜಿದ ಕಣ್ಣ ತೀಡಿ ಮಾಡಿದ ಹುಬ್ಬಿ
ಮಾವಿನ ಹೋಳು ನಿನ ಕಣ್ಣಾ ಕಂದಯ್ಯ
ಮಾವ ಬಣ್ಣೇಸಿ ಕರೆದಾನ

|| 11 ||

ನನ್ನಯ್ಯನಂಥೋರು ಹನ್ನೆರಡು ಮಕ್ಕಳು
ಹೋನ್ನೇಯ ಮರದ ನೆರಳಲಿ ಆಡುವಾಗ
ಸನ್ಯಾಸಿ ಜಪವ ಮರೆತಾನು

|| 12 ||

ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು :

1. **ತ್ರಿಪದಿ** : ತ್ರಿಪದಿ ಮೂರು ಸಾಲಿನ ಪದ್ಯ ಜಾತಿ. ಅಚ್ಚಿಗನ್ನಡದ ದೇಶೀ ಭಂದೋ ಪ್ರಕಾರ. ತ್ರಿಪದಿಯ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೇಳಿದವರು ನಾಗವರ್ಮ. ತ್ರಿಪದಿಯನ್ನು ತ್ರಿಪದಿ, ತಿಪದಿ, ತ್ರಿಪದಿಕಾ, ತ್ರಿಪದೆ ಎಂಬ ನಾನಾ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ತ್ರಿಪದಿಯನ್ನು ಹಳಗನ್ನಡ, ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಉದಾ: ಕಪ್ಪೆ ಅರಬಟ್ಟನ ಶಾಸನ, ರನ್ನು, ಜನ್ನು, ನೇಮಿಚಂದ್ರ, ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯ ವಚನಗಳಲ್ಲಿ, ಷಡ್ಕರಿಯ ರಾಜಶೇಖರ ವಿಳಾಸ, ಸರ್ವಜ್ಞನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ಮಹಾಕಾವ್ಯವೇನಿಸಿದ ಜಯದೇವ ತಾಯಿ ಲಿಗಾಡೆಯವರ “ಸಿದ್ಧರಾಮೇಶ್ವರ” ಪುರಾಣವು ತ್ರಿಪದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ರಚಿತವಾಗಿದೆ.

ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪದಿಗಳು ವಿಮುಲವಾಗಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ. ಜನಪದರು ತಮ್ಮ ಸುಖ-ದುಃಖ, ನೋವು-ನಲಿವು, ಸರಸ-ವಿರಸ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತ್ರಿಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾ: ಪಂಚ ಭೂತಗಳ ಆರಾಧನೆ, ದೃವ ಭಕ್ತಿ, ಮಾತೃವಾತ್ಸಲ್ಯ, ಅಣ್ಣ-ತಂಗಿಯರ ಅನನ್ಯ ಪ್ರೇಮ, ತವರು ಮನೆಯ ಹಿರಿಮೆ, ಬಾಣಂತನ, ಅತ್ಯೇ ಮನೆಯ ಕಷ್ಟಗಳು, ಹಣ್ಣಿ ಮಗಳ ಸ್ವೇಹ, ಪ್ರೀತಿ, ತಾಗ ಗುಣಗಳು-ಹೀಗೆ ಅಪಾರವಾದ ವಿಚಾರಗಳಿಂದ ಜನಪದ ತ್ರಿಪದಿಗಳು ಅಕ್ಷಯ ಪಾತ್ರೆಯಾಗಿದೆ.

2. **ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ** : ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಅನುಭವ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಯೆಂದಿಗೆ ಸಹಜ ಸೂಳಿಕೆಯಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮೆದ ನುಡಿ ಮುತ್ತು ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯವೇ ಮೂಲ ಪ್ರೇರಕ. ಅದರಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳಿಗೆ ಅಗ್ರಸಾಧನ, ಭಾವ ದೀಪ್ತಿ, ಪರಿಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಗೊಂಡ ಈ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು ಲಂಯಬಧ್ಯವಾಗಿದ್ದ, ದೃಂಢಿನ ಬದುಕಿನ ಪ್ರತೀಕಗಳಾಗಿವೆ. ಗೇಯತೆ, ಸಮೂಹ ಸೃಷ್ಟಿ ಲೋಕಾನುಭವ ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣ. ಪರಂಪರೆಯಿಂದ

ಮೌಲಿಕವಾಗಿ ಹರಿದು ಬಂದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಕಾರ. ಮೂಲ ಕರ್ತೃವಿನ ಅರಿವಿರದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿನ ಸಹಜ ಪಾಠಾಂತರಗಳೇ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಇವು ಜನರ ಭಾವಕೋಶದ ಭಾಗ ಹಾಗೂ ಜೀವನಾನುಭವದ ಸಾರಸಂಗ್ರಹವಾಗಿದ್ದು, ಮುಕ್ತಕಗಳಂತೆ ಬಿಡಿ ರಚನೆಗಳಾಗಿವೆ. ಜನಪದ ಗೀತೆಗಳು ಮೌಲಿಕತೆ, ಸಮೃದ್ಧತೆ, ವೈವಿಧ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯಿಂದ ವಿಶ್ವಮಾನವಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಜನಪದ ಶ್ರೀಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತೃವಾಸ್ತ್ವ ಹೇಗೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ?
ಅಥವಾ
2. ಜನಪದ ಶ್ರೀಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ತಾಯಿ-ಮಗುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಶೇಷಿಸಿ.

~ * ~ * ~ * ~

ಭಾಗ - 2 : ಕೌಶಲ್ಯ

ಕೌಶಲ್ಯ

ನಿರಂತರವಾದ ಅಭ್ಯಾಸದಿಂದ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದು ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದನ್ನು ಕೌಶಲ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಡುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಅನುಭವದಿಂದಲೇ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೌಶಲ್ಯವೆಂದರೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ, ಪರಿಣತಿ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಪ್ರಮೀಳಾತೆ, ಪ್ರತಿಭೆ ಎಂದೆಲ್ಲ ಅರ್ಥವಿದೆ.

ಭಾಗ 2 ಕೌಶಲ್ಯ

ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೆ ಸೂಚನೆ

1. ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಲು ಹೇಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಅಭ್ಯಾಸ- ಈ ಭಾಗ ಆಗಿದೆ.
2. ಇದರಲ್ಲಿ ಮಾತು, ಬರಹ ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆ- ಎಂಬ ಮೂರು ಭಾಗಗಳಿವೆ.
3. ಭಾಗ-1 ಕೌಶಲ್ಯ ಭಾಗವು 30 ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.
4. ಅಭಿವೃತ್ತಿಗಳು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಭಿನ್ನ. ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಂದು ಅಭಿವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತಿ ಪಡೆದಿದ್ದರೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಇನ್ನೊಂದು ಅಭಿವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತಿ ಪಡೆದಿರಬಹುದು. ಇಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿ ವಿಶೇಷವಾದ ಗುಣವನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಕೌಶಲ್ಯದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು.
5. ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಅರಿತಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ, ಬರಹದಲ್ಲಿ,

ಇನ್ನಿತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತರಗತಿಯ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿಯೇ ಬಳಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

6. ಪ್ರತಿ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯು ಕೌಶಲ್ಯವಾಗುವಲ್ಲಿ ಅದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರಲು ಯಾವ ಯಾವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಅಧ್ಯಾಪಕರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ, ಅದನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಳಸುವಂತೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಬೇಕು.
7. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇರುವಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ, ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ, ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ತಮ್ಮ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
8. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರು 5 ಅಥವಾ 8 ಅಥವಾ 10 ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ಒಡೆದು (ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತ), ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಅಥವಾ ಇಬ್ಬರು ಅವರಲ್ಲಿಯೇ ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡು ವಿಷಯವನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ದೊರಕುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
9. ಯಾವ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂಬ ಸೂಚನೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಈ ವಿಷಯವನ್ನೇ ಕುರಿತು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ವಿಷಯದ ಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ಅಭಿವೃತ್ತಿಯ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡುವಂತೆ ಇರಬೇಕು. ಉದಾ: ಸಿ ಎನ್ ಆರ್ ರಾವ್

ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡ ವಿಶೇಷ ಅಂಶಗಳೇನು? ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲು ನೀವು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಸಿದ್ಧತೆಗಳೇನು? ಇಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಾರೆ.

10. ಮುಂದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದ ಸಂವಹನದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಲು, ವಿಷಯವನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಮುಟ್ಟಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಬಳಕೆಯ ಭಾಷೆ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಲದು. ಅದರೊಡನೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗಿಂತ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸೃಜನಶೀಲವಾಗಿ ಭಾಷೆ ಬಳಸುವಂತಾಗಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಾವು ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಉಂಟಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಕೌಶಲ್ಯದ ಭಾಗವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

1. ಮಾತಿನ ಕೌಶಲ್ಯ

‘ಸಂಪಹನ’ ಇಂದಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ ಮಾತು ಸಂಪಹನದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಹಾಗೂ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ‘ಮಾತುಬಲ್ಲವನಿಗೆ ಜಗತ್ತಾವಿಲ್ಲ; ಉಟಬಲ್ಲವನಿಗೆ ರೋಗವಿಲ್ಲ’ ಎಂಬ ಗಾದೆಯಂತೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಫಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮಾತಿಗೆ ಮಹತ್ವವಿದೆ.

ಇಂದಿನ ವ್ಯವಹಾರಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾತು ಬಂಡವಾಳದ ಸ್ವರೂಪ ಪಡೆದಿದೆ. ಮಾತು ಕೇವಲ ಒಂದು ಕಲೆ ಅಥವಾ ಶಬ್ದಗಳ ಜೋಡಣೆ ಅಲ್ಲ. ಅದು ವೈಕೀಕ್ಯ ಜೀಂತನೆ, ಭಾವನೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರತೀಕ, ಸಂಬಂಧಗಳ ಸೇತುವೇ-ಹೀಗೆ ತನ್ನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಇಂದಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾತಿನ ಕೌಶಲ್ಯದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಪದವಿ ತರಗತಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಬರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ವೃತ್ತಿಯೂ ಸವಾಲಿನ ಕೆಲಸ ಆಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಬಳಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹಿತರೊಂದಿಗೆ ಬಳಸುವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲು ಬಾರದು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಬಳಸುವ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅದನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಪದವಿ ಪಠ್ಯದ ಭಾಗ-2 ರಲ್ಲಿ ಮಾತಿನ, ಬರಹದ ಕೌಶಲ್ಯದ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪಡೆಯಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮೊದಲ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ‘ಮಾತಿನ ಕೌಶಲ್ಯ’ದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಲು ವಿಷಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಾತಿನ ಕೌಶಲ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗಳ ಅವಧಿಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಮೂರು ವಿಷಯಗಳು ಪ್ರತಿ ವಿಭಾಗಕ್ಕೂ ಇವೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ 5 ಅಥವಾ 7 ನಿಮಿಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು 7 ಅಥವಾ 10 ಜನರ ಒಂದು

ಗುಂಪನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ, ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬರು ಅಥವ ಇಬ್ಬರು ವಿಷಯವನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಬೇಕು. ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಂಡಿಸುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಉಂಟಾದ ಗೊಂದಲ, ವಿಷಯ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸಿದ ಸಾಳು, ವಿಷಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸುವಾಗ ಉಂಟಾದ ಅವರ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ.

ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆಯೇ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಕೇಳಲಾಗುವುದು.

- ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನೀವು ಹೇಗೆ ಮಾರ್ವ ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ.
- ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಹೆದರಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರಿ.

ಈ ಮಾದರಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಬಗ್ಗೆ, ಮಾತನಾಡುವಾಗ ತಮ್ಮ ಮನಃಸ್ಥಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಾತಿನ ಕೌಶಲ್ಯದ ಹಿಂದೆ ಇರುವ ಉದ್ದೇಶ.

ಸಂಪರ್ಕ ಭಾಷೆಯ ಸ್ವರೂಪ:

ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೌಶಲ್ಯವು ಎರಡು ರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು. ಒಂದು ಮಾತಿನ ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತೊಂದು ಬರವಣಿಗೆಯ ಕೌಶಲ್ಯ.

ಮಾತಿನ ಕೌಶಲ್ಯ ಎಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನ ಮೂಲಕ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ, ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಅನಿಸಿಕೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

1. ಸ್ವಷ್ಟತೆ-ನಿಶಿರವಾದ ಉಚ್ಛಾರಣೆ ಮತ್ತು ಸರಿಯಾದ ಶಬ್ದ ವಲಯವು ಸಂದೇಶವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಲುಪಿಸಲು ಸಹಾಯಕ.
2. ಪದ ಸಂಯೋಜನಾ ನಿರ್ಮಣತೆ ಮತ್ತು ನಿರಗತತೆ- ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸೂಕ್ತ ಪದಗಳ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಮಾತುಕತೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಸಹಾಯಕ.

3. ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ-ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿರಬೇಕು ಹಾಗೂ ಧ್ಯೇಯ ವಿರಬೇಕು.
4. ಧ್ಯಾನಿಯ ಏರಿಳಿತ- ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಬಳಸುವ ಶಬ್ದದ ಧ್ವನಿಗಳ ಏರಿಳಿತಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಿತ್ರತೆ.
5. ಅನ್ವಯ ಭಾವ-ಮಾತನಾಡುವಾಗ ದೇಹ, ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ನೋಟ ನಿಮ್ಮ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತಿರಬೇಕು.

ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯದ ಮಂಡನೆಯ ಭಾಷೆ:

ಇವೆಲ್ಲವೂ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು. ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕುರಿತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಓದುತ್ತಿರುವ ಪದವಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ವಿಚಾರಗಳು ಯಾವುವು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಮೂಡುತ್ತದೆ.

ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಇವೆ:-

1. ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಹೊಸ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಭಾಷೆ ಬಳಕೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾ: ಸಾಪೇಕ್ಷ ಸಿದ್ಧಾಂತ, ವಿಕಾಸ ವಾದ ಇವು ಜಗತ್ತನ್ನು, ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರವನ್ನು ಅರಿಯುವ ಕ್ರಮವನ್ನೇ ಬದಲಾಯಿಸಿದವು. ಇಂತಹ ಹೊಸ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಹೊಸ ಪದಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಪದಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ನಂತರವೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು.
2. ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವಾಗ, ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳು ರೂಪು ತಳೆಯುತ್ತವೆ. ಮೇಲೆ ನಮೂದಿಸಿದ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಎನ್ನುವ ಪದವು ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದವಾಗಿ (technical term) ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇವು ಪ್ರತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೂ ಹೊಸವು. ಇವುಗಳ ಸ್ವಷ್ಟ ಅರಿವು ಅಗತ್ಯ.
3. ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಹೊಸ ತರ್ವಾಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತವೆ. ಆಗ ಹೊಸ ಚಿಂತನೆ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯವಾಗುತ್ತದೆ.

4. ಇನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸುವ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಖಚಿತವಾಗಿರೇಕು, ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿರೇಕು, ಯಾವುದೇ ಗೊಂದಲಕ್ಕೆ ಆಸ್ತದ ಮಾಡಿಕೊಡಬಾರದು.
5. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಭಾಷೆಯು ವರ್ಣನಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಭಾಷೆಯು ನೇರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ, ವಿಷಯದ ಸಂವಹನವೇ ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ.

ಈ ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ (ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂವಹನ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ವ್ಯೇಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಸಂವಹನದ ಭಾಷೆ) ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾದ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯ ಮಂಡಿಸಿ. ಈ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇನ್ನಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ವಿಷಯ ಮಂಡಿಸಬೇಕು.

ಮಾತಿನ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಅಳವಡಿ ಕೊಂಡು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯಗಳು:

ಸಿ.ವಿ.ರಾಮನ್ (1888-1970)

ಬೆಳಕಿನ ಚೆದರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ನಡೆಸಿದ ಅವಿಷ್ಯಾರಕಾಗಿ 1930ರಲ್ಲಿ ಭೌತವಿಜ್ಞಾನದ ನೋಬೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ ಜಂದ್ರೇವಿರ ವೆಂಕಟರಾಮನ್ ತಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಶೋಧನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿತದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದರು. 1933 ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಆಗಮಿಸಿ ಅದರ ಭೌತವಿಜ್ಞಾನ ವಿಭಾಗದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಅನಂತರ ತಾವೇ ಸಾಫ್ಟೀಸಿದ ರಾಮನ್ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ದ್ವಿರೇಕರ್ ಆದರು.

ದೃಕ್ ಹಾಗೂ ಶ್ರವಣ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತ ವಾದ್ಯಗಳ ಭೌತ ವ್ಯೇಜ್ಞಾನಿಕ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗೆಗೂ, ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಿ ತುಂಬ ಮಹತ್ವಮಾಣ ಕಾಣಿಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಸಮುದ್ರ ಹಾಗೂ ಆಕಾಶದ ನೀಲಿ ವರ್ಣದಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿ ಅವರ ಆಸಕ್ತಿ ದೃಷ್ಟಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿತು. ನೀರಿನ ಅಳಾಗಳ ಬೆಳಕನ್ನು ಚೆದರಿಸುವುದೇ ಈ ನೀಲಿವರ್ಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಎಂಬ ತೀವ್ರಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಈ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಫಲವಾದ ರಾಮನ್ ಪರಿಣಾಮವು ಸುಮಾರು 2000 ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಂಯುಕ್ತಗಳ ಆಂತರಿಕ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ನೇರವಾಯಿತು. ಲೇಸರ್ ಆವಿಷ್ಯಾರಕವಾಗಿರುವ ಈಗಂತೂ ರಾಮನ್

ಪರಿಣಾಮ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಪರದಾನವಾಗಿದೆ. ಅವರು ರಾಮನ್ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಅವಿಷ್ಯರಿಸಿದ ದಿನವನ್ನು (ಫೆಬ್ರವರಿ 28) ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ದಿನವನ್ನಾಗಿ ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ರಾಮನ್ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲು ಹೇಗೆ ಸಿದ್ಧತೆ ನಡೆಸಿದಿರಿ?
2. ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರಾ?
3. ರಾಮನ್ ಅವರ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲು ಯಾವ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸಿದಿರಿ?

ವಿಶೇಷರಯ್ಯ, ಮೋಕ್ಷಗುಂಡಂ:

1860–1962. ಖ್ಯಾತ ಎಂಜಿಯರ್; ದಕ್ಕು ಆಡಳಿತಗಾರ ಮತ್ತು ನಿರ್ಘಾಮಕರ್ಮಿ; ದೇಶಭಕ್ತ, ಶಿಸ್ತ ಮತ್ತು ದಕ್ಕತೆಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಹೆಸರಂತಿದ್ದ ವಿಶೇಷರಯ್ಯನವರು ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮುದ್ದೇನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ 1860 ರ ಆಗಸ್ಟ್ 27 ರಂದು ಜನಿಸಿದರು. ಪಂಡಿತ ಶ್ರೀನಿವಾಸಶಾಸ್ತ್ರಿ ಇವರ ತಂದೆ, ತಾಯಿ ವೆಂಕಟಲಕ್ಷ್ಮೀ. ವಿಶೇಷರಯ್ಯನವರಿಗೆ 15 ವರ್ಷ ವಾಗಿದ್ದಾಗ ತಂದೆ ಶೀರಿಕೊಂಡರು. ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರದ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಯರ್ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಮುಗಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸೋದರಮಾವ ಎಚ್.ಆಮಯ್ಯನವರ ಜೊತೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದು 1875 ರಲ್ಲಿ ವೆಸ್ಟಿಂಗ್‌ನ್ ಮಿಷನ್ ಪ್ರೈಥಾಲೆಗೆ ಸೇರಿದರು. ವಿಶೇಷರಯ್ಯನವರು ಸೆಂಟ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಅಂದಿನ ಮಹಾರಾಜರ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಮುದ್ದಾಯ್ಯನವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ರೀತಿ ಪಾಠ ಹೇಳಿಸಿಕೊಂಡ ನಂಜಪ್ಪನವರು ಮುಂದೆ ರಾಜ್ಯದ ಸೀನಿಯರ್ ಸರ್ಕಾರ್ ಆಗಿ ಹೆಸರು ಪಡೆದರು. ವಿಶೇಷರಯ್ಯನವರು 1881 ರಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎ.ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಉನ್ನತ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಸುಮಾಡಿದರು. ಕಾಲೇಜಿನ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಾಗಿದ್ದ ಚಾಲ್ನ್ ವಾಟರ್ಸ್ ಅವರ ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನ ಶಿಷ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಇವರಿಗೆ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರು ವೆಬ್‌ಸ್ಟರ್ ನಿಫಂಟನ್ನು ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು; ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಓದಲು ಅವರೇ ಪ್ರೌತ್ಸಾಹಿಸಿ ಆಗಿನ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದ ದಿವಾನರಾಗಿದ್ದ ರಂಗಾಚಾಲ್ಯ ಅವರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು ಸರ್ಕಾರದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿವೇತನ ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ವಿಶೇಷರಯ್ಯನವರು ಪುಣೆಯ ಸೈನ್ ಕಾಲೇಜನನ್ನು ಸೇರಿ ತಮ್ಮ 23ನೇಯ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್.ಸಿ.ಇ.

ಮತ್ತು ಇ.ಸಿ.ಇ.ಎಲ್. ಎಂಜನಿಯರಿಂಗ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು 1883 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸುಮಾಡಿ ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೇ ಪ್ರಥಮ ಸಾಫ್ಟ್ ಗಳಿಸಿದರು.

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು 1884 ರ ಮಾರ್ಚ್‌ನಿಂದ ಮುಂಬಯಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಎಂಜನಿಯರ್ ಆಗಿ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಜೀವನವನ್ನಾರಂಭಿಸಿದರು. ಮಣೆಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿದ್ದಾಗಲೇ ಇವರಿಗೆ ಚಿಕ್ಕಬಳಾಪುರದ ರಾಮಚಂದ್ರಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಮಗಳು ಸರಸ್ವತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿ ವಿವಾಹವಾಗಿತ್ತು. ಅತ್ಯೆಯು ಸೋಸೆಯನ್ನು ಸಾವಿತ್ತಿ ಎಂದು ಕರೆದರು. ಸಾವಿತ್ತಿ 20-3-1888ರಲ್ಲಿ ತೀರಿಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಎರಡನೆಯ ವಿವಾಹ 20-3-1889ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಗೀವೇಪುರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಈಕೆಯೂ ತೀರಿಕೊಂಡಳ್ಳು. ಆಗ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದವರ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಮಣಿದು ಮೂರನೆಯ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿಬಂತು. ಈ ಮದುವೆಯೂ ಇವರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸುಖ ತರಲಿಲ್ಲ. ಆಕೆಯನ್ನು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ತ್ಯಜಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಇಡೀ ಜೀವನವನ್ನೆಲ್ಲ ಏಕಾಗಿಯಾಗಿಯೇ ಕಳೆದು ಮುಟ್ಟಿನ ಕೊನೆಯ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರ ಒತ್ತಡದಿಂದಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮನ್ನು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮನೆಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡರು.

ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಧೂಲಿಯಾ ನಗರಕ್ಕೆ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ 27-12-1887 ರಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರನ್ನು ಕಂಡು ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿದರು. ಸೂರತ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಹೇಳೆ 1889 ರಲ್ಲಿ ಮಣೆಗೆ ವರ್ಗವಾಗಿ ಬಂದರು. ಪಂಜ್ರಾ ನದಿಯಿಂದ ದತಾರಿ ಹಳ್ಳಿಗೆ ‘ಸೈಫನ್’ ಕೊಳ್ಳಲೇ ಹಾಕಿ ನೀರು ಒದಗಿಸುವ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿದರು. ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ 20 ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ತಮ್ಮ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದಾಗಿ ಮೊದಲ ದರ್ಜೆಯ ಎಂಜಿಯರ್ ಆದರು. ಸಿಂಧ್ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನು ಸಿಂಧೂ ನದಿಯಿಂದ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ನದಿಯ ಬಗ್ಗಡ ನೀರನ್ನು ಶುದ್ಧ ಮಾಡಲು ಆಗತಕ್ಕ ಅಪಾರ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ನದಿ ದಡಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಶುದ್ಧ ನೀರನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದಲೂ ಇವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಹೆಸರು ಬಂತು. ಹಾಗೆಯೇ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ತಪತಿ ನದಿಯಿಂದ ಸೂರತ್‌ಗೆ ನೀರೋದಗಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದರು.

ಈ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಶೈಲಿನ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಮಣೆಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ

ವಿಡಕವಾಸಲಾದ ಘೈರ್‌ ಜಲಾಶಯದ ಕೋಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಫಿಸಿದರು. ಮುಂದೆ ಇದೇ ಮಾದರಿಯ ಕವಾಟಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಲಿಯರ್‌ನ ಟಿಗ್ರೂ ಅಣಕಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣರಾಜಸಾಗರ ಅಣಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಯಿತು. 1904ರಲ್ಲಿ ಸಿಂಧ್ ಒಳಗೊಂಡ ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಸ್ವಾನಿಟರಿ ಎಂಜಿನಿಯರಾಗಿ ನೇಮಿತರಾದರು. ಆ ಹುದ್ದೆಗೆ ಬಂದ ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಇವರೇ ಮೋದಲಿಗರು. ಅದುವರೆಗೂ ಆ ಹುದ್ದೆ ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೀಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲಂಡನ್‌ನ ಸಿವಿಲ್ ಎಂಜಿನಿಯರ್‌ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಆಯ್ದುಯಾದರು. ಸಿಮ್ಲಾದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ನೀರಾವರಿ ಎಂಜಿನಿಯರುಗಳ ಸಮ್ಯೇಳನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರೌಢ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಓದಿದರು. ಮುಂಬಯಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ನಿಯಮಾವಳಿ ರೂಪಿಸುವ ಮಂಡಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಇವರನ್ನು ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿತು. ಗೋಪಾಲ ಕೃಷ್ಣ ಗೋಪಿಲೆಯವರು ಮಹಿಯ ಪುರಸ್ಭಾಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಆ ನಗರದ ಒಳಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. 1906 ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಏಡನಾಗೆ ಹೋಗಿ ಆ ನಗರಕ್ಕೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಮತ್ತು ಒಳಚರಂಡಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮೂರ್ಕೆಸಿ ಒಳ್ಳಿಯ ಹೆಸರು ಗಳಿಸಿದರು. ಸರ್ಕಾರ ಇವರ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಕೈಸರ್.ಇ.ಹಿಂದ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿತು. ಹೊಲ್ಲಾಪುರದ ಮಹಾರಾಜರ ಹೋರಿಕೆಯಂತೆ ಅಲ್ಲಿನ ಕರೆ ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡಿಸಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೊಳಿಸಿದ ಕೇತೀರ್ ಇವರದು.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವಿರಿ.
2. ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಎಚ್ಚರವನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನಿಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಅನುಸರಿಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ತಿಳಿಸಿ.
3. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ನೀವು ಗಮನಿಸಿದ ವಿಶೇಷ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿ.
4. ಯಾವುದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ದಾರಿಗಳು ಬೇರೆಯವರಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತಿಕ ನೀಡುತ್ತವೇಯೇ? ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿ.
5. ಭಾರತದ ಬಹುಮುಖ್ಯ ಎಂಜಿನಿಯರ್ ಎಂಬ ಉಪಾಧಿಯನ್ನು ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರಿಗೆ ನೀಡಬಹುದುದೇ?
6. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ.

ಎಚ್.ಜೆ. ಭಾಭಾ :

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೋಮಿ ಜೆಹಾಂಗೀರ್ ಭಾಭಾರ ಕೊಡುಗೆ ಅವಿಸ್ಯರಣೀಯ. 1948ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರಕಾರ ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಾಗ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದರು. 1963ರಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿ ಕೇಂದ್ರದ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅವರು ತಾರಾಪುರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿಯ ಶಾಂತಿಯುತ ಬಳಕೆಯ ಅಗ್ರ ಪ್ರತಿಪಾದಕರಾಗಿದ್ದ ಅವರು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ 1955 ಜೀನೀವಾದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಪರಮಾಣು ಶಕ್ತಿಯ ಶಾಂತಿಯುತ ಬಳಕೆಯ ಅಂಶರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು.

ಮುಂಬಾಯಿಯ ಶ್ರೀಮಂತ ಕುಟುಂಬವೋಂದರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಭಾಭಾ ಅವರ ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಷಯ ವಿಶ್ವ ಕಿರಣಗಳು ಮತ್ತು ಪರಮಾಣು ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ. 1932ರಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಕೇಂದ್ರಿದ್ಭಾಗ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪಿಎಚ್‌ಡಿ ಪದವಿಗಳಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ 32ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಎಫ್‌ಆರ್‌ಎಸ್ (ಫೆಲೊ ಆರ್ ರಾಯಲ್ ಸೋಸೈಟಿ)ಗೆ ಆಯ್ದುಯಾದ ಅವರು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಸಂಸ್ಥೆ ಸೇರಿ ವಿಶ್ವಕಿರಣಗಳ ಕುರಿತು ಸಂಶೋಧನೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ವಿಶ್ವ ಕಿರಣಗಳು ಬಾಹ್ಯಕಾಶದಿಂದ ಹೊರಮೂಡಿ, ಅತ್ಯಧಿಕ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುವ ಅತ್ಯಂತ ಶಕ್ತಿಯುತ ಕಿರಣಗಳು. ಈ ಕಿರಣಗಳು ಭೂ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವಾಗ ಅವು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಣುಗಳಿಗೆ ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಿರಣಗಳ ಧಾರೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ವಿಶ್ವ ಕಿರಣಗಳ ಸೋಪಾನಪಾಠವಾದವನ್ನು ಹೆಚ್‌ರೋರ್‌ರೋಂದಿಗೆ 1933ರಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದರು.

1945ರಲ್ಲಿ ಟಾಟಾ ಮೂಲ ಭೂತ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಮುಂಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಫನೆಯಾದದ್ದು ಭಾಭಾರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲೇ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಭಿವಧನನೆಗಾಗಿ ಸತತವಾಗಿ ಕ್ರಮೀಸುತ್ತಿದ್ದ ಅವರು 57ನೇ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ವಿಮಾನ ಅಪಘಾತದಿಂದಾಗಿ ಅಕಾಲಮರಣಕ್ಕೇಡಾದರು. 1951ರಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸೈನ್ಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಅಧಿವೇಶನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಆಯ್ದುಯಾದ ಭಾಭಾ ಅವರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರವು ‘ಪದ್ಮಭೂಷಣ’ ಪುರಸ್ಕಾರ ನೀಡಿ ಗೌರವಿಸಿತು.

(ಇವರನ್ನು ಕುರಿತು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿ)

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಪರಮಾಣುಶಕ್ತಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಹೆಚ್.ಜೆ.ಬಾಬಾರವರು ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿ.
2. ಅಣುಶಕ್ತಿಯ ಬಳಕೆ ದೇಶದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮಾರಕವಾಗಿರಬೇಕೆ ಹೊರತು ಮಾರಕವಾಗಿರಬಾರದು ಎಂಬ ವಿಷಯನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿ.

2. ಬರಹದ ಕೌಶಲ್ಯ

ಇದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವನಿಸಿದೆ. ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ವಿಷಯಗಳನ್ನು, ಅನಿಸಿಕೆಗಳನ್ನು ಬರಹದ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

- ನಿಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆ ಓದುಗರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತಿರಬೇಕು.
- ಬರವಣಿಗೆಯ ಉದ್ದೇಶ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕು.
- ಸರಳ ಶೈಲಿಯ ಪದಗಳ ಬಳಕೆ, ಉತ್ತಮ ವಾಕ್ಯ ವಿನ್ಯಾಸ, ವಿಷಯದ ಪ್ರಸ್ತುತಿ ಅರ್ಥಮಾರ್ಗವಾಗಿರಬೇಕು.
- ವ್ಯಾಕರಣ ದೋಷಗಳಿಲ್ಲದ ರಚನಾ ಕ್ರಮವನ್ನು ಮೃಗಾಂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ತಯಾರಿಕೆ

ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವುದೇ ಲೇಖನವನ್ನು ಓದುವಾಗ ತಾವು ಗಮನಿಸಿದ್ದನ್ನು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಷಯವು ಮರೆತು ಹೋಗದಂತೆ ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ವಿವರಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ ತಕ್ಷಣವೇ ಬರಹದಲ್ಲಿ ದಾಖಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡು ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯ ಲಕ್ಷಣವೇ ಆಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶಗಳು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಇವೆ:

1. ತಾವು ಗಮನಿಸಿದ ಕಚ್ಚ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಬಾರದೆ, ಗಮನಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒಂದೆಡೆ ಗುರುತು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
2. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವಾಗ, ಮೊದಲ ಓದಿನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಗಮನಿಸಿದ ಅಂಶವನ್ನು ಮರೆಯದೆ ಬರೆದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
3. ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ವಿದ್ಯಾಂಸರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಧ್ಯಾರೆ ಅದನ್ನು ಗುರುತು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
4. ಪ್ರಯೋಗಾಲಯದಲ್ಲಿ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದನ್ನು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
5. ಹೀಗೆ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಗುರಿ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಯಾವ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕುರಿತಯ ಯೋಜನೆ

ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಅಥವಾ ಯಾವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು.

6. ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಇಂತಹವು ಇದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
7. ಒಂದು ಲೇಖನವು ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
8. ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಮಟಗಳಷ್ಟು ಇರದೆ, ಸಣ್ಣಸಣ್ಣ ಪ್ಯಾರಾ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ.
9. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಲೇಖನದ ಸಾರ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಲೇಖನದ ಸಾರಾಂಶ ಎಂದೂ ಕರೆಯಬಹುದು.

ಈ ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಓದಿ ಟಿಪ್ಪಣಿ ತಯಾರಿಸಿ.

ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಮ್:

ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಮ್ ಮತ್ತು ಅದರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಯಂತ್ರಿಯುಗದ ಜೀವನಾಡಿಯಾಗಿವೆ. ಶಕ್ತಿಯ ಬೇಡಿಕೆಯ ಅರ್ಥದಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣ ಈ ಮೂಲದಿಂದಲೇ ಮಾರ್ಪಾಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಭೂಮಿಯ ಅಂತರಾಳದಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ಸಂಕೀರ್ಣ ಹೃಡ್ಯೋಕಾರ್ಫನ್ನುಗಳುಳ್ಳ ತೈಲವೇ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಮ್. ಕಚ್ಚಾತೈಲವೆಂದೂ ಇದನ್ನು ಕರೆಯುವುದುಂಟು. ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಮ್ನಿಂದ ದಹನ ಶೀಲ ತೈಲವಾದ ಪೆಟ್ರೋಲ್, ನ್ಯಾಫ್ರ್ತಾ, ಸೀಮೆಣಣ್ಣ, ಡೈಸೆಲ್ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಗೂ ಡಾಮರು, ಪಾರಫಿನ್ ಮೇಣ ಮುಂತಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈಗೆ ಆರು ಕೋಟಿ ವರ್ಷಗಳಿಗೂ ಹಿಂದೆ ಜೀವಿಸಿದ್ದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಾಗರ ಜೀವಿಗಳು, ಸಸ್ಯಗಳು ಗತಿಸಿ ಸಾಗರ ತಳ ಸೇರಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಳೆಯುವ ಮುನ್ನವೇ ನಿಧಾನ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಸರಲ್ಲಿ ಮಾತು ಆಕ್ಷಿಜನ್ ರಹಿತ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಒತ್ತುಡ ಮತ್ತು ಕಾವಿಗೆ ಒಳಗಾದವು. ಬಾಕ್ಟೇರಿಯಾಗಳ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಜೀವಿ ಅವಶೇಷಗಳು ಕಾಬಾನಿಕ್ ಮತ್ತು ಸಂಕೀರ್ಣ ರಚನೆಯ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಮ್ ಘಟಕವಾಗಿ ರೂಪಗೊಂಡಿರಬಹುದೆಂದು ಭೂವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಉಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಮ್, ತೈಲ ಗುಣದ, ಕಂಡು-ಕೆಂಪು ಮಿಶ್ರಿತ ವರ್ಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ದ್ರವ. ನೀರಿಗಿಂತಲೂ ಹಗುರ. ಹೃಡ್ಯೋಕಾರ್ಬನ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲದೆ, ಗಂಧಕ ಮತ್ತು ನೈಟ್ರೋಜನ್‌ ಸಂಯುಕ್ತಗಳು ಇದರೂಡನೆ ಸೇರಿರುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಉತ್ಪನ್ನದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಲೇಖನದ ಒಟ್ಟು ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು?
2. ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ನೀವು ಗಮನಿಸಿದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

ಪರ್ವತಗಳ ಉಗಮ:

ಪರ್ವತವೊಂದು ರೂಪಗೊಳ್ಳಲು ಹಲವು ಸಹಸ್ರ ವರ್ಷಗಳ ನಿರಂತರ ಘೂಳಿನೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಪರ್ವತಗಳ ಹೊನೆಯ ಹಂತದ ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ಅದರ ತಿರುಳನಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಶಿಲೆಯ ಅಂಶಸ್ಥರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಮಾಲಯ ಮತ್ತು ಆಲ್ಪಸ್ ಈ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣಗೊಂಡ ಪರ್ವತಗಳು.

ಭೂಮಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿರುವ ಬೃಹತ್ ಶಿಲಾಫಲಕಗಳು ಎಂದರೆ ಖಿಂಡಿಯ ಫಲಕ ಮತ್ತು ಸಾಗರ ಫಲಕಗಳು ಗೋಳದಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಲನೆ ಸರಿಯುವಾಗ ಪರಸ್ಪರ ಎದುರಾಗುತ್ತವೆ. ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆಯುವ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಒಂದರ ಅಂಚು ಇನ್ನೊಂದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತೂರಬಹುದು ಅಥವಾ ಎರಡೂ ಫಲಕಗಳ ಫರ್ಷಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಪರ್ವತಗಳೇಳಬಹುದು.

ಏಳು ಕೋಟಿ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಯುರೇಷ್ಯ ಫಲಕಗಳು ಎದುರುಬಹುದಾಗಿ ನಡುವೆ ಇಧ್ದ ಟೆಥಿಸ್ ಸಾಗರವನ್ನು ಹಿಚುಕಿದುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಅದರೊಳಗೆ ಸಂಚಯಿಸಿದ್ದ ಸ್ತರಶಿಲೆಗಳು ಮೇಲೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದುವು. ಮುಂದೆ ಐದು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಮಾಲಯ ಪರವತ ಸೆಟೆದು ನಿಂತಿತು. ಅದು ಹೊನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸೆಟೆದು ನಿಂತ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಮಾನವ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು. ಫಲಕಗಳ ಫರ್ಷಣೆ ಈಗಲೂ ಸಾಗಿದ್ದ ಮಾಡಿಕೆ ಮಾಡಿಕೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹಿಮಾಲಯ ಶ್ರೇಣಿ ವರ್ಷವೊಂದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು

ಸಂಟಮೀಟರುಗಳಷ್ಟು ಮೇಲೇಷುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಪರ್ವತಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
2. ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ನೀವು ಗಮನಿಸಿದ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ.

ಸುಣ್ಣಿಶಿಲಾ ಗುಹೆಗಳು:

ಸುಣ್ಣಿಶಿಲೆ ಇರುವ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಭೂವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಶ್ರೀಯೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ರಚನೆಗಳು ರೂಪಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇಂಥ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಣ್ಣಿಶಿಲಾ ಗುಹೆಗಳೂ ಒಂದು ಬಗೆ. ಅಂತರ್ಜಾಲ ಸುಣ್ಣಿಶಿಲೆಯನ್ನು ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಿ ನೆಲದಾಳದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹೊಳ್ಳುಗಳನ್ನೂ ಗುಹೆಗಳನ್ನೂ ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಬನ್ ಡ್ಯೂಆಕ್ಸೈಡ್ ಸಂಯೋಜಿತವಾದ ಅಂತರ್ಜಾಲ ಗುಹೆಗಳ ಚಾವಣೆಯಿಂದ ದೂರ ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕುವಾಗ ಕಾರ್ಬನ್ ಡ್ಯೂಆಕ್ಸೈಡ್ ಆವಿಯಾಗಿ ನಷ್ಟ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಆಗ ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಕಾರ್బೋನ್ ನೀಕ್ಕೇಪಗೊಂಡು ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕುಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಾಗಿದರೆ ಗುಹೆಯ ಚಾವಣೆಯಿಂದ ಸುಣ್ಣಿಶಿಲೆ ತೊಂಗಲಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಸುಣ್ಣಿದ ಹೆಪ್ಪನ್ನು ಮೇಲ್ಮೈವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಚಾವಣೆಯಿಂದ ನೆಲದತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ತೊಂಗಲನ್ನು ತೊಗುತೊಂಗಲೆಂದೂ (ಸಾಫ್ಲಿಕ್ಸ್‌ಟೋ) ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪ ವೈವಿಧ್ಯವಿದೆ. ನೆಲತೊಂಗಲು, ತೊಗುತೊಂಗಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಗಡಸು, ಕೇಂದ್ರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೊಳ್ಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಏರಡು ತೊಂಗಲುಗಳೂ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಒಂದು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಂಧಿಸುವುದುಂಟು. ಆಗ ಇಡೀ ಗುಹೆಗೆ ಆಧಾರ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಸ್ತಂಭವೇ ಮೂಡುತ್ತದೆ.

ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಕಾರ್ಬೋನ್ ನೀಟ್ ಜೊತೆಗೆ ಸಿಲಿಕಾ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಕಣರೂಪದ ಅನೇಕ ವಿನಿಜಗಳು ತೊಂಗಲಿನೊಡನೆ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿತ್ತವೆ. ತೊಂಗಲುಗಳು ಉಂಟಾಗಲು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಭೂವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪರಿಸರವಿರಬೇಕು. ಗುಹೆಗಳ ಚಾವಣೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಬನ್ ಡ್ಯೂಆಕ್ಸೈಡ್ ಬೆರೆತ ನೀರು ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕುತ್ತಿರಬೇಕು.

ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕಲು ಅನುಕೂಲಕರವಾದ ಶಿಲಾ ರಂಧ್ರಗಳ ಬಿರುಕುಗಳಿರಬೇಕು. ಜೊತೆಗೆ ಸರಾಗ ವಾಯು ಸಂಚಾರವಿರಬೇಕು.

(ಈ ಬಗೆಯ ಮತ್ತೆಮ್ಮೆ ನಿಸರ್ಗದ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಪುರಿತು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ)

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಸುಣ್ಣಿಶಿಲಾ ಗುಹೆಗಳು ನಿಸರ್ಗದ ಕೌಶಲ ಹೇಗೆ?
2. ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ನೀವು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

3. ಚಟುವಟಿಕೆ ಆಧಾರಿತ ಕೌಶಲ್ಯ (ಗುಂಪು ಚಟುವಟಿಕೆ)

- i) ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ಕೊಲಾಜ್ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ.
- ii) ಅಣಿವಿನಂಚಿನ ಜೀವಿಗಳು-ಕುರಿತ ಸುದ್ದಿ ಫಲಕವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ.
- iii) ಹಾರುವ ತಟ್ಟೆ, ಬಮುದಾ ಟ್ರಿಯಾಂಗಲ್, ಜೀವಂತ ಜ್ಞಾಲಾಮುಖಿಗಳು- ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಫಲಕವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು:

1. ಭಾರತದ ನಾಲ್ಕರು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿ.
2. ಹಾರುವ ತಟ್ಟೆ, ಬಮುದಾ ಟ್ರಿಯಾಂಗಲ್, ಜೀವಂತ ಜ್ಞಾಲಾಮುಖಿಗಳು- ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.
3. ಅಣಿವಿನಂಚಿನ ಜೀವಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ನೀವು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ.

~ * ~ * ~ * ~

ಮಾದರಿ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆ

ಅವಧಿ : 3 ಗಂಟೆಗಳು

ಒಟ್ಟು ಅಂಕಗಳು : 80

I	ಈ ಕೆಳಗಿನ ಇದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕೆದು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಒಟ್ಟು 8 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಭಾಗ 1ರಿಂದ 5 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಭಾಗ 2ರಿಂದ 3 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಯಾವುದಾದರು 5 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ.)	$5 \times 2 = 10$
II	A) ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಹತ್ತರಿಂದ ಹದಿನ್ಯೇದು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಭಾಗ 1ರಿಂದ ಒಟ್ಟು 5 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.) A) ಈ ಕೆಳಗಿನ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಹತ್ತರಿಂದ ಹದಿನ್ಯೇದು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಭಾಗ 2ರಿಂದ 3 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.)	$6 \times 5 = 30$
III	A) ಈ ಕೆಳಗಿನ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತರಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತ್ತೆಡು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಭಾಗ 1ರಿಂದ ಒಟ್ಟು 3 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.) A) ಈ ಕೆಳಗಿನ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತರಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತ್ತೆಡು ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. (ಭಾಗ 2ರಿಂದ 3 ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.)	$4 \times 10 = 40$

ಆಂತರಿಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಸ್ವರೂಪ :

ನಿರಂತರವಾದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು ತರಗತಿಯ ಒಳಗಡೆ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ 20 ಅಂಕಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ವಿಭಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಹೊಸೆಯಲ್ಲಿನ ಲಿವಿತ ಪರೀಕ್ಷೆ 80 ಅಂಕಗಳು, Formative Assessment ಹಾಗೂ Summative Assessment ಸೇರಿ ಒಟ್ಟು 100 ಅಂಕಗಳು.

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮಾನದಂಡಗಳು	ಅಂಕಗಳು
1	ಸೆಮಿನಾರ್	05
2	ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ಆಂತರಿಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ	10
3	ನಿಯೋಜಿತ ಕಾರ್ಯ (ಎಫ್ ಎ)	05
	ಒಟ್ಟು(1+2+3)	20
	ಸೆಮಿಸ್ಟರ್ ಅಂತ್ಯದ ಪರೀಕ್ಷೆ (ಎಸ್ ಎ)	80
	ಒಟ್ಟು (ಎಫ್ ಎ+ ಎಸ್ ಎ)	100

ಸಂಪಾದಕರ ಮಂಡಳಿ ಸದಸ್ಯರು

ಡಾ. ಎಸ್. ಮನೋನ್ನಾನಿ

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ವಿಭಾಗ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು
ಬಿಷಪ್ ಕಾಟನ್ ಮಹಿಳಾ ಶ್ರೀಯನ್ ಕಾಲೇಜು
ಮಿಷನ್ ರಸ್ತೆ ಬೆಂಗಳೂರು 27, ಮೊಬೈಲ್ ನಂ.: 9980927186

ಡಾ. ಜಗದೀಶ್ ಬಾಬು ಬಿ.ವಿ.

ಕನ್ನಡ ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಸಂತ ಘಾನ್ನಿಸ್ ಪದವಿ ಕಾಲೇಜು ಕೋರಮಂಗಲ,
ಬೆಂಗಳೂರು -34. ಮೊಬೈಲ್ ನಂ:9880123307.

ಡಾ. ಹೇಮಾವತಿ ಸಿ.ಹೆಚ್.

ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಡಾ. ಎನ್‌ಎಸ್‌ಎಎಂ ಪ್ರಥಮ ದಜ್ಞ ಕಾಲೇಜು
ಯಲಹಂಕ ಬೆಂಗಳೂರು-89. ಮೊಬೈಲ್ ನಂ: 9448440552

ಮೈ ವಸಂತ ಕುಮಾರಿ

ಕನ್ನಡ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣ ಸಂಜೀ ಪದವಿ ಕಾಲೇಜು.
ಇಟಿಇ ಕಾಲೋನಿ, ಬನಶಂಕರಿ 3ನೇ ಹಂತ, ಬೆಂಗಳೂರು-85.
ಮೊಬೈಲ್ ನಂ: 9964767162.